

Motrišta

Iako se ovih dana dogodilo mnogo toga o čemu bi se moglo raspravljati mislim da me je najviše pogodilo ono što se dogodilo u Matici iseljenika: odlazak glavnog urednika "Matice" gosp. Nenada Golla. Po momemu, završena je jedna era, i sada smo pred nečim novim, i tko zna kako će se dalje odvijati život tog magazina.

Donosim vam pismo urednika "Matice" u cjelosti:

Riječ na rastanku

Dragi čitatelji,

Nisam Vam nikada pisao urednička pisma, a ovo pišem samo zato što je prigoda izuzetna i neponovljiva. Naime, ovaj broj Matice što ga imate u ruci posljednji je koji potpisujem kao glavni i odgovorni urednik.

Na rastanku, želim prije svega Vama zahvaliti na potpori i vjernosti ovoj i ovakvoj Matici jer bez te potpore Matice ne bi ni bilo. Ako ste na njenim stranicama prepoznali nastojanje da Matica služi istini i javnosti, a ne politici i vlasti, onda trud brojnih njenih suradnika i moj trud nije bio uzaludan. Omogućiti iznošenje u javnost različitih mišljenja, bez diskriminacije bilo kojeg pojedinca ili skupine u dijaspori i domovini - to je bio naš program. Vi ćete prosuditi koliko smo ga uspjeli ostvariti.

U proteklih deset godina, kao izvršni urednik, glavni urednik te glavni i odgovorni urednik, imao sam zadovoljstvo i čast surađivati s velikim brojem novinara, uglednih kulturnih djelatnika i znanstvenika, iz kruga kojih se formirala skupina stalnih suradnika Matice. Ne mogu ih sve poimence spomenuti bez rizika da nekoga ispustim, zato samo - svima njima hvala! Hvala i grafičkom uredniku i poštovnoj ekipi tiskare "Multigraf", koji su svakom broju našeg i Vašeg časopisa utisnuli onaj završni, prepoznatljiv žig.

Kuća iz koje odlazim bila je gotovo četiri decenija moj drugi (nerijetko i prvi!) dom. Napuštam je s nostalgijom, ali i osjećajem gorčine i razočaranja. Ideali kojima nas je još potkraj šezdesetih godina napajao Veco Holjevac, najveći Matičin predsjednik, kao da ni danas nisu dosegnuti. Kriza identiteta koja nagrizala Maticu nije samo kriza njezina vodstva, nego je i posljedica uplitanja politike tamo gdje joj nije mjesto. Sve dok Matičinu uhu bude više godio sirenski zov s Markova trga i Pantovčaka, nego glasovi hrvatskih iseljenika (bez obzira na boju i ton tih glasova), ostaje upitna i sama svrha njezina postojanja.

Na kraju, svima Vama - čitateljima, suradnicima i prijateljima Matice - želim čestit Božić i sretnu novu 2002. godinu! Vaš
Nenad Goll

Već odavno me nije ništa tako jako pogodilo kao ovo žalosno pismo glavnog i odgovornog urednika naše Matice, gosp. Nenada Golla. Kako sam osobno poznavala gosp. Golla, surađivala s Maticom, divila se radu i poštovanosti ovog čovjeka, koji je sebe ugradio u taj izvanredni časopis, zaista slušajući naše glasove, bez obzira na ton ili boju glasa, duboko me je ražalostila vijest o njegovu odlasku s kormila tih novina. Posebno su me duboko dojmile riječi o uplitanju politike, krizi identiteta i sirenskom zovu Pantovčaka ili Markova trga.

No, te riječi me uopće ne čude, i mislim da sam čekala koliko dugo će izdržati gosp. Goll na ovom mjestu, okružen ljudima tipa Borisa Marune, čovjeka koji je na čelu Matice iseljenika. Svatko od nas radi na nekom mjestu, koje nam daje više ili manje zadovoljstva. Tako je i gosp. Goll radio na mjestu koje je njemu osobno davalo puno zadovoljstvo, a koji je nama davao u ruke magazin, koji je bio zaista naš glas, koji smo čitali s gotovo ushićenjem, jer smo prepoznavali sebe ili svoje probleme na stranicama svakog broja ovog lista. Taj rad nije bio lagan. To Vam mogu otvoreno reći, jer kao urednica ovih novina susrećem se dnevno sa sličnim problemima. Vrlo često je potrebna velika hrabrost za tiskanje određenih članaka, koji nisu po volji nekima, koji su jači od vas, ili urednika ovih novina, a tu hrabrost nema mnogo ljudi. Biti urednikom novina nije lagana stvar, a biti urednikom Matice, posebno u današnjoj

situaciji, bila je upravo dnevna borba, koja i najjače umori i obeshrabri.

I iako je odlazak gosp. Golla vjerojatno objašnjen s njegovim umirovljenjem, jer 40 godina rada nije mali radni vijek, stvarnost je zaista drugačija. Gosp. Goll, glavni urednik Matice odlazi jer je imao hrabrosti dozvoliti napise koji se nisu sviđali današnjem vodstvu magazina, posebno gosp. Maruni, kojemu mi "idemo na jetra", kako je napisao u jednoj svojoj pjesmi. Iza gosp. Golla ostaje nevjerojatna uspomena, stotine brojeva Matice u kojima nikad nije ispustio iz vida naše probleme ili želje, i uvijek nam donosio domovinu na svakoj strani ovog časopisa. No, ne ostaje samo to. Ostaje i njegova poruka upućena možda samo meni, no ja ću je podijeliti s Vama, dragi čitatelji, jer smatram da je posebna i možda će i Vas potaknuti na razmišljanje:

Draga Valentina, malo je reći hvala za pismo koje ste mi poslali, jer u svakoj Vašoj riječi osjećam dodir prijateljske ruke i otkucaj srodnoga srca. U našoj Hrvatskoj, koju nažalost izjeda crv sumnje i nagriza otrov još jednog hrvatskog raskola, danas je to toliko mnogo i toliko ohrabrujuće.

Ispunjava me zadovoljstvom zasnjanje da su čitatelji Matice prepoznali i cijenili napore što smo ih moji suradnici i ja uložili u stvaranje istinski neovisnoga časopisa, kojemu je zadaća služiti javnosti a ne politici i vlasti. Meni osobno to je najveće priznanje i najvrjednija nagrada za moj "minuli rad" u Matici.

Susreti i razgovori s Vama uvijek su mi donosili ohrabrenje, radost i osjećaj topline srodne duše. Iskreno želim da tako bude i u buduću. Jer, naravno, ne ćemo "kopljem u trnje"! Pred nama su još mnoge bitke, a siguran sam sa ćemo u tim bitkama biti na istoj strani barikade.

Draga Valentina, Vašoj HRVATSKOJ ISKRI želim da (nevremenu usprkos!) ne zgasne njen rodoljubni žar, a Vama osobno - uz pregršt dobrih želja za sreću i zadovoljstvo u novoj godini - srdačni pozdrav i iskreno štovanje! Vaš

Nenad Goll

Mislim da su ove riječi meni osobno, ali i Vama, dragi čitatelji, poziv na dalje. Mnogo puta sumnjam u moj put, mnogo puta očajavam nad zajednicom, koja često ne vidi potrebu pomoći udruženjima, ili ljudima koji sve daju od sebe, a u koje i sebe ubrajam. Često razmišljam o tome kako je teško ići dalje, jer prepreke su velike, ali kako govori gosp. Goll, koji je bio okružen ljudima koji u sebi nemaju taj osjećaj za slušanje naših glasova - glasova ljudi kojima politika postaje nevažna, i samo Hrvatska je važna - "kopljem u trnje" sigurno nećemo. Rodoljubni žar ovih novina neće ugasnuti, bez obzira na one koji sve rade kako bi se ta iskra u ovim novinama utrnula. I možda baš zbog gosp. Golla, Matice i svega kroz što je prošao boreći se za istinu - HRVATSKA ISKRA ide dalje kroz trnje, ne do zvijezda, već do istine, bez obzira koliko hrabrosti treba mnogo puta da bi se ta istina stavila na stranice ovih novina.

Gosp. Gollu hvala na svemu, ali posebno velika hvala za hrabrost puta koji je izabrao. Ne znam tko će biti novi urednik Matice, no tko god dođe na to mjesto morati će imati sve kvalitete gosp. Golla, koji se je borio kako bi na stranicama tih novina uvijek bila istina, bez obzira na posljedice, a to morate priznati, vrlo je teško običnom smrtniku. I iako ideali matičinog najvećeg predsjednika Veca Holjevca nisu ni danas dosegnuti, po riječima sada već bivšeg urednika Nenada Golla, ono što smo čitali na stranicama Matice - bila je hrabrost čovjeka čiji ideal je bila istina i uvijek samo istina. Tu ostavštinu Nenada Golla teško će novi urednik moći ispuniti, jer ljudi kao Nenad Goll ne rađaju se svaki dan.

A gosp. Nenadu Gollu, uredniku Matice, čovjeku, suradniku, prijatelju - dobro i mimo more, uz najbolje želje svih nas iz Kanade.

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$2.00

Broj 100 - 31. I. 2002.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte
U OVOM BROJU:

- Proslavljena 10. obljetnica priznanja Hrvatske
- Govor predsjednika Mesića u Saboru
- Afera Bandić
- Haag: Nobilo uložio žalbu na presudu gen. Blaškiću
- Mine na Prevlaci
- Bosna je i Hrvatska
- Hrvatska i euro
- Feast of Saint Vlaho, Dubrovnik day
- Zašto volim Zagreb?
- Julije Klović i Vjekoslav Karas u Zagrebu
- Događaji u našoj zajednici
- Virusne bolesti
- Malo za svakoga

Ličko prelo, Oakville, 19. siječnja 2002.

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Damir Borovčak, dr. Darko Desaty,
Stanislav Batan Dodig
Vladimir Goss, dr. Tihomir Janjiček
Biserka Milinković
Višnja Milas-Matutinović
Marina Vuković
Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Novi "E-mail": iskra1@look.ca

Telephone • Telefon :

Tel: (905) 738-4797

Fax :

(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja

Pretplata :

KANADA: \$60.00

USA: \$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.
Pretplata na "ISKRU" može
se učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates :

1/2 page - \$100.00 per issue
\$1,000.00 yearly
\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue
\$500.00 yearly

1/8 page (business card)
\$25.00 per issue
\$500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Broj 100, 31. siječanj, 2002..

Sadržaj:

Pismo urednice	2	V. Goss, Global Croatia	16
Vijesti iz zajednice	3	Feast of Saint Vlaho Dubrovnik Day	17
Deset godina priznanja Hrvatske	4-5	Help for the dieters	18
Afera Bandić	6-7	Mojim očima (i srcem)	19
Gospodarstvo	8	Crkve na Gradecu	20
Vijesti iz Haaga	8	Dobriša Cesarić	21
Vjerovali ili ne, Čačić studentima u Varaždinu	9	Zašto volim Zagreb	21
Minie na Prevlaci	9	Julije Klović i Vjekoslav Karas u Zagrebu	22
Sanader, Duboka kriza vladajuće koalicije	9	Instaliranje novog apsolutizma	24
Pamfleti protiv Stepinca su naručivani	10	Vijesti iz kulture	25
F. Topić, Bosna je i Hrvatska	11	Događaji u našoj zajednici	26-29
D. Borovčak, Hello Toronto, ovdje Zagreb	12	Zdravlje, Virusne bolesti	30
Sarajevo odustaje od tužbe protiv Beograda?	13	Za svakog ponešto	31
M. Vuković, Za čavrljanje uz šalicu kave	14	Motrišta	32
HRVATSKA ISKRA for English speaking readers		Poseban prilog HRVATSKOJ ISKRI	
News from Mostar	15	Dr. Tihomir Janjiček, HRVATSKA I EURO	
An Investigation into traffic in people from Eastern Europe to the UK	15	Opera "Zrinski" u Mississaugi	
		Hrvatski športaši na Zimskim olimpijskim igrama	
		"Zid boli" djelimično seli na Medvedgrad	

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

U rukama Vam je već stoti broj HRVATSKE ISKRE. Iako bi bilo normalno "zaliti" ovaj stoti broj sa svima Vama, ostaviti ću to za neke bolje, ili možda mimije dane, jer vrlo aktivan život moje obitelji u ovom trenutku ne dozvoljava mi organiziranje bilo čega. Ipak, ovo je trenutak kad možemo pogledati malo unatrag, što su ove novine postigle, i kuda idu.

Za nama je 100 brojeva. Za nekog je to možda mali broj, no za sve one koji rade kako bi ove novine bile što kvalitetnije i bogatije, kao i za mene - ovo je velik dan. U svaki broj HRVATSKE ISKRE svaki dopisnik je stavio djelić sebe, podjelio je svoje osjećaje, emocije, razmišljanja i slobodno vrijeme sa svima Vama - i svi smo time bili obogaćeni. Pred Vas smo stavili ono što volimo, na što smo ponosni ili želimo više čuti. Jasno, bilo je i propusta, bilo je članaka koji su Vas veselili, neki su Vas razljutili, neki rasplakali... jer - to je HRVATSKA ISKRA - to su naše novine u kojima možete naći svega pomalo: i politike, i povijesti i literature i slikarstva, a sve to je o našoj Hrvatskoj.

Uz ovaj stoti broj stoji i nešto što tek nekolicina od Vas znaju: HRVATSKA ISKRA je sudjelovala u tisku već četiri knjige i nadam se da će ove novine biti "iskra" nekih novih knjiga, novih ideja, pomoć onima koji trebaju neku potporu. Ja najbolje znam što znači željeti, a tako malo imamo za pomoć, pa uz Božju pomoć i Vašu, dragi čitatelji, nadajmo se da će ovih prvih 100 brojeva HRVATSKE ISKRE biti tek početak onoga što smo rekli u Hrvatsko-kanadskom poslovnom vjesniku: "HRVATSKA ISKRA nije dnevnik, čak niti tjednik. HRVATSKA ISKRA je dvotjednik. Ona nema najveću, niti veliku tiražu, ali je napravljena po mjeri hrvatskih iseljenika u Torontu i okolicu. Želja je urednice da HRVATSKA ISKRA naraste i da bude čitana u svakom hrvatskom domu u Kanadi. Je li to previše?"

Kako rekoh, 100 brojeva nekih novina bit će vjerojatno bučno proslavljeno, a mi ćemo samo nastaviti dalje. To je dovoljno.

Srdačan pozdrav svima,

Valentina

Pretplatite se na HRVATSKU ISKRU

Malo za svakoga.....

Zvonimir Golob: LITANIJE

Čuvaj i sačuvaj me bože
od paragrafa što se može,
od glada, kuge ili rata,
od subjekta i predikata,
od odbora, od savjeta, od svega što se mora,
od vještačkog gnojiva i obrade folkloru,
od domaće konfekcije i modnih uzoraka,
od važnih sastanaka,
od pisma čitalaca,
od omladinskih rukovodilaca,
od slika apstraktnih i legenda pod njima,
od poluidiota i brade s brkovima,
od verbalnih tabua i obaveznog smjera,
od filozofske kritike i citata Heideggera,
od vremenskih prognoza,
od znaka točnog vremena i pijanih matroza,
od nastavnog plana i učenih predavanja,
od školskih udžbenika i socijalnih davanja,
od razgovora o kulturi,
od ljubavnice što žuri,
od druga onoga i ovoga,
od onih što se plaše novoga,

od formulara, biljega, anketa,
od prazne blagajne i bogatih banketa,
od samodoprinosu i od nogometa,
od mješovitih zborova i diletantskih grupa,
od operetnih predstava i magarećih klupa,
od žena za volanom,
od prolaznika s kišobranom,
od amaterskog sporta,
od rođendanskih torta,
od tih što su zaduženi da misle i da se nadaju,
od tih sa čijeg stola i na nas kosti padaju,
od tih što nude rajeve, od tih što nude neba
od svakog raja spasi me
o bože, ako treba.

Zvonimir Golob rođen je 1927. u Koprivnici, a preminuo 1997. u Zagrebu. Piše pjesme i eseje. Prevodi s više jezika. Objavljuje djela Okovane oči, Nema sna, Afrika, Elegije, Kao stotinu ruža i dr.

Prigodna čestitka

Jubilarni sto-broj

Od samih začetaka
rušilački vjetrovi
zavidno nad HRVATSKOM
ISKROM pušu,
hoće da je nema,
da joj kao gladni vuci
rastrgnu dušu....

A ona kroz kliše
povijesnog znamenja
šahovnice,
tropleta,
maple leaf-a

proljetnog de coloresa,
hrvatski odiše,
te iz broja u broj
prkosi smjelo
vodeći vješto
medijski boj
od mora - Drine do Toronta
braneći samo boje
zajedničke nam Croatije!

U dalekoj hladnoj tuđini
u ovoj našoj
"suznoj dolini"
iskresana je prva
HRVATSKA ISKRICA
u Mega-Torontu,
a reprize domovinske
kulturne baštine
iz drevne prošlosti,
kao i bliske sadašnjosti
na njenim stranicama
u nama emocionalno
budi suze ganuća,
jer postaje
neporušivi most
između drage nam
domovine i sviju nas,
a podstrek
trnovitog puta
upravo slavi danas
kroz veličanstveni hod
u jubilarni sto-broj....

Čestita Josip Mioč (Šuičanin)

Za vas, koji kašljete (baš kao i ja)....

Ovih dana davim se u kašlju i ništa mi ne pomaže. Mnoge noći sam "pregledala", sve dok se nije javila moja prijateljica sa odličnim sredstvom za ublažavanje kašlja. Bilo nas je dvoje koji smo isprobali taj domaći lijek, i kako smo oboje vrlo zadovoljni, dijelim ga s Vama:

Materijal: 10 lovorovih listova, 10 žlica šećera, 1 l vode

Priprema: Sve zajedno kuhati toliko dugo dok ne bude samo jedan decilitar tekućine u posudi u kojoj kuhate ovaj sladak napitak, koji pijete samo po dva gutljaja navečer i ujutro.

Nasmijmo se malo.....

VOJNI KUHAR

* Dežurni časnik pita kuhara:

- Vi ste bili kuhar i tijekom rata?

- Jesam! Čak sam, kao kuhar, dva puta bio ranjen!

- Ranjen!? Imali ste sreće! Pravo je čudo da vas nisu UBILI!

USPOMENA

Ivek: - Štef, si pozabil da sam ti prije pol godine posudil 1000 kuna?

Štef: - Nisam! To mi je najljepša uspomena od tebe!

STRINA

* - Da bih fascinirao svoju curu, rekao sam joj da imam strašno bogata strica!

- I!?

- Ništa. Danas je moja cura - moja strina!

LIJENOST

- U ovoj se vazi nalazi pepeo moga muža!

- Oh, nisam znala da je umro!

- Ma nije umro! Samo je lijen uzeti pepeljaru! (Večernji list)

HRVATSKU ISKRU sada možete kupiti i
na Rexdale-u: u "Continental Meat &
delicatessen, 2298 Islington Ave.

Za vrijeme sv. mise u Mississaugi

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 100, 31. I. 2002.

VIRUSNE BOLESTI

Virusi su najmanji mikroorganizmi, čije razmnožavanje u potpunosti ovisi o stanici živog organizma koji je napadnut tim virusima. Taj organizam može biti bakterija, biljka, životinja ili čovjek. Virus se sastoji od vanjskog proteinskog, a katkad i lipoidnog omotača i jezgre s nukleinskom kiselinom (RNA ili DNA). U većini slučajeva virusna jezgra prodire u osjetljive stanice domaćina i time započinje infekcija.

Virusi su veliki 0,02 do 0,3 mikrona; previše mali da bi se vidjeli svjetlosnim mikroskopom, ali se mogu vidjeti elektronskim mikroskopom. Virusi se mogu identificirati biofizičkim i biokemijskim metodama. Kao i većina drugih parazita, virusi u domaćina potiču proizvodnju antitijela, specifičnih obrambenih proteina.

Čovjeka inficira nekoliko stotina različitih virusa. Budući da su neki tek nedavno otkriveni, njihovo kliničko značenje još nije u potpunosti poznato. Mnogi virusi inficiraju domaćine bez pojave simptoma; unatoč tomu, zbog njihove široke, a katkad i sveopće pojavnosti, uzrokuju važne medicinske i javnozdravstvene probleme.

Virusi koji primarno inficiraju ljude prenose se poglavito preko dišnih i crijevnih izlučevina. Ovi su virusi rasprostranjeni diljem svijeta, ali je njihovo širenje ograničeno prirodnim otpornošću domaćina, ranije stečenom imunizacijom (nakon infekcije ili cijepljenja), sanitarnim ili drugim javnozdravstvenim preventivnim mjerama i profilaktičnom upotrebom antivirusnih lijekova da se predusretne zaraza.

Neki virusi imaju onkogeno svojstvo, tj. mogu prouzrokovati tumore. Na primjer humani limfotropni virus T-limfocita povezan je s leukemijom i limfomima u ljudi.

Dijagnoza

Samo se neke virusne bolesti mogu dijagnosticirati klinički ili epidemiološki na osnovu dobro poznatih virusnih sindroma. Za postavljanje dijagnoze obično je potrebno laboratorijsko testiranje. Serološka dijagnostika u akutnoj i rekonvalescentnoj fazi bolesti je osjetljiva i specifična, ali spora; ponekad se mnogo brže dođe do dijagnoze kultivacijom virusa, PCR reakcijom, odnosno detekcijom virusnih antigena.

Profilaksa i terapija

U općoj uporabi su učinkovita cjepiva za aktivnu imunizaciju protiv influence, ospica, mumpsa, poliomijelitisa, bjesnoće, rubeole, hepatitisa A i B, varičele i žute groznice. Imunoglobulini se ponekad upotrebljavaju za pasivnu profilaksu.

Postoje i učinkoviti lijekovi za liječenje ili profilaksu nekih virusnih bolesti, na primjer amantadin ili rimantadin za influencu A, aciklovir i slični lijekovi za herpes simpleks infekcije itd.

VIRUSNE BOLESTI DIŠNOGA SUSTAVA

Virusne respiracijske infekcije uzrokuju lokalne i opće (generalizirane) bolesti. Najčešće su: obična prehlada, influenza (gripa), faringitis, laringitis i traheobronhitis. Virusna pneumonija često se ne prepoznaje, ali primjenom modernih kliničkih i laboratorijskih testova lakše se dijagnosticira. Kao komplikacija virusne infekcije mogu se pojaviti bakterijske infekcije pluća, paranazalnih sinusa i srednjega uha.

Stanje domaćina značajno sudjeluje u određivanju oblika bolesti i težine kliničkih simptoma. Svi respiracijski virusi mogu uzrokovati tešku bolest, posebno u staraca i u male djece, bilo izravnim djelovanjem ili zbog pogoršanja postojećih bolesti. Ipak, virusi influence i respiracijski sincicijski virus su potencijalno najopasniji.

U većini virusnih respiracijskih infekcija imunost je kratkotrajna pa se događaju ponovne infekcije zbog promjenljivosti imunoloških reakcija i većih ili manjih antigenskih promjena većine virusa.

OBIČNA PREHLADA (RINITIS ILI HUNJAVICA)

To je akutna, obično afebrilna, virusna infekcija dišnoga sustava s upalom u nekome ili svim dijelovima respiracijskoga trakta, uključujući nos (nasus), paranasalne sinuse, grlo (pharynx), grkljan (larynx), a katkad i dušnik (trachea) i bronhe (bronchi).

Običnu prehladu uzrokuju pikornavirusi, poglavito rinovirusi. Postoje preko stotinu raznih serotipova rinovirusa, ali u određenom vremenu prevladava samo nekoliko tipova virusa. Rinovirusne infekcije su rjeđe u zimskim mjesecima, osobito kada se pojave virusi influence i respiracijski sincicijski virus (RSV). Rinovirusi se prenose s čovjeka na

čovjeka preko kontaminiranih sekreta nosa i grla, pri dodiru prstima i putem aerosola. Radi toga treba pokriti usta i nos pri kihanju i kašljanju.

Izlaganje hladnoći, samo po sebi, ne uzrokuje prehladu, a na osjetljivost neke osobe ne utječe opće zdravstveno stanje i prehrana ili abnormalnosti u gornjem dijelu dišnoga sustava (npr. povećane tonzile ili adenoidne vegetacije). Jača iscrpljenost, emocionalni stres, alergijski poremećaji u nazofarinksu i srednja faza menstrualnog ciklusa mogu uzrokovati povećanu izražajnost i prepoznatljivost simptoma.

Simptomi i znaci

Klinički simptomi i znakovi su nespecifični. Nakon inkubacijskog razdoblja od 24 do 72 h nastup je iznenađan, s osjećajem pečenja u nosu ili grlu, praćen kihanjem, sekrecijom iz nosa i umorom. Temperatura uglavnom nije povišena, posebno kada su uzročnici rinovirusi i koronavirusi. Faringitis se obično rano pojavljuje, a laringitis i traheobronhitis različito od bolesnika do bolesnika i ovisno o uzročniku. Sekrecija iz nosa tokom vremena postaje sve više sluzava i gnojna. Kašalj je obično blag, ali često potraje i do 2 tjedna. Ako ne nastane bakterijska komplikacija infekcije (npr. bronhitis, gnojni iskašljaj, gnojni sinusitis, upala srednjeg uha), simptomi se povlače za 4 do 10 dana.

Obrisak ždrijela je nužan, posebno u djece, za razlikovanje virusnog od streptokoknog faringitisa, koji se onda dalje liječi antibioticima.

Liječenje

Zaraženi treba boraviti u toploj sobi s ovlaženim zrakom. Bolesnici s vrućicom trebaju mirovati. Antipiretici (aspirin, acetaminofen, ibuprofen) pomažu tako što snižavaju temperaturu, a nazalni dekonjestivi mogu osigurati privremeno olakšanje. Kašalj je bolje ne liječiti kako bi se sačuvala njegova obrambena uloga. Pijenje čaja i inhaliranje vodene pare često ima olakšavajući učinak. Antibiotici se ne preporučuju.

INFLUENCA (GRIPA)

To je akutna respiracijska infekcija uzrokovana virusom influence (tipa A ili B), a odlikuje se vrućicom, hunjavicom, kašljem, glavoboljom, općom slabošću i upalom respiracijske sluznice.

Najbolja prevencija je cijepljenje osjetljivih i starijih ljudi, svake godine u mjesecu studenom, cjepivom protiv influence koje se može primiti kod liječnika i u zdravstvenim ustanovama.

Sporadične infekcije uzrokovane virusom influence pojavljuju se obično u jesen i zimi. Prvi val je obično u školske djece i njihovih ukućana, a drugi najčešće u osoba u zatvorenim kolektivima (općenito u starijih ljudi). Virus influence se prenosi kapljicnim putem, izravnim kontaktom s inficiranom osobom, ili preko kontaminiranih predmeta.

Pranje ruku i dezinfekcija predmeta i radnih površina znatno smanjuje prijenos infekcije.

Simptomi i znaci

Nakon infekcije, tijekom 48-satnog razdoblja inkubacije, virus se razmnožava u dišnome sustavu. U blagim oblicima bolesti (u otpornih i djelomično imunih osoba) simptomi su poput onih u običnoj prehladi. Naglo se pojavljuju zimica i vrućica od 39 do 39,5°C (102 do 103°F). U početku nastaju opća slabost i bolovi u mišićima leđa i nogu. Glavobolja je često povezana s bolovima iza očiju i fotofobijom. U početku su dišni simptomi vrlo blagi, s peckanjem u grlu, žarenjem iza prsne kosti, nadražajnim kašljem i hunjavicom. Kasnije, simptomi donjeg dijela dišnoga sustava postaju vodeći; kašalj može biti dugotrajan i produktivan.

U teškim oblicima bolesti iskašljaj može biti sukrvan, koža topla i zacrvenjena, tonzile i ždrijelo zacrvenjeno, očne konjunktive blaže upaljene. U djece se mogu pojaviti mučnina i povraćanje. Nakon 2 do 3 dana akutni se simptomi brzo smiruju, temperatura se normalizira, premda i bez komplikacija može biti povišena do 5 dana. Slabost, znojenje i umor mogu potrajati nekoliko dana, a katkad i nekoliko tjedana. Mogu se pojaviti i hemoragični bronhitis i pneumonija (upala pluća) s vrlo brzom progresijom, koja može svršiti i fatalno.

Liječenje

Liječenje većine bolesnika je samo simptomatsko. Bolesnici trebaju mirovati i uzimati dosta tekućine i toplog čaja. Odrasli mogu uzimati 600 mg aspirina ili 650 mg acetaminofena na usta svaka 4 sata. Djeci treba davati samo dječje doze acetaminofena, nikako aspirin. Za ublaženje začepljenosti nosa povremeno se mogu uzeti nazalni dekonjestivi, a za ublaženje dišnih simptoma treba uzimati inhalacije pare. Antibiotike ne treba olako uzimati, tek ako se razviju popratne bakterijske infekcije.

(Izvor: *The Merck Manual*, 1999.)

Dr.Darko Desaty

Vijesti iz zajednice

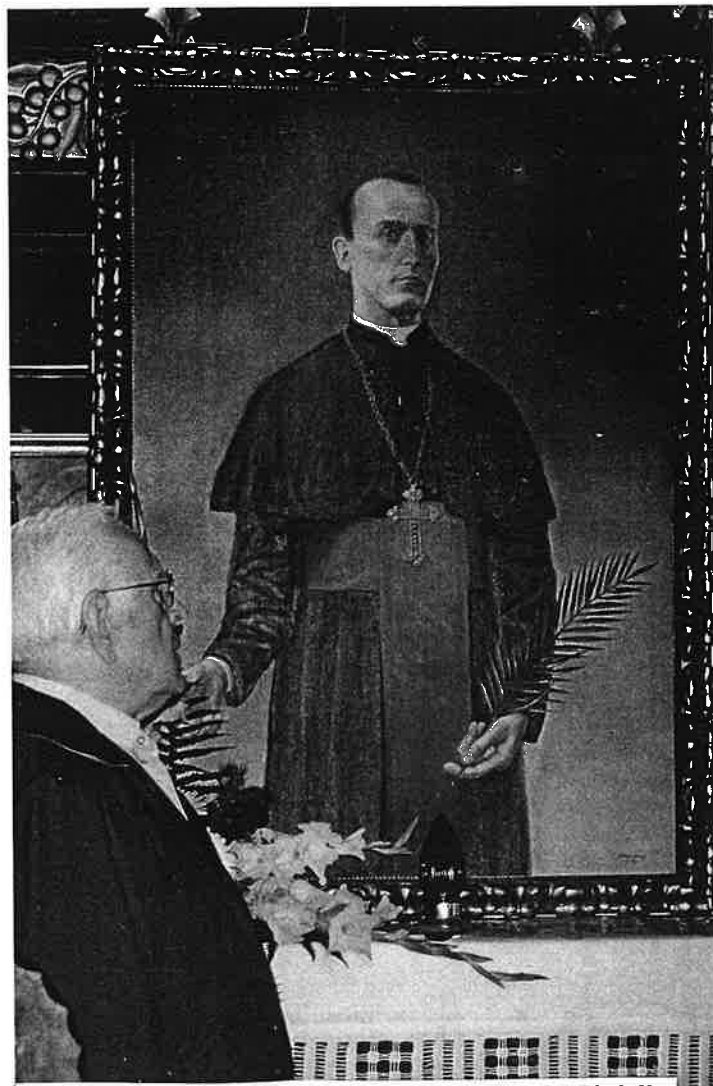
HRVATSKI POSLOVNI IMENIK

Croata International (Croatian business Association) radi na novom izdanju službenog hrvatsko-kanadskog poslovnog imenika za 2002. godinu. Uključite se i Vi u popularni adresar i imenik tisuće uspješnih hrvatskih poduzeća, profesionalaca i udruga.

Za detaljnije informacije izvolite nazvati:

(905) 507-1389 ili (905) 624-8415

STEPINČEVO

Vel. Gjuran pred slikom blaženog kardinala Alojzija Stepinca u župnom dvoru u Krašiću

Obljetnica smrti i proslava Stepinčeva, održat će se ove godine u nedjelju 10. veljače u svim našim župama ovog područja. Svečanim misama, prigodnim programima kao i karitativnim ručkovima poslije sv. Misa, obilježiti će se 22. obljetnica smrti tog velikog sina Crkve i hrvatskog naroda. Posebno treba napomenuti da će Hrvatski Franjevački Centar, "Kraljica Mira" u Norvalu uz proslavu Stepinčeva imati i spomen na sve žrtve Širokog Brijega, koje su pale od komunističkih zločinaca. Ne zaboravimo našu prošlost, učimo od naših velikana koji su bili inspiracija i snaga generacijama koje su rasle pod komunističkim režimom i koje nisu klonule ni duhom, ni tijelom. (BM)

Treći dobrotvorni banket za gradnju crkve u Norvalu bit će 8. veljače 2002. godine u litvanskoj dvorani St. John's Hall, 2185 Stavebank Rd. u Mississaugi s početkom u 7:30 sati na večer. Svrha ovog banketa je prikupljanje novčanih priloga za gradnju crkve u Hrvatskom franjevačkom središtu u Norvalu. Uz naše članove, prijatelje i dobročinitelje, želja nam je da na ovom dobrotvornom banketu bude što veći broj Hrvatica i Hrvata iz naše kolonije Torontoa i okolice.

Svoje novčane priloge za izgradnju crkve možete dati te večeri kod određenih osoba koje budu na raspolaganju za taj određeni posao. Svoj dolazak možete najaviti preko našeg telefona **905-456-3203 ili na broj faksa 905-450-0159**. Ako ste nedjeljom na svetoj misi na Norvalu, možete to učiniti poslije svetih misa kod gospodina Miroslava Marinčića. Uz bogatu hrvatsku večeru i domaća pića, **svirat će VIS "Novi Zvuk"**. Zadnji dan prijave je 4. veljače 2002. godine. Ulaz, večera i piće su besplatni! Svi ste nam dobro došli!"

KANADSKO-HRVATSKI KLUB ZAGORJE želi ovim putem pozvati sve svoje cijenjeno članstvo na redovitu **godišnju sjednicu Kluba u nedjelju, 24. veljače 2002.** s početkom u 2 sata poslije podne u prostorijama Croatia Banquet Hall, na 1989A Dundas St. East, u Mississaugi. Godišnja sjednica je uvijek ispunjena bogatim i važnim radom, stoga molimo sve da se odazovu.

Upravni odbor

P.S. Za informacije o vašem dolasku nazovite **predsjednika kluba** gosp. Ivana Ban na tel. 905-812-1663, **blagajnicu** gđu. Šteficu Čorić na tel. 905-569-8445 ili **tajnika** gosp. Tomu Krtanjak na tel. 416-621-7926.

Vaša pisma

Draga urednice,

Zahvaljujem osobno i u ime moje braće, hrvatskih haaških uznika, za upućene čestitke, iskazano razumijevanje, pruženu pomoć da putem pisma i nekoliko brojeva HRVATSKE ISKRE i Vaše misli dospiju u naše haaške uze, te uljepšaju naše blagdansko ozračje.

Želim Vama, Vašoj obitelji, uredništvu HRVATSKE ISKRE, poštovanom članstvu udruge "Bedema ljubavi" i svim dragim i dobrim rođoljubima u Kanadi, Torontu čestit Božić, dobro zdravlje, sretnu i blagoslovljenu Novu godinu uz obilje Božjeg blagoslova.

U ime braće hrvatskih haaških uznika i osobno.

General Tihomir Blaškić

PITALI STE ? Gdje mogu učiti engleski i kompjutore?

Postoje besplatni tečajevi ili sa minimalnim troškovima gdje možete dobiti pomoć. Postoje većemje škole, srednje škole, s dnevnim ili večernjim programima, posebni tečajevi za nove imigrante kao i kanadske državljane gdje to možete ostvariti.

ZANIMLJIVO / KORISNO

Predstavnik u kanadskom Parlamentu, hrvatskog podrijetla, gospodin Janko Perić ima svoju internet stranicu.

Pogledajte na **www.jankoperic.com**

SVEČANA SJEDNICA SABORA U POVODU DESET GODINA OD PRIZNANJA HRVATSKE

ZAGREB - Predsjednik Vlade Ivica Račan na svečanoj sjednici hrvatskog parlamenta, koja je održana u povodu desete obljetnice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske, najavio je kako će Hrvatska do 15. siječnja 2003. godine podnijeti zahtjev za punopravno članstvo u Europskoj uniji.

Premijer Ivica Račan u svom obraćanju parlamentu također je bio kritičan prema prethodnoj vlasti rekavši kako je prošlo previše vremena od međunarodnog priznanja Hrvatske do trenutka kad je Hrvatska postala rado viđen partner Europe i svijeta. "Početkom 2000. godine, nakon trećesijećanjskih izbora, započinje intenzivna preobrazba Hrvatske u modernu europsku državu. To je omogućilo potpisivanje sporazuma s EU-om, a započet je i opsežan posao na njegovoj primjeni", istaknuo je Račan i dodao kako je najteži dio puta iza nas, te podsjetio da je pokrenut niz reformskih zahvata.

Došli svi bivši premijeri

Račan se osvrnuo na borbu za samostalnost Hrvatske te na velika stradanja u Domovinske ratu, kazavši kako je cijena slobode bila golema te da stoga nikad ne smijemo zaboraviti one koji su dali život za domovinu. Predsjednik Sabora Zlatko Tomčić ustvrdio je kako obilježavajući desetu godišnjicu međunarodnog priznanja "moramo odgovorno i ustrajno graditi osmišljenu budućnost našoj državi i njezinim građanima". Podsjetio je kako je Hrvatska i nakon međunarodnog priznanja bila izložena nametnutom ratu, istodobno s kojim je krenula u izgradnju novoga demokratskog sustava.

Na svečanoj su sjednici uz zastupnike i predsjednika Sabora, te predsjednika države i premijera, bili nazočni i brojni uglednici iz javnog života, predstavnici diplomatskog zbora vjerskih zajednica te svi dosadašnji premijeri i predsjednici Sabora te suci Ustavnog i Vrhovnog suda.

REAKCIJE ZASTUPNIKA NA PREDSJEDNIKOV GOVOR U SABORU

Arlović: Osebuju

Mato Arlović, potpredsjednik Sabora i SDP-a, izjavio je da je Mesić imao osebujući govor koji nije uobičajen u ovakvim prilikama. - Osim činjenične osnove, taj je govor nabijen i moralnim i emotivnim kriterijama i prosudbama, i vjerojatno je da će biti onih koji će te prosudbe podržavati, ali i onih koji će se osjećati povrijeđenima - rekao je Arlović.

Granić: Krivi trenutak

Predsjednik DC-a Mate Granić smatra neuobičajenim da se na prigodnim

svečanostima govori o stvarima o kojima inače tek treba raspravljati. - Ipak, ostavljam Predsjedniku da prosudi kada je pravo vrijeme da otvori neka pitanja - rekao je Granić ističući da nije dobro da se takva pitanja otvaraju na važnim svečanostima jer tada nitko nije u mogućnosti da bilo što odgovori.

Herman: Pogrešno

Ističući da je 10. obljetnica međunarodnoga priznanja trenutak kada se svi trebamo osjećati svečano, potpredsjednik HSLŠ-a Vili Herman smatra da Mesić nije pogodio trenutak za otvaranje nekih pitanja. - Nemam ništa protiv da Predsjednik sporna pitanja koja je spomenuo u govoru otvori u budućnosti na nekom sastanku - rekao je ponovivši da je današnja svečanost za to svakako bila pogrešan trenutak.

Pusić: Na razini Havela

Predsjednica HNS-a Vesna Pusić smatra kako Mesićev govor pokazuje da on zauzima mjesta koja su početkom devedesetih zauzimali ljudi poput Vlasta Havela. I danas se pokazao na razini svoje uloge i dužnosti, navela je Pusić, dodajući da je ponosna da Hrvatska ima predsjednika koji je sposoban održati takav govor, koji je i samokritičan, a istodobno okrenut budućnosti i vidi Hrvatsku kao jednu normalnu europsku zemlju. - U govoru je bio kritičan i prema sebi kao poglavaru države, kao i prema svemu što se dogodilo u državi kojoj je on na čelu - navela je Pusić zaključivši da to pokazuje Mesićevu snagu, a ne slabost.

Sanader Mesićev govor proglasio katastrofalnim

Ocjene predsjednika Mesića o promašajima HDZ-ove politike u jednom su trenutku među zastupnicima najjače oporbene stranke podigle tenzije do usijanja, nagnavši Zdenku Babić-Petričević, Juraja Njavru i Željka Krapljana da demonstrativno napuste sabornicu.

Njihovi stranački kolege, ali i dio uzvanika, uglavnom dužnosnika bivše vlasti, najoštrije dijelove govora popratili su s vidnim žamorom i negodovanjem uskrativši mu i završni pljesak. Nakon svečanosti, predsjednik HDZ-a Ivo Sanader Mesićev je istup nazvao "katastrofalnim". Prema njegovim riječima, dužnost prvog čovjeka hrvatske države je da u ovakvim prilikama ponudi smjernice za budućnost, a ne da ulazi u negativne političke ocjene određenih povijesnih dionica. "To prije što se radi o sjajnim događajima, za koje su tisuće ljudi dale svoje živote. Bez njih ni ne bi bilo hrvatske samostalnosti, i zbog toga je ovaj govor potpuno promašen", zaključio je Sanader. (Slobodna Dalmacija 16.1.)

GOVOR PREDSJEDNIKA MESIĆA U POVODU 10. OBLJETNICE PRIZNANJA RH

ZAGREB, 15. siječnja (Hina) - Predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić održao je govor na svečanoj sjednici Hrvatskoga sabora u prigodi 10. obljetnice međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske, 15. siječnja 2002. Govor predsjednika Mesića objavljujemo u cijelosti:

Dan međunarodnog priznanja novostvorene države jedan je od onih datuma koji se u povijesti te države uvijek pamte i na dostojan način obilježavaju. Kada je riječ o desetoj obljetnici stupanja zemlje na međunarodnu scenu, onda je to doista prava prilika za predsjednika Republike da se obrati vama - gospode i gospodo zastupnici Hrvatskog sabora, vama - uvaženi članovi vlade i predstavnici sudbene vlasti, vama - poštovani predstavnici vjerskih zajednica, vama - gospode i gospodo iz diplomatskog kora i - napokon, ali zapravo prije svih - cjelokupnoj hrvatskoj javnosti.

Deset je godina u povijesti neke zemlje jedva malo više od tisućinice jedne sekunde. No, kao što i u sportu nerijetko tisućinice sekunde imaju odlučujuću ulogu, tako je i u povijesti naše zemlje, Hrvatske, ovih prvih deset godina otkako smo kao priznati međunarodni subjekt zakoračili u svjetsku arenu, imalo upravo nemjerljivu težinu.

Danas, deset godina kasnije, vrijedi podsjetiti na dane borbe za među-

narodno priznanje, vrijedi sjetiti se što je bilo i što je moglo biti, što je učinjeno, a što propušteno, gdje smo bili onda, a gdje smo sada, i - što je najvažnije - kamo idemo i kakva je naša budućnost.

U svemu tome, valja definitivno raskinuti s nekim iluzijama, valja se oteti zagrljaju izmanipulirane prošlosti koja ne uči, nego samo vuče unatrag, valja pogledati istinu u oči, ma kako neugodno to ponekad moglo biti. Samo ako budemo imali jasnu sliku o vlastitoj prošlosti, ako uspijemo skinuti s pleća breme te prošlosti, koje nas i danas nerijetko pritišće, samo tada ćemo moći graditi budućnost koja će biti dio budućnosti ujedinjene Europe. Samo tada ćemo stvoriti realne uvjete da idemo naprijed - ne protiv drugih, ne drugima usprkos, nego zajedno s drugima, svjesni činjenice da u današnjem svijetu ni jedna država ne može biti usamljeni otok i da bi opiranje integracijskim procesima nužno vodilo u pogubnu i samorazaraću izolaciju.

Hrvatska nije od jučer. O moćnom hrvatskom kraljevstvu postoje vjerodostojni dokumenti još iz desetog stoljeća, s kraja prvog milenija, dakle. I u cijeloj toj dugoj složenoj, često krvavoj povijesti, Hrvatska je postojala i Hrvatska se održala - i onda kada je izgubila samostalnost, ali je zadržala

KARDINAL VINKO PULJIĆ POSJETIO OAKVILLE

Sa sv. Mise u Oakvillu, vlč. Zdenka Spajić, kardinal Vinko Puljić i vlč. Ilija Petković

Nadbiskup Vrhbosanski Kardinal Vinko Puljić u okviru svoje posjete Kanadi, posjetio je i celebrirao sv. Misu u Oakvillu, u nedjelju 27. siječnja o.g.

Župljani župe Presv. Trojstva toplo su pozdravili kardinala Puljića opet u svojoj sredini nakon osam godina. Puna crkva čula je riječ prvog čovjeka Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini, čovjeka koji je uz svoj narod prošao i proživio užasan rat. Kardinal nam je iznio neke podatke i sadašnju situaciju u Bosni i Hercegovini. Ne treba zaboraviti da je prije početka rata 1991. godine u BiH bilo oko 528,000 katolika, a danas ih ima oko 210,000. Još uvijek ima preko stotinu porušenih crkvenih objekata, a mnogi izbjeglice se ne mogu vratiti svojim kućama i ognjištima.

Kardinal se u svojoj propovijedi osvrnuo na to kako trebamo čuvati naše vrednote koje smo sa sobom ponijeli u ovu zemlju i predati je svojoj djeci. Isto tako treba moliti za duhovna zvanja, a napose biti složni i jedinstveni, poštivajući jedan drugoga.

Briga za hrvatsku pjesmu i ples

Ovih dana su našu zajednicu posjetili, na poziv Nikice Vrdoljaka, čovjeka vitalno zainteresiranog za korektan hrvatski ples i pjesmu dva prva čovjeka hrvatskog folklora, gosp. Ivan Ivančan, umjetnički direktor Lada, i najvjerojatnije jedan od najboljih poznavatelja hrvatskog folklora, i prof. Siniša Leopold, dirigent Tamburaškog orkestra HRT, koji je dokazao da tamburice nisu samo za folklor, već ih je moguće upotrijebiti u svim glazbenim kompozicijama. Obojica ovih posebnih ljudi došli su u našu zajednicu, već četrnaesti puta, kako bi pomogli svim hrvatskim učiteljima plesa i tamburice u njihovom radu sa djecom koja plešu i sviraju hrvatske narodne pjesme.

Skupna slika svih funkcionera, gostiju i učesnika folklornog seminara sa kardinalom Vinkom Puljićem i domaćinom vlč. Ivicom Kecerinom

Ove godine, dobrotom vel. Kecerina i župe Hrvatskih mučenika, (gosp. Vrdoljak i Hrvatsko-kanadski folklorni savez iskreno se zahvaljuju na dobroti), sva predavanja i vježbe održavaju se u prostorijama župe u Mississaugi. Tamo se je skupio poveći broj učitelja folklora, kao i mladih umjetnika na tamburicama, iz raznih mjesta u Kanadi, od Calgary-ja, Ottawa-we, Sudbury-ja, Kitchenera do Toronta i svih okolnih mjesta, tako da je ovih dana u prostorijama župe Hrvatskih mučenika veselo, ali i vrlo ozbiljno, radno, jer svaki je trenutak upotrebljen kako bi hrvatska pjesma, ili zvuk tamburice bio upravo onakav kakvog smo navikli čuti na najboljim predstavama "Lada" ili bilo kojeg drugog folklornog ansambla iz domovine.

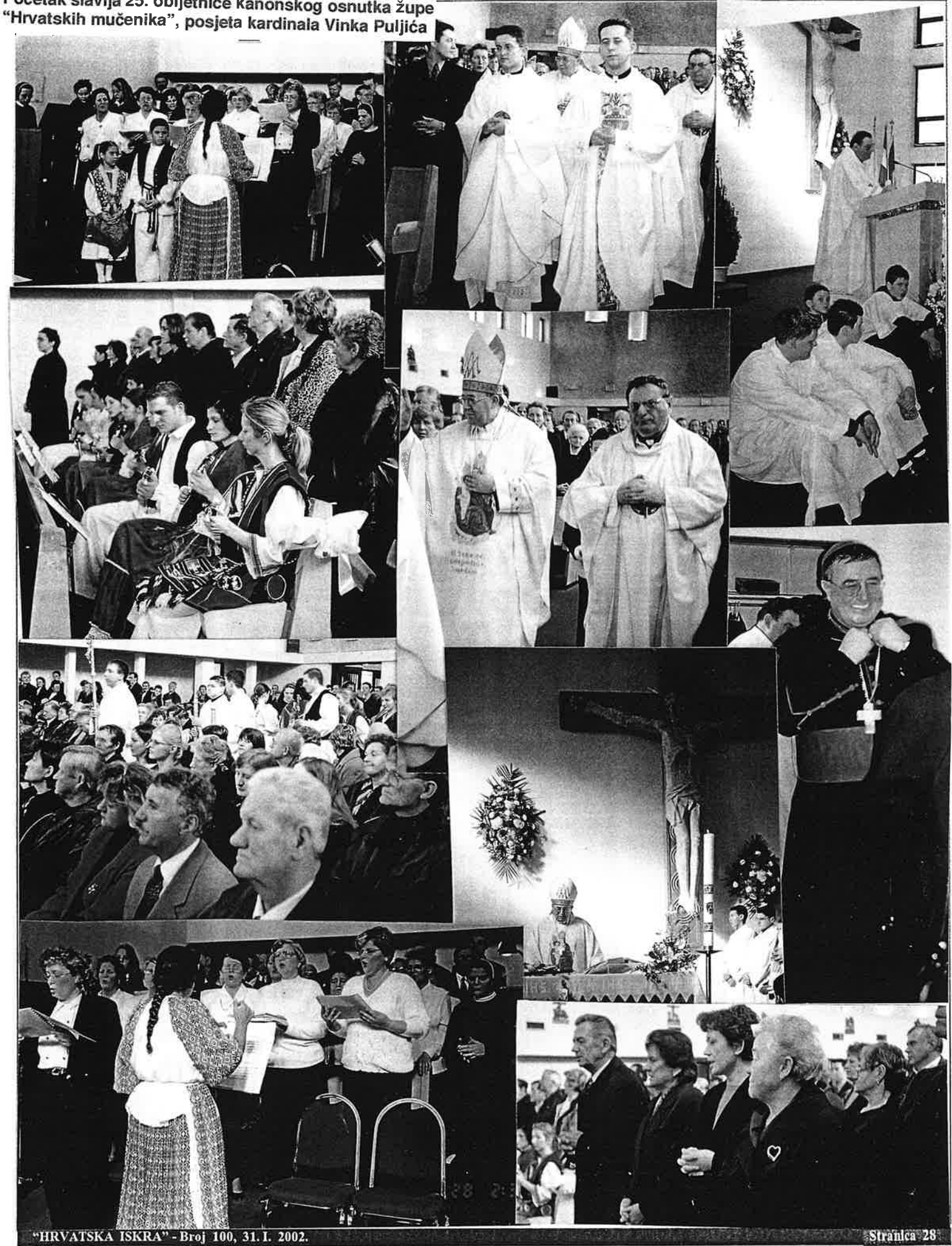
Tri doajena hrvatskog folklora: gosp. Ivan Ivančan, Nikica Vrdoljak i Ilija Vranešić

Premalo je reći hvala ovoj dvojici umjetnika, doajena hrvatske pjesme i plesa, gosp. Ivančanu i Leopoldu, jer to smo puno puta već i izrekli, no oni to ni ne očekuju: oni očekuju od svih nas da nastavimo sa radom u folklornim društvima, kako bi njegovali hrvatsku glazbu onako kako je napisana ili prenesena s koljena na koljeno, a ne ju "kanadizirali". Uz ovo dvoje posebnih ljudi koji svake godine dolaze u našu zajednicu kako bi nam pomogli, svakako moramo spomenuti i Upravni Odbor Hrvatsko-kanadskog folklornog saveza, koji svake godine marljivo radi na pripremi ovog posjeta. Gosp. Vrdoljak mi je posebno naglasio veliku ulogu gosp. Ivan Čapina u ovoj hvale vrijednoj akciji Hrvatsko-kanadskog folklornog saveza, kao i veliku pomoć tajnice, gđe. Ankice Zoretić, kojoj ništa nije teško, no ne bi bilo lijepo kad ne bi spomenuli i našu Jelenu Vrdoljak, koja je ponudila svoju kuću dragim gostima iz Hrvatske i mazi ih i pazi, jer ovakove goste nemamo svaki dan!

Vrlo sam kratko gledala rad mladih i učitelja iz Hrvatske - sve je bilo ozbiljno, profesionalno i očito je kako ova dva poznata učitelja iz Hrvatske shvaćaju kako su njihove posjete važne našoj zajednici. No, posebno veselje za sve prisutne bio je kratak posjet kardinala Vinka Puljića, nabiskupa Vrhbosanske biskupije, koji je pozdravio sve učesnike ovog seminara i slikao se s njima. (VK)

Gosp. Siniša Leopold, kardinal Vinko Puljić, gosp. Nikica Vrdoljak, vlč. Ivica Kecerin i gosp. Ivan Ivančan

Mišljenja naših suradnika: HRVATSKA I EURO

Dvanaest zemalja EU odlučilo je potpuno dragovoljno eliminirati vlastite nacionalne valute i koristiti se posve novo-izmišljenom valutom EURO. Zbog toga su brojni Hrvati u domovini morali svu svoju gotovinsku štednju u inozemnim valutama, uključujući i onu koja se nije nalazila niti u jednoj banci, konvertirati u tu novu valutu Euro. Tu posebno treba imati na umu novac koji se nalazio u hrvatskim "čarapama i slamaricama".

Ništa ne bi bilo neobično u tome što se novci ne nalaze uvijek na bankovnim računima, osim u visini novčane sume koju su Hrvati u 2001. godini konvertirali u Euro. Naime, Hrvati su konvertirali ukupni iznos uštede u inozemnim valutama u vrijednosti od US\$17 milijardi, a koja nije bila nigdje evidentirana!

O kolikom je iznosu riječ dovoljno je prisjetiti se da je ukupni vanjski dug Hrvatske US\$11.2 milijardi. Ovih US\$17 milijardi daleko prevazilazi 50% vrijednosti hrvatskog bruto domaćeg proizvoda. Isto tako nije na odmet prisjetiti se da je hrvatska vlada bila u pregovorima s IMF dulje od 6 mjeseci radi pozajmice od US\$300 miliona, a osim toga trebala je tu pozajmicu dobiti u tri dijela i između rata ispunjavati financijske i ekonomske zahtjeve koje joj je postavio IMF. U isto vrijeme, u Hrvatskoj se nalazi US\$17 milijardi i hrvatska država uopće ne zna za njih da postoje!

Ako se sada uzme u obzir opće pomanjkanje kapitala za investicije u Hrvatskoj, te obzane molbi i poziva inozemnim investitorima za ulaganjem u Hrvatsku, od strane predsjednika Mesića i Račana, onda sve to skupa izgleda tragikomično. Naravno, jednostavno pitanje koje se nameće jeste, zašto je tako golemi novac u čvrstim valutama ostao tezauriran (neiskorišten)?

Odgovor se sastoji od samo dvije riječi i to je: Manjkanjkavost povjerenja! Hrvati nemaju povjerenja u hrvatske banke i hrvatske financijske institucije. Zbog toga je tako golemu svotu novca tezaurirana i to u inozemnim valutama. Manjkanje povjerenja u hrvatske banke je zato što u prijednom desetljeću od 30 i nešto poslovnih banaka u Hrvatskoj, samo Zagrebačka Banka nije imala stečaj! Sve ostale su praktično bankrotirale, pa su ih inozemne banke preuzele i pokrile njihove dugove. Tako su inozemne banke postale gazde hrvatskih banaka, a u njih se sada slilo US\$17 milijardi u samo godinu dana. Takvog godišnjeg gotovinskog priljeva novca u čvrstim inozemnim valutama u svoje banke nema niti u USA. Ovih US\$17 milijardi sada je zasigurno već završilo u riznicama banaka diljem Europe, jer su oni novi vlasnici hrvatskih banaka.

Gubitak povjerenja u hrvatske banke je jedan od najvećih "grijeha struktura" prijedne vlasti, a dijelom i sadašnje. Hrvatska nikad nije uredila monetarni sustav i bankovno poslovanje sukladno suvremenim metodama nadzora. Narodna Banka Hrvatske morala je i mora biti apsolutni i jedini nadzornik poslovanja banaka i provedbe monetarno-kreditne politike države. Kod nas je na žalost tu ulogu imala financijska policija, koja po svojoj naravi djelovanja ne može ispunjati nadzornu dužnost, odnosno tekuću kontrolu poslovanja hrvatskih poslovnih banaka. Financijska policija ima "vatrogasnu" ulogu, odnosno ona reira tek kada postoje ozbiljne indicije da je učinjeno neko protuzakonito djelo, ali ona ne može kontrolirati provedbu kreditne politike banaka propisanu od strane NBH! Financijskoj policiji se ne mogu podnositi na odobrenje kreditne molbe klijenata, koju je prijedno odobrila poslovna banka. One bi morale biti podniete u NBH, a nisu nigdje podnošene. Kada neka osoba u Canadi zatraži kredit od recimo Royal Bank, ukoliko Royal Bank prihvati tu molbu, to svoje odobrenje skupa sa svim relevantnim podacima vezanim za kreditnu molbu šalje u Bank of Canada na odobrenje. Tek nakon njezinog potvrdnog odgovora, Royal Bank će odobriti traženi kredit svom klijentu u traženom iznosu. Kako u Hrvatskoj nije bilo takvog odnosa između NBH i poslovnih banaka događale su se razne anomalije, pa evo nekoliko primjera.

Ukoliko je osoba imala "popularno" prezime mogla je dobiti golemi kreditni iznos od recimo \$300,000 bez ikakove jamčevine za banku da će odobreni iznos biti uopće vraćen banci i na vrijeme. Takvi

zajmoprimci nisu nikad ni vraćali kredit, a nakon nekoliko takvih "unosnih" kreditnih aranžmana, banka bi bankrotirala.

Zbog toga se događala i druga vrsta anomalije, a to je da kreditni ne sposobni ljudi nisu mogli dobiti ni mizerno male iznose kredita. Jedan moj prijatelj u Hrvatskoj zatražio je kredit od Privredne Banke Zagreb u iznosu od samo \$12,000 za dogradnju jedne sobe u svojoj kući. Ta kuća već u tom trenutku imala vrijednost od preko \$100,000. Međutim, banka je zahtjevala od njega čak 12 jamaca za kredit i svaki je jamac morao ispunjati određene uvjete financijske pouzdanosti, sukladno zahtjevima banke, te gotovinski polog 30% od tražene sume!

Još jedan primjer je vrlo interesantan. Jedan naš Hrvat poduzećnik u Dalmaciji, posjeduje ugostiteljsko poduzeće i s njim godišnje ostvaruje promet od preko \$800,000 i profitni postotak od preko 30%. Ipak on nije mogao dobiti kredit od \$400,000 za proširenje poslovnih kapaciteta, jer je Splitska Banka zahtjevala jamčevinu u iznosu od \$2,000,000 nekretninama i \$200,000 u gotovom novcu! Kako takve jamčevinu nije mogao pribaviti, onda je njegov rođak tražio kredit od Banco de Comercio Italiano u svoje ime, gotovinski polog bio je 10% od traženog iznosa i interes 6%. Novac mu je donesen čamcem iz Italije, a on je predao gotovinski polog u Kunama i sve je bilo u redu!

Zadnji primjer, odnosi se na propisani eskontni postotak, koji je u jednom trenutku u 2001. godini iznosio 6% u Hrvatskoj. To je postotak interesa koji poslovne banke plaćaju NBH na svaki odobreni kredit. Kamatni postotak na odobrene kredite po svim pravilima kreditiranja može iznositi najviše tek 1% do 2% iznad tog postotka. No, u Hrvatskoj je u tom trenutku kamatni postotak bio 15%!!!

Poslovne banke u Hrvatskoj su razbacale vlastiti kapital na "sva predsjednikove ljude" i njih osobno obogatile, a sebe odvele u bankrot. Štetiše pokrale. Zato danas Hrvati svoju uštedevinu drže u inozemnim valutama i to u "slamaricama". Nitko u Hrvatskoj ne vjeruje u poslovne hrvatskih banaka niti u "stabilnost" Kune, jer je cjelokupni monetarni sustav Hrvatske praktično bankrotirao. Sadašnja hrvatska vlast se iskazuje posve nesposobnom u vraćanju povjerenja u hrvatske banke, pa i sada kada su u posjedu inozemnih vlasnika. Ne zaboravimo, da nije bio uveden Euro još se ne bi znalo za isnos "tajnih" hrvatskih uštedovina. Sadašnja vlast ne iskazuje sposobnost aktivirati tih US\$17 milijardi u dionice hrvatskih poduzeća ni u državne obveznice. Neka danas bilo tko u Hrvatskoj ili dijaspori zamisli kupiti samojednu dionicu naše najbolje korporacije "Plive". Odmah bi morao znati nekog "svog" koji bi to svog sudio. Tek Račan i Mesić mogu kupiti dionice "Plive" bez "pomoći" kao da toj istoj "Plivi" nije stalo do uvećanja svog dioničkog kapitala, bolje kotacije vlastitih dionica!

Zaključimo, Hrvatskoj ne treba kapital iz inozemstva, već moći biti sposobna aktivirati vlastiti kapital. Ako Hrvatska ne može uvjeriti vlastite državljane da investiraju u nju, još manje može uvjeriti u inozemne investitore. Hrvatska u ovome trenutku skapava žedna sjede na bunaru i moli strance za čašu vode!

Dr. Tihomir Janjiček

HRVATSKA ISKRA
1137 Centre Street
Thornhill, Ont. L4J 3M6
Tel: (416) 894-9235, (905) 738-4797
Fax: (905) 738-9853
Email: iskra1@look.ca

NAKON SUBOTNJEG INCIDENTA ZAGREBAČKOGA GRADONAČELNIKA

Policija prijavila Bandića zbog alkohola, nesreće i bijega

Policajska uprava zagrebačka podnijela je prekršajnu prijavu Prekršajnom sudu u Zagrebu protiv zagrebačkog gradonačelnika Milana Bandića zbog tri prekršaja - vožnje u alkoholiziranom stanju, izazivanja nesreće te zbog udaljavanja s mjesta nesreće. Doznali smo to u Ministarstvu unutarnjih poslova, iako na konferenciji za novinare u PU zagrebačkoj to nije rečeno. Broj novinara na redovitoj konferenciji u PU zagrebačkoj bio je trostruko veći od uobičajenog, ali je glad za novim detaljima o prometnoj nezgodi Milana Bandića ostala neutažena. Glasnogovornica policije Stanka Saraja podijelila je novinarima preslike nedjeljnog priopćenja, u kojem se šturo navodi da je Milan B. u alkoholiziranu stanju skrivio prometnu nezgodu.

S. Saraja nije željela reći ništa novo o slučaju, čak niti potvrditi informacije dobivene od policajaca o Bandićevim bjegovima, najprije s mjesta nezgode, a potom i s mjesta očevida. Opravdanje za šutnju S. Saraja je našla u činjenici da se u Zagrebu na dan dogodi i do stotinjak prometnih nezgoda s materijalnom štetom, a Bandićeva nezgoda obrađena je na isti način kao i nezgoda bilo kojeg drugog građanina. Zaključila je da je predmet u Prekršajnom sudu, ali nije specificirala za što je sve Bandić prijavljen.

NAKON SINOČNJE ČETVEROSATNE SJEDNICE PREDSJEDNIŠTVA SDP-a

Bandić daje mandat na raspolaganje

ZAGREB - Nakon četiri sata rasprave koja je uglavnom išla u korist Milana Bandića, bez, kako doznajemo, disonantnih tonova, Predsjedništvo SDP-a zaključilo je da stranka neće smjenjivati Milana Bandića. U kratkoj izjavi za novinare Ivica Račan, predsjednik SDP-a, demantirao je prije svega navod da je cijelu stvar proglasio privatnom stvari Milana Bandića, kako su objavile neke novine, te rekao: "Raspravljali smo o cijeloj situaciji. Gospodin Bandić nas je obavijestio o potezu kojega će učiniti jer je svjestan svoje odgovornosti i sve će to reći na današnjoj konferenciji za novinare oko 14 sati."

Neslužbeno doznajemo da se Bandić iskreno ispričao, rekao da je pogriješio i da će stoga na današnjoj konferenciji za novinare dati svoj mandat na raspolaganje zagrebačkoj Gradskoj skupštini koja jedina svojim glasovima može odlučiti ostaje li on na mjestu gradonačelnika ili ne. Stranački matematičari odmah su složili kockice i rekli da za ostanak Milana Bandića treba imati i podršku koalicijskog partnera HNS-a. Ukoliko HNS zajedno sa HDZ-om i HIP-om bude izglasao nepovjerenje Milanu Bandiću, kojeg njegovi stranački kolege sigurno neće iznevjeriti, to znači nove izbore u Zagrebu, rekao je neimenovani izvor iz SDP-a.

Bandićeva isprika

Žao mi je što se to dogodilo, ali mi je drago da je gradonačelnik Bandić istupio na konferenciji za novinare i objasnio što se dogodilo. Kao javna osoba svakako mora snositi odgovornost, a o političkoj odgovornosti raspravljat ćemo na sjednici Predsjedništva, rekao je Ivica Račan, predsjednik SDP-a, prije početka sjednice Predsjedništva stranke.

Zagrebački gradonačelnik Milan Bandić nikad nije bio manje rječit, otvoren i samouvjeren, a nikad više zbunjen nego na jučerašnjoj novinskoj konferenciji sazvanoj u povodu prometne nesreće na Ksaverskoj cesti i njegova navodnog bježanja s mjesta nesreće. Javnost od prvog čovjeka Zagreba zapravo nije doznala ništa o onom što se zbivalo nakon nesreće, jer je na konkretne upite novinara barem deset puta ponovio da je pogriješio, da se ispričava i da će iz svega izvući pouku.

Zakon jednak za sve

- To što se meni dogodilo, pod posebnim uvjetima i emocijama, može se dogoditi svakom živom čovjeku, pa i gradonačelniku Zagreba. Iskreno žalim zbog svega, pogriješio sam i napravio glupost. Zato se javno ispričavam. No, najbitnije mi je da se, uz štetu od pet do šest tisuća kuna, nikome ništa nije dogodilo, pa ni Dariju Baliji s kojim sam se dogovorio da mu u cijelosti nadoknadim štetu. Mislim da je pažnja usredotočena na ovaj događaj malo predimenzionirana - izjavio je Bandić pred vojskom novinara, napominjući kako je policija korektno odradila svoj posao. - Nije mi palo na pamet da bilo koga zovem i interveniram, jer zakon mora za sve biti jednak - kazao je Bandić.

Na pitanje zbog čega je napustio mjesto nesreće, Bandić je odgovorio: - Nisam bježao! Nisam ni osjetio da sam imao kontakt s drugim vozilom, a

Stalnog sudskog vještaka, toksikologa Zdravka Kovačića upitali smo koliko je trebala popiti i kako se u prometu ponaša bilo koja prosječna osoba težine oko 85 kilograma, koja bi u krvi imala koncentraciju od 1,60 g/kg apsolutnog alkohola u krvi.

- To bi značilo da je takva osoba konzumirala najmanje 92,5 grama apsolutnog alkohola, što odgovara količini oko 1,1 litre vina jačine 11 volumnih postotaka, 2,3 litre piva jačine 5,2 posto ili 2,9 decilitara žestokog pića jačine 40 posto. Takvo stanje kod većine ljudi znači pijano stanje, s bitnim suženjem intelektualnih funkcija. Gubi se svaka kontrola i samokritičnost, povremeno se gubi prisebnost, shvaćanje opasnosti svedeno je na minimum, postoji prostorna i vremenska dezorijentacija (bitno sužen vidni kut, što dovodi do tzv. preklapanja s vozilom koje se obilazi, pretječe ili koje dolazi u susret). Negativan utjecaj alkohola jače je izražen u noćnim uvjetima, zbog bitno produljene prilagodbe oka izazvane svjetlima nadolazećeg vozila. Osobe u tom stanju sklone su krivudanju vozilom po cesti - objasnio je inženjer Kovačić, ponavljajući da govori općenito. (Večernji list 8.1.)

kad me je Dario nakon 900 metara presreo, odmah sam se zaustavio. Tijekom očevida bilo je malih nesporazuma koje smo vrlo brzo riješili, a posao smo obavili na opće zadovoljstvo. Bandić je odbio odgovoriti o kakvim je nesporazumima riječ.

Bandić je također rekao kako nije istina da je pobjegao iz policijskih kola i odjurio svojim "range roverom", već je, kako kaže, do Gupčeve zvijezde, a potom i do vlastita stana, došao u pratnji policije. No, malo poslije, kad su ga novinari pitali zašto su se vraćali na mjesto nesreće i tko je uopće vozio njegov "jeep" od Gupčeve zvijezde, rekao je: - Mislim da sam ja vozio, ne sjećam se.

U balon nije, kao svaki drugi čovjek, puhao na mjestu nesreće, već ispred vlastite kuće jer se, kako kaže Bandić, tako dogovorio s policijom.

Na pitanje je li moralno da zbog svega što se dogodilo da ostavku, izjavio je: - Rekao sam da ću iz ovoga izvući pouku. (Večernji list 8.1.)

PREKRŠAJNOM SUDU STIGAO BANDIĆEV PREDMET

Gradonačelnik na saslušanju za dva-tri tjedna

Predsjednik Dežurnog odjela Prekršajnog suda u Zagrebu Mario Meštrović rekao nam je da je na taj odjel stigao policijski zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv Milana Bandića. Gradonačelnik je prijavljen zbog četiri prekršaja, a na naš upit, sudac Meštrović je odgovorio da se nigdje izričito ne navodi bježanje od policije.

- Predmet ima tretman kao i svaki drugi takve vrste, pa će gosp. Bandić vjerojatno biti saslušan u iduća dva ili tri tjedna - rekao nam je sudac Meštrović.

Na pitanje zbog čega je prijavljen Bandić i kolike su kazne predviđene za te prekršaje, naravno ako se dokažu, sudac je odgovorio da je gradonačelnik prijavljen zbog vožnje pod utjecajem 1,6 promila alkohola, za što je predviđena kazna 500 kuna i oduzimanje dozvole na tri mjeseca, zatim zbog uzrokovanja lakše prometne nezgode (kazna od 500 do 1500 kuna), zbog toga jer nakon nesreće nije obavijestio policiju i pričekao je (500 kuna, oduzimanje dozvole na tri mjeseca) i zato što je napustio mjesto nezgode a da s vozačem Darijem Balijom, čiji je auto okrnulo, nije razmijenio osobne i podatke o vozilima (300 do 1000 kuna). Odmah nakon nezgode Bandiću je privremeno, do okončanja prekršajnog postupka, oduzeta vozačka dozvola, ali ako postupak ne bude gotov u 90 dana od dana nezgode, mora mu biti vraćena.

Kao svjedoke, policija je predložila samo dva policajca koji su radili očevid, a po potrebi sud može pozvati i druge, pa i Darija Baliju i njegovu suvozačicu. (Večernji list 9. siječnja)

HBZ, ODSJEK 525, BAN JELAČIĆ: KOLINJE

"Kolinje", četvrti, sad već tradicionalni godišnji dobrotvorni banket Hrvatske Bratske Zajednice, (HBZ) odsjeka #525 "Ban Jelačić" iz Mississauga, održan je u subotu 26. siječnja o.g. Dvorana župe Hrvatskih mučenika u Mississaugai bila je ispunjena članovima Odsjeka kao i prijateljima HBZ.

Čisti prihod od ovih banketa namijenjen je u dobrotvorne svrhe. Prošlih godina tu su pomoć dobili dobrotvorna zaklada "Dora", "Dobri Samaritanci", zavod u Splitu, te bolnica u Karlovcu. Ove godine novac će biti uručen župi Hrvatskih mučenika u Mississaugi za dogradnju i uređenje prostorija. U toj akciji pomoći bili su uključeni i članovi HBZ, Odsjek #975 "Canuck's Jadran", koji su dali svoj novčani prilog.

Predsjednik Odsjeka 525, gospodin Ladislav Meze pozdravio je na početku programa goste, posebno Josepha Brigicha, podpredsjednika HBZ iz glavnog ureda u Pittsburghu, Franju Bertovića, predsjednika Ontarijske federacije HBZ, te gospodina Janka Perića, predstavnika u kanadskom Parlamentu. Himne, kanadsku, američku i hrvatsku, izveli su narna svima dobro poznati "Ambasadori". Župnik Vlc. Ivica Kecerin pozdravio je goste, blagoslovio jelo. Minutom šutnje i molitvom svi prisutni odali su počast svim preminulim članovima HBZ, svim pokojnim, kao i braniteljima domovine.

U ovom dopisu posebno se želim kratko osvrnuti na govore tih troje specijalnih gostiju

Joseph Brigich, pozdravio je goste i donio pozdrave iz glavnog ureda HBZ. Za one koji ga ne poznaju, otkrio je da su i on i njegov otac rođeni u Americi. To ipak ne znači da on ne brine ili mu nije važno što se događa u Hrvatskoj ili ovdje među nama. Prema riječima gosp. Brigicha, na internetu se pojavilo pismo nekog Hrvata iz Kalifornije. Navodno to pismo nije ništa drugo nego da unese opet nemir i podijelu među nama Hrvatima. "Dok je bio rat u Hrvatskoj svi smo bili složni, ali sada se dijelimo", bile su Brigicheve riječi. "Jedini način da ostanemo i održimo se-BUDIMO SLOŽNI." Evo nam primjera čovjeka koji, iako rođen daleko od Hrvatske, brine za budućnost nas Hrvata.

Franjo Bertović, pozdravio je također prisutne i kroz kratki govor, podsjetio je na zajedništvo među nama pojedincima, župnim zajednicama, Hrvatima u cjelosti. HBZ okuplja, pomaže, pruži kroz festivale, športske, kulturne i dobrotvorne akcije. Ne zaboravimo koliko je HBZ pomogla ne samo za vrijeme Domovinskog rata, već i poslije. Napomenimo samo akcije slanja medicinskih priručnika, te najnovije pomoći bolnici u Karlovcu prošle godine. Ukupno je predano bolnici \$35,000 USA koje je upotrebljeno za nabavku lijekova i medicinskih aparata.

Janko Perić, MP, predstavnik u Parlamentu, inače i sam član HBZ, održao je kratak, ali vrlo aktualan i važan govor. Svoj govor gosp. Perić je počeo podatkom da je nedavno proslavljena 450. obljetnica dolaska prvih naseljenika u Kanadu, a među njima bilo je i Hrvata. Međutim, nije dosta istraženo materijala i mi Hrvati moramo više raditi na širenju i upoznavanju javnosti o Hrvatima i o tome što smo učinili u Kanadi. Kao i njegovi predhodnici te večeri, Janko Perić se također osvrnuo na jedinstvo i slogu među nama Hrvatima. Izrazio je i zabrinutost zbog situacije među nama iseljenicima, konkretno u Kanadi. "Bojim se da ćemo na ovom kontinentu nestati ako ne budemo složni, jedinstveni. Mi moramo prenositi na hrvatska pokoljenja našu baštinu. Što ćemo mi naslijediti i što ćemo ostaviti za našu djecu? To su bila neka od pitanja koje moramo i mi sebi postaviti. Kako se uključiti i raditi? Jedan od oblika rada i očuvanja te naše kulture i zajedništva je i kroz rad HBZ."

Svi govornici bili su jedinstveni da se mora raditi na slozi i jedinstvu nas ovdje na ovim prostorima i pomoći na očuvanju naše kulture i prenošenja na mlada pokoljenja našeg kulturnog i nacionalnog bogatstva.

U zaključku, HBZ kroči naprijed i sve negativnosti koje su se pojavljivale u prošlosti neka ne budu kamen spoticanja nego treba gledati što i kako HBZ radi danas i što i kako mi kao pojedinci možemo pomoći na očuvanju svoje nacije i nacionalne svijesti i pripadnosti.

Nakon tog 'ozbiljnog dijela' uslijedilo je druženje i zabava. Izvrsne kobasice, krvavice i mesnatice, kiselo zelje, krumpir, salata, kolači i torte - sve je bilo izvrsno pripremljeno. A na stolu pravi pravcati, svježe napravljeni čvarci i svježi kruh. Nitko nije spomenuo dijete ili kile, jer o tome se može razmišljati drugi dan. Sve je bilo tako dobro, prisno, domaće, prijateljski. Neke se zna da su 'mesari' kao i pomoćnici, 'šegrti', radili do kasno u noć, praveći prave pravcate krvavice i mesnatice, a drugi su nastavili u subotu poslom i pripremom oko banketa.

Svi koji su radili za i oko tog banketa zaslužuju pohvale i čestitke, počevši od predsjednika gosp. Meze i njegove cijele obitelji do svakog pojedinca. Kao i uvijek napomenimo da je lijepi broj mladih članova HBZ bio uključen u radu i pomoći oko "Kolinja", uključivši bar i prodaju tombole. Šteta što mi prostor ne dozvoljava nabrojiti sve pojedince, koji su zaslužni za tako lijepo organizirano slavlje. Izvrsna glazba, "Ambasadori", kao i vokalni solisti nisu nas niti ovog puta razočarali. Bili su kao i uvijek - izvrsni. Čestitamo i želimo mnogo uspjeha u daljnjem radu.

(Biserka Milinković)

Ivica Hajsan i njegovi "Ambasadori" unijeli su puno veselja

HBZ#525, Ban Jelačić: Anton Peričak, Janko Perić, Biserka Perić, (donji red s lijeva na desno), Ankica Peričak, Mirjana Brtović, Joseph Brigich, Franjo Bertović, Ladislav Meze i Linda Battiston-Pečarich (gornji red, s lijeva na desno)

Događaji u našoj zajednici: LIČKO PRELO

Započinjemo ovaj prikaz vrlo popularnog Ličkog Prela, koji je održan 19. Siječnja ove godine u dvorani župe "Presvetog Trojstva, a autor ove pjesme je sadašnji predsjednik ovog društva, gosp. Ivan Pocrnić:

Lika u srcu

U srcu mi uspomene stoje,
ko da sada gleda oko moje.

Ciča zima i ljuta rakija,
vijavica, sane - konji vrani.

Selo Prelo i pjesma momaka,
lički ojkan, vrisak djevojaka.

Brneveci, kožuh i torbina
sir škripavac - i bijela slanina.

Kuće male svud okolo stoje,
nagledat se neće oko moje.

Koliko je popularno "Ličko Prelo" u Oakvilleu, potvrđuje činjenica da su dva tjedna prije održavanja zabave sve ulaznice bile rasprodane. Kako mi kaže jedan od članova odbora, da je bilo još sto-dvjesto karata više i to bi 'planulo'. Ovo već tradicionalno "Prelo" potvrđuje kako su Ličani, bili oni rođeni u domovini ili pak njihova djeca rođena ovdje, uvijek dio te žive grane Hrvatske.

Naši mladi, već iskusni voditelji programa, Sandy Pocrnić i Mate Mesić, još su jednom obavili svoj posao kako treba.

Kao što je običaj, program je otvoren himnama Kanade i Hrvatske kao i minutom šutnje za sve pale za lijepu i jedinu Hrvatsku. Nije bila zaboravljena niti 10. obljetnica samostalnosti Hrvatske kao i riječi njenog prvog Predsjednika "Sve za Hrvatsku, Hrvatsku ni za što!". Pozdrav i blagoslov domaćeg župnika vlč. Ilije Petkovića nije izostao, jer i to je dio ličkog nasljeđa.

Ličko prelo: u plesu

U kratkom pozdravu, prije samog početka programa Sandy i Mate su nam ukratko iznijeli glavno iz rada društva u protekloj godini. "Kao što znate, svojim radom želimo pomoći u granicama svojih mogućnosti Lici i Ličko-senjskoj županiji kao i onima kojima je pomoć najpotrebnija" rekla je Sandy u svom govoru. Mate i Sandy izvijestili su kako i kome je financijski Ličko prelo pomoglo.

Financijska pomoć bila je za malog Milu Rukavinu, koji je izgubio oca i majku u Domovinskom ratu, Ivani Soldo iz Hrvatske za operaciju, Hrvatskom nogometnom klubu Velebit-Karlovac, novčani prilog za spomen knjigu folklornog festivala Hrvatsko Prelo, župi Presveto Trojstvo, Oakville, \$1,000 za Karitas Ličko-Senjske biskupije, \$4,000 za sudske troškove Mirka Norca i Tihomira Oreškovića. Posebno dobro organiziran banket prošlog svibnja u čast prvog biskupa Msgr. Bogovića, naše najmlađe biskupije, još je jedan oblik rada tih vrijednih Hrvata is društva "Ličko prelo".

Posebno je istaknuto kako treba i dalje pomagati najmlađoj hrvatskoj biskupiji, Ličko-senjskoj, kako u obnovi porušenih crkvenih objekata tako i Karitasu. Ne smiju se zaboraviti niti lička sela.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 100, 31. I. 2002.

Marija Grahovac, Lucija Jelečanin, Dragica Balenović i Manda Babić predu vunu za stolom prije samog početka proslave

U kratkom ali zanimljivom programu sudjelovali su uz starije i preko dvadesetak mladih. Neki od tih mladih izvođača već su oženjeni, udati, očevi i majke, s malom djecom, ali nisu žalili truda kako bi nam svojim nastupom i sudjelovanjem pokazali i dokazali odkud potječu i gdje pripadaju. Čestitke idu i roditeljima koji su odgojili tako kršne Ličanke i Ličane. Lijepo je bilo vidjeti i čuti te mlade, ali i starije, u pravom ličkom plesu, kao i složnoj pjesmi.

Tu je bilo preslica, predenja vune, pletenja, čihanja 'pravog' perja, (nisam uspjela saznati gdje su Ličani dobili pravo perje u Oakvilleu), ličkog kola i ličkih pjesama. Bilo je tu i prave ličke slanine, kobasica, kiselog zelja, žganaca, kolača, slatkog vina i ljute rakije, a ni sir štipavac nije izostao. Svi oni koji su bili zaposleni u pripremi ili kod same zabave, ili pripreme hrane, dvorane, tombole i sve što ide uz tako jedan važan događaj zaslužuju javno priznanje.

Mislim da nema Ličkog prela bez vrsnog nabavljača iz Oakvilla, Mile Mesića i njegove obitelji, koji svake godine za tu priliku pripreme kiselog zelja, te "nešto malo suhog, svinjskog tijela" a onda to uvijek vrijedne kuharice tako izvrsno pripreme.

Dobro poznati vokalno-instrumentalni sastav "Millennium" iz Hamiltona, svirao je za ples i razonodu. Članovi sastava su svojim repertoarom razveselili prisutne i atmosferu učinili ugodnom i pravom za dobru razonodu. Bogata lutrija nije izostala niti ovog puta. Glavni zgoditak je bio pravi domaći 'lički pršut'.

Program je sastavio i uredio sadašnji predsjednik društva Ličko Prelo, Ivan Pocrnić. Ivan nam je priredio i jedno ugodno iznenađenje - pjesma koju ste pročitali u samom uvodu u članak, on je napisao posebno za ovaj događaj, i to je još jedan dokaz kako su Ličani i srcem i dušom još uvijek tamo gdje su započeli ovaj zemaljski život. Čestitamo Ivane, Vama i Vašim članovima, te želimo mnogo uspjeha, sloge i zajedništva u daljnjem radu društva. Ako sudimo po ovom ličkom prelu onda to neće biti problem niti u budućnosti ostvariti. (Biserka Milinković)

U kuhinji je bilo veselo, jer svi su pomagali....., čak i smijehom!

Stranica 26

Milan Bandić odlazi

ZAGREB - Milan Bandić, gradonačelnik Zagreba, podnijet će neopozivu ostavku o kojoj se nitko ni u Gradskoj skupštini ni u Vladi ne treba više izjašnjavati niti glasovati! Bandić će do razrješenja obnašati dužnost gradonačelnika, i to, kako je sam rekao, s jednakom ljubavlju i entuzijazmom s kojima je radio i proteklih godinu i pol dana. Njegova je stranka, SDP, nakon dvotjednog razmišljanja i konzultiranja, jednoglasno na sjednici Predsjedništva odlučila da je neopoziva ostavka najmanje loše rješenje s obzirom na cijelu situaciju izazvanu aferom s gradonačelnikovom noćnom vožnjom u alkoholiziranom stanju. Zaključeno je da je riječ o prijeko potrebnoj mjeri odgovornosti koja se mora povući. O tome su, nakon dvosatne sjednice Predsjedništva SDP-a, novinare zajednički izvijestili predsjednik SDP-a Ivica Račan i sam Milan Bandić.

Jedinstven stav o odlasku

- Kolega Bandić bio je spreman na različite mogućnosti i od početka je bilo različitih stavova, a protekla dva tjedna raspravljalo se o tome na više stranačkih razina. Odluka da podnese neopozivu ostavku jedinstven je stav SDP-a i to što nam je trebalo vremena da donesemo pravu odluku treba gledati prije svega u svjetlu demokracije naše stranke koja stvari ne lomi preko koljena i ne donosi odluke naprečac - rekao je Račan.

Bandić, koji je i sam član Predsjedništva, na pitanje je li mu žao što se cijela situacija odvijala na takav način, potvrdio je da je od početka bio spreman na ostavku. - Ponudio sam je već na prvoj sjednici Predsjedništva i bio sam spreman na nju, a smatram da smo ovim potezom položili test odgovornosti - rekao je Bandić.

GRADSKI ODBOR SDP-a PRIHVATIO BANDIĆEVU OSTAVKU NA MJESTO GRADONAČELNIKA

Zagrebački SDP želi Tomca za gradonačelnika

Neopozivu ostavku Milana Bandića na mjesto gradonačelnika jednoglasno je prihvatio Gradski odbor zagrebačkog SDP-a za dvoipolsatne sjednice iza zatvorenih vrata, kojoj se u njenu drugom dijelu priključio i šef SDP-a Ivica Račan. Bio je to službeni zaključak sjednice, koji je novinarima priopćio predsjednik Gradskog odbora Ivo Jelušić. No kako neslužbeno doznajemo, otvoreno je iskazana sklonost većine varijanti novog gradonačelničkog kandidata, a ne prijevremenim izborima. Od nekih esdepeovaca koji su bili na sastanku doznajemo da se za izbore zalagao jedino Zdravko Tomac.

- Tomac je rekao da je Bandićeva ostavka početak raspada koalicije jer HNS nije podržao koaliocijskog partnera, nego je sudjelovao u javnom iznuđivanju ostavke. Time je, zapravo, Tomac izravno pozvao na izbore - priča naš izvor. Međutim, nastavlja, svi su se složili da bi bilo neodgovorno preuzeti krivicu za novu krizu u Zagrebu izazivanjem prijevremenih izbora ako je postojala i druga mogućnost, a to je predlaganje novog kandidata.

Račan zadovoljan sastankom

Budući da bi novi kandidat morao biti netko s kandidacijske liste SDP-a, svima se upravo Tomac čini jednim izborom, pa mu je to i rečeno. Tomac je, navodno, priznao da je svjestan toga, ali ujedno i otklonio mogućnost da prihvati funkciju gradonačelnika pod ovakvim okolnostima.

- Ali Tomac će se morati predomisliti, nema druge - uvjeren je naš sugovornik.

Bandić je pak svoju ostavku obrazlagao jednim mogućim izlazom iz strašnog pritiska kojemu je u medijima izložen on i stranka. Nakon završetka sjednice svima kao da je pao kamen sa srca. Račan je izrazio zadovoljstvo sastankom i poručio svima koji očekuju nejedinstvo SDP-a da ih mora razočarati. Ozarenog smo Bandića pitali zašto je tako sretan.

Bandić ostaje na čelu Gradskoga SDP-a

- Doživio sam katarzu, napokon je taj pritisak prošao - priznao je pozivajući sve na kavu, a osmijeh mu nije silazio s lica.

Čulo se i tumačenje da su mu zadovoljstvo priuštili stranački kolege, koji za rasprave nisu štedjeli riječi hvale za njegov rad. - Potpora i pohvale zvučale su kao na sprovodu - opisao nam je jedan esdepeovac.

Bandić se zainteresirao kad je čuo za najnoviju alkoholno-prometnu (ne)zgodu šibenskog dožupana. - Jel' puhao - zanimalo ga je.

Predsjedništvo SDP-a odlučit će o daljim koracima u Gradskoj skupštini, izjavio je Ivo Jelušić na kraju. Na novinarski upit odgovorio je da se funkcija Milana Bandića kao predsjednika gradskog SDP-a nije dovodila u pitanje jer je SDP, naglasio je Jelušić, zadovoljan Bandićem kao gra-

Stranica - 7

- I naši koalicijski partneri i dio medija nisu postavili cijelu situaciju kao problem gradske organizacije SDP-a, već SDP-a na razini Hrvatske, i mi smo to i riješili na toj razini. Svjestan sam da je Bandić bio dobar gradonačelnik, pun energije, i to mi je bilo teže prihvatiti ovu glupost koju je napravio i koja je dovela do ovakvog raspleta. No politička priča o Milanu Bandiću nije gotova - objasnio je Račan, priznajući da je u stranci bilo raznih pristupa, pa je mišljenja ipak trebalo usuglasiti.

Tomac najnezadovoljniji i najtužniji

Račan je odbio na bilo koji način glasno razmišljati o nastavku priče o zagrebačkom gradonačelniku te je tako odbio odgovoriti i ima li SDP već novog kandidata i postoji li varijanta o prijevremenim izborima na kojima bi Milan Bandić ponovno, kao i protekla dva puta, bio nositelj liste zagrebačkog SDP-a. - O tome nismo razgovarali i te ćemo stvari dogovarati kad za njih bude vrijeme - presjekao je Račan novinarska nagađanja.

Birači mogu rehabilitirati Bandića

Bilo je i onih koji su tumačili da je cijela priča nadišla prvobitne okvire, da se HNS postavio vrlo kruto, ne želeći ni na koji način podržati Bandića, smatrajući da s njegovim odlaskom, a bez prijevremenih izbora, može biti na dobitku. Čulo se i da Račan jednostavno nije mogao dopustiti da se priča o Bandiću preseli i na Vladu i time dodatno odulji travavicu komplicirajući situaciju u državi još jednim nepotrebnim problemom.

Za esdepeovce s kojima smo razgovarali prijevremeni izbori nisu nemoguće rješenje i smatraju da bi to možda i bio najbolji način za Bandićevu rehabilitaciju, jer bi ga praktično izravno izabrali građani i na taj način ponovno dali povjerenje i SDP-u i njegovu prvom čovjeku u Zagrebu. . (Večernji list 21.1.)

GRADSKI ODBOR SDP-a PRIHVATIO BANDIĆEVU OSTAVKU NA MJESTO GRADONAČELNIKA

Zagrebački SDP želi Tomca za gradonačelnika

donačelnikom, a ostavka je njegov moralni politički čin.

Inače, do ožujka istječe rok za prijedlog novog gradonačelničkog kandidata. A ne imenuju li novog gradonačelnika 30 dana nakon skupštinske odluke o razrješenju Milana Bandića, to bi značio izlazak Zagrepčana na birališta. Vlada u tom slučaju 2. ožujka raspušta Skupštinu i imenuje povjerenika za Zagreb te raspisuje izbore. Krajnji je rok za održavanje prijevremenih izbora 60 dana od dana raspuštanja, a to znači 1. svibnja. (Večernji 22. siječnja)

Bandić: Zagreb je moj izbor

Nakon sastanka s gradonačelnikom Velike Gorice Ivanom Šukerom, Milan Bandić je rekao: "Boljitak građana grada Zagreba moj je prioritetan cilj, a tko će obnašati funkciju gradonačelnika, to će se vrlo brzo razriješiti. Moj izbor je Zagreb i projekt Grada Zagreba. Bandić nije rođen kao gradonačelnik i hoću li biti gradonačelnik manje je bitno od strateških projekata koje sam definirao prije godinu i pol i koje provodim sa svojim koalicijskim partnerima i timom najbližih suradnika - rekao je Bandić. (Vjesnik 22.1.)

Šibensko-kninski dožupan Miho Mioč pijan sletio s kolnika

ŠIBENIK - Zbog vožnje u pijanom stanju policija je protiv šibensko-kninskog podžupana župana Mihe Mioča (49), istaknutog hadezeovca, podnijela prekršajnu prijavu. Mioč je u subotu navečer, vozeći "citroene xantiju", vlasništvo poduzeća TLM, iz Drniša u Šibenik, zbog neprilagodene brzine sletio s kolnika izvan ceste na kamenjar, priopćila je policija. Nije sačekao dolazak policije, nego je s auta skinuo registarske pločice, potom se vozilom koje je naišlo odvezao u Šibenik. Nakon četiri sata oštećeni auto zapazio je A. Š. (34) iz Sedramića i pozvao policiju. Na mjesto nesreće stigla je policijska ophodnja te vozilo vučne službe Čače (vlasništvo šibenskog gradskog vijećnika Ante Gašperova), a vozač je policiji kazao da ih je angažirao podžupan Mioč. Prema mjestu nezgode zaputio se, međutim, i Miho Mioč, i to vozilom "zastava 101", koje je bilo u vlasništvu njegova nedavno preminula oca.

U sklopu redovite akcije "noć bez alkohola" testirala ga je policija i ustvrdila koncentraciju alkohola u krvi 1,01 gram po kilogramu, zbog čega mu je oduzeta vozačka dozvola te je isključen iz prometa, a slijedi mu prekršajna prijava. (Večernji list 22.siječnja)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 100, 31. I. 2002.

U 2002. ZA OTPLATU INOZEMNOG DUGA 2,3 MILIJARDE DOLARA

Hrvatska je još daleko od razine zaduženosti zemalja koje su imale problema s otplatom vanjskog duga, zaključuje Martina Dalić, glavni ekonomist Privredne banke Zagreb u najnovijem broju Makroekonomskih prognoza.

Iako ne postoji čvrsto teorijsko pravilo prema kojem bi se moglo utvrditi je li zemlja prezadužena ili nije, na osnovi iskustava iz prakse smatra se da je kritična razina duga negdje oko dvostruke vrijednosti izvoza roba i usluga. U hrvatskom slučaju vanjski dug trenutačno odgovara 122,6 posto vrijednosti izvoza roba i usluga.

HRVATSKA MEĐU ZADUŽENIJIM ZEMLJAMA

Mjereno odnosom prema izvozu roba i usluga, zaduženost Hrvatske je veća nego tranzicijskih zemalja srednje i istočne Europe i hrvatski godišnji teret otplate duga relativno je viši. U 2001. godini oko 25 posto hrvatskog izvoza roba i usluga otišlo je na otplatu glavnice i kamata inozemnih dugova, dok je taj postotak u slučaju Slovačke 10,1, Češke 10,4, Poljske 14,1, Mađarske 15,5 te Bugarske 17,8.

Nešto bliže Hrvatskoj je Rumunjska, koja je lani na otlatu svojih dugova utrošila 23,1 posto ukupnog izvoza dobara i usluga. U zemlji s poteškoćama u otplati, Argentini, koja ovih dana proživljava potpuni slom, taj omjer iznosi 31,2 posto, što znači da mu se i Hrvatska polako već približava. Ohrabruje jedino podatak da se taj postotak u hrvatskom slučaju od 1999. godine, kada je iznosio 29,3 posto izvoza, kontinuirano smanjuje, a ne raste rapidno kao u slučaju Rumunjske. Ukupan inozemni dug krajem listopada 2001. godine, prema podacima Hrvatske narodne banke, iznosio je gotovo 11,2 milijarde dolara, odnosno 56 posto bruto domaćeg proizvoda.

I prema tom pokazatelju Hrvatska se nalazi među jače zaduženim zemljama u srednjoj i istočnoj Europi. Ukupan dug Mađarske čini 64,3 posto

njezina BDP-a, dok dug Bugarske odgovara iznosu od 76,3 posto njezina bruto domaćeg proizvoda. Slovačka zaduženost od 55,6 posto BDP-a vrlo je slična hrvatskoj, dok Poljska i Češka (po 42 posto BDP-a) i Rumunjska (30,6 posto BDP-a) spadaju u manje zadužene zemlje u regiji.

Hrvatska i Mađarska kontinuirano od 1996. odnosno 1997. godine povećavaju vanjski dug i približavaju se stopi od 68,9 posto vanjskog duga kao udjela u BDP-u, što prema MMF-u karakterizira zemlje s poteškoćama u otplati.

RAST DOLARSKOG IZNOSA VANJSKOG DUGA

Inače, u proces tranzicije Hrvatska je ušla kao relativno nisko zadužena zemlja. Nakon uređivanja odnosa s Londonskim i Pariškim klubom udio vanjskog duga u BDP-u iznosio je krajem 1996. godine 26,7 posto BDP-a. U Hrvatskoj se oko 50 posto inozemnog duga odnosi na državu. Slična je situacija i u Mađarskoj, gdje udio državnog duga u vanjskom dugu iznosi 48,2 posto, u Poljskoj 49,5 posto te u Sloveniji 31,4 posto.

Dolarski iznos vanjskog duga Hrvatske u 1999. porastao je za 17 posto, u 2000. za 19,6 posto, a u 2001. godini za oko 10 posto. To je kompenzirano, tumači Martina Dalić, velikim rastom domaćeg javnog duga koji je u 2001. porastao za 20 posto. Trošak otplate toga dijela duga koji, naročito u sektoru države, ima u značajnoj mjeri osobine vanjskog duga, jest u uzlaznoj putanji.

Glavna ekonomistica PBZ-a ističe da Hrvatsku u pozitivnom smislu od ostalih tranzicijskih zemalja izdvaja nizak udio kratkoročnog duga u ukupnom dugu, kao i visoka likvidnost države.

Naime, devizne pričuve države krajem studenoga iznosile su 4,6 milijarde dolara, dok u cijeloj 2002. godini za otplatu inozemnog duga s kamatama, koji se ne odnosi u cijelosti na državu, treba izdvojiti gotovo 2,3 milijarde dolara. (Vjesnik 7. siječnja)

Vijesti iz Haaga

ICTY dozvolio lokalnom sudu u Republici Srpskoj da pokrene postupak i suđenje protiv trojice bosanskih Muslimana :

Optužnica: Ratni zločini protiv srpskog stanovništva

BANJA LUKA (Hina/AFP) - Međunarodni kazneni sud u Den Haagu (ICTY) dozvolio je u petak lokalnom sudu u Republici Srpskoj da pokrene postupak i suđenje protiv trojice bosanskih Muslimana, izjavio je lokalni dužnosnik ICTY-ja. Osumnjičeni će biti suđeni u Trebinju, kazao je Dejan Miletić, djelatnik ureda ICTY-ja u RS. Miletić nije želio otkriti imena trojice osumnjičenika, ali je kazao da su oni osumnjičeni za zločine počinjene protiv srpskog stanovništva BiH na jugu Hercegovine.

Prema sporazumu iz 1996., ICTY mora dati svoj pristanak za suđenja na lokalnoj razini u bivšoj Jugoslaviji protiv osoba osumnjičenih da su

počinili ratne zločine. Do sada su srpske vlasti u BiH dobile dozvolu za suđenje petorici Muslimana.

Međunarodna zajednica stalno vrši pritisak na RS kako bi ona uhitila osumnjičenike za ratne zločine među kojima su i bivši politički vođa bosanskih Srba Radovan Karadžić i bivši zapovjednik oružanih snaga Ratko Mladić. Parlament RS usvojio je zakon o suradnji s ICTY-jem u listopadu prošle godine, ali RS je i dalje jedini dio bivše Jugoslavije koji nikada ICTY-ju nije izručio osumnjičene za ratne zločine. (Večernji list 6. siječnja)

NOBILO ZA BLAŠKIĆA TRAŽI OSLOBAĐAJUĆU PRESUDU ILI OBNOVU POSTUPKA

ZAGREB, 13. siječnja - Žalba Ante Nobila na presudu Haaškog suda gen. Tihomiru Blaškiću bit će u ponedjeljak poslana poštom u Haag. Nobilo, koji se upravo vratio iz Haaga gdje je bio u posjetu Blaškiću, kazao je u nedjelju za Vjesnik da u žalbi traži oslobađajuću presudu ili alternativno, obnovu postupka za svog branjenika.

Nobilo očekuje da će Tribunal njegovu žalbu riješiti u drugoj polovici ove godine. Naime, postoji procedura po kojoj tužiteljstvo na žalbu obrane može dati odgovor, a Nobilo očekuje da će oni za to tražiti dva ili tri mjeseca. Na taj odgovor onda i obrana može dati svoj odgovor, što će i učiniti.

Obrana je iskoristila mogućnost da sroči žalbu na 200 stranica. Pravila Tribunala dopuštaju da se žalba može napisati na najviše 100 stranica. No, s obzirom da je Blaškićev proces najstariji i najdugotrajniji u Haagu, obrana je ishodila udvostručenje žalbe.

Nobilo navodi da se žalba temelji na kombinaciji starih i novih dokaza. "Sve ono što je Blaškić dosad iznosio u svojoj obrani, kroz nove dokumente samo dobiva na snazi", kaže Nobilo, pojašnjavajući da novi dokumenti iz arhiva HIS-a, Ureda Predsjednika te arhiva Stožera Armije BiH, samo potvrđuju ono što Blaškić tvrdi svih šest godina otkako je u Haagu. "Ono

što je Blaškić iznosio u svoju obranu, sada je kroz nove dokaze postalo očito", kaže Nobilo.

Žalba, inače, ima tri osnovna elementa. "U prvom dijelu, žalimo se na pogrešnu primjenu prava", kaže Nobilo, pojašnjavajući da se radi o tome da je Haaški sud u presudi, preširoko tumačio Blaškićevu zapovjednu odgovornost. Naime, obrana smatra da se Sud trebao ograničiti na direktnu odgovornost, odnosno da optuženi odgovara samo ako je zapovjedio zločin. "U Blaškićevu slučaju, Tribunal je zapovjednu odgovornost proširio tako da postoji odgovornost u slučaju da se na neko područje šalju vojne jedinice u kojima su osobe sumnjive i kriminalne prošlosti. Sud smatra da u takvim slučajevima, zapovjednik mora pretpostaviti da bi te jedinice mogle napraviti zločin", kaže Nobilo, koji smatra da se zapovjedna odgovornost mora ograničiti samo na izravnu naredbu zločina.

Što se tiče Ahmića, obrana želi dokazati da Blaškić nije mogao pretpostavljati da će tamo biti napravljen zločin jer ništa nije upućivalo da će se to dogoditi. "Naime, "Ahmića prije Ahmića" nije bilo jer do pokolja u tom selu, takvih zločina nije bilo", kaže Nobilo. Obrana osporava i Blaškićevu odgovornost za zločine počinjene na području Kiseljaka. (Vjesnik, 14.1.)

Vijesti iz kulture

DOKLE ĆE MEŠTROVIĆEVA DJELA BITI NA ČEKANJU?

Četrdeseta obljetnica smrti Ivana Meštrovića (umro u South Bendu, SAD, 16. siječnja 1962.) nije samo prilika za rezimiranje (ne)učinjenog za toga najvećeg hrvatskog kipara 20. stoljeca, već i za ukazivanje na permanentni odnos prema tomu vrhunskom umjetniku, koji se ovime, ničim obilježenim danom samo potvrđuje. Iako je bilo za očekivati da će Fundacija Meštrović, osnovana 1991. godine, za ovu priliku organizirati znanstveni skup na kojem bi stručnjaci što se bave Meštrovićevim opusom izložili svoje rezultate dugogodišnjih istraživanja umjetnikova opusa, iz te Meštrovićeve ustanove (utemeljene na umjetnikovoj darovnici iz 1952., koja uz zagrebački Atelje Meštrović uključuje Galeriju Meštrović i Kaštelc u Splitu te Crkvicu Presvetoga Otkupitelja u Otavici, u kojoj je obiteljska grobnica Meštrovićevih) u javnost dopire samo muk. Nije upriličeno ni predstavljanje upravo dovršenoga CD-ROM-a koji je ustvari elektronski katalog stalnoga postava Ateljea Meštrović u Zagrebu, upotpunjen podacima o umjetnikovu životu i radu. (Vesna Kusin, Vjesnik)

STOTA OBLJETNICA ROĐENJA DOBRIŠE CESARIĆA

"Njega već 22 godine nema među nama, njega, pjesnika koji je za života svojim iskrenim sadržajem i svima razumljivim stihovima izravno osvajao srca milijuna ljudi svih staleža i dobi. Danas je na nama da pjesnika budimo u život, da svjedočimo o bogatom i neprolaznom smislu njegova djela, istinitog i izvornog, sraslog sa sudbinom našeg podneblja punog ljubavi, čestitosti i dobrote", rekla je dr. Mira Flögel-Mršić, utemeljiteljica Društva štovatelja Dobriše Cesarića, na svečanoj akademiji povodom 100. obljetnice njegova rođenja u Požegi.

Biserka Cvjetičanin, izaslanica ministra kulture dr. Antuna Vujića i njegova zamjenica, istaknula je da su se neke Cesarićeve antologijske pjesme potpuno osamostalile od njega. "U današnje vrijeme kada smo obuzeti pitanjima kako sudjelovati u afirmaciji ljudskog zajedništva jedan od najvećih odgovora dao nam je Cesarić u pjesmi "Slap" koja je postala vlasništvo svih nas", rekla je B. Cvjetičanin. (Večernji list)

ZNANSTVENI SKUP

"HRVATSKA DRŽAVA NAKON 30 GODINA"

U zagrebačkoj Starogradskoj vijećnici danas, 11. siječnja se održava povijesno-znanstveni skup pod nazivom "Hrvatska država i društvo nakon 30 godina" u organizaciji udruga "Mare nostrum Croaticum" i "11. siječnja 1972. godine", a u povodu 30. obljetnice uhićenja vodećih ljudi Matice hrvatske. Skup će otvoriti čelnici udruga Ivo Vrdoljak i Vlatko Pavletić, predsjednik HAZU Ivo Padovan, predsjednik Matice hrvatske Josip Bratulić te zagrebački gradonačelnik Milan Bandić. (HIC)

HRVATSKI FILMOVI U ITALIJI

Izbor hrvatskih filmova nastalih od 90-ih do danas bit će prikazan od siječnja do lipnja u tri talijanska grada - Trstu, Milanu i Rimu, u sklopu projekta "Pogled na hrvatsku kinematografiju". Projekt su priredili Savez hrvatskih zajednica u Italiji i Hrvatska matica iseljenika (HMI). Prikazat će se filmovi "Maršal", "Rusko meso", "Tri muškarca Melite Žganjer", "Holding", "Isprani" i "Blagajnica hoće ići na more". (Vjesnik)

ŠKOLA HRVATSKOG FOLKLORA

U Crikvenici je počela tradicionalna Škola hrvatskog folklora, u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, koja će trajati od 3. do 14. siječnja. Osim domaćih ljubitelja narodne umjetnosti, školu u zimskom periodu pohađaju osamdeset i tri polaznika iz Austrije, FBiH, SAD-a, Kanade, Mađarske, Njemačke, Čilea, Švedske, Italije te Vojvodine. Voditelj Škole Andrija Ivančan za siječanjski program je priredio etnološku graduu iz gorskog područja. Zimsku Školu hrvatskog folklora otvorio je ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Boris Maruna. Dvotjedni program razdijeljen je u tri radne skupine - plesači, tamburaši i svirači starih tradicijskih glazbala. (Večernji list)

NAGRAĐENI HRVATSKI UMJETNICI:

SLIKAR KREŠIMIR NIKŠIĆ

Prvu nagradu u konkurenciji 52 autora iz više zemalja, na 13. je Bijenalu međunarodne umjetnosti pokrajine Friuli Venezia Giulia u Udinama, osvojio hrvatski akademski slikar Krešimir Nikšić! Tako je odlučila međunarodna komisija. Nagrađeni rad izložen je sada s ostalima u udinskoj galeriji Centro d'Arte Tiepolo. Riječ je o ulju na platnu koje prenosi njegove preokupativne teme velikih prostora (svemira, mora) oblikovane slikarskom apstrakcijom s debelim namazima i enformelskim prizvukom.

Zagrebačka publika zna Nikšićeve radove s prosinačke izložbe u Klovićevim dvorima, ili pak iz monografije koju potpisuje povjesničar umjetnosti Stanko Špoljarić, a objavljena je 1999. godine. Sredinom veljače planirana je njegova samostalna izložba u zagrebačkoj Galeriji "Zvonimir". Četrdesetogodišnji umjetnik slikarstvo je završio u klasi prof. Dine Trtovca. (Večernji list)

MEZZOSOPRANISTICA RENATA POKUPIĆ

Hrvatska mezzosopranistica Renata Pokupić ušla je u finale Međunarodnoga Mozartova natjecanja koje se upravo održava u Salzburgu. Odluku o tome donio je ocjenjivački sud u kojem su i slavne pjevačice Joan Sutherland i Edith Matis. Na Mozartovo natjecanje u Salzburgu ove se godine prijavilo više od tisuću kandidata iz cijelog svijeta, koji su poslali svoje snimke, a u Salzburg je na samo natjecanje pozvano njih 125. Natjecanje se sastoji od tri dijela, na kojima se pjevaju arije i pjesme Mozarta, Mozartovih suvremenika, dvije pjesme Richarda Straussa i jedna skladba suvremenog autora. Renata Pokupić pjevat će u finalu, u kojem je još pet pjevačica, 23. siječnja uz orkestar Mozarteum. (Vjesnik)

GITARIST ROBERT BELINIĆ

Hrvatski gitarist Robert Belinić (21) pobjednik je uglednoga svjetskog glazbenog natjecanja Young Concert Artists, čija je završna večer održana preksinoć, 19. siječnja, u New Yorku. Naslov Mladi glazbenik godine (Young Concert Artist of the Year - 2002) Beliniću, pored novčane nagrade, osigurava i koncertne angažmane po SAD i Europi u sljedećih tri do pet godina.

Young Concert Artists je neprofitna udruga osnovana godine 1961. da bi pronašla mlade nadarene glazbenike. Mnogi pobjednici uvrstili su se među vrhunske zvijezde reproduktivne klasične glazbe: Emanuel Ax, Richard Goode, Murray Perahia, Dawn Upshaw, Ruth Laredo, Jean-Yves Thibaudet, Pinchas Zukermann i drugi. Belinić je prvi gitarist koji je osvojio taj trofej. On je i prvi hrvatski glazbenik koji se uopće prijavio na to vrlo cijenjeno natjecanje.

Za završno natjecanje Robert Belinić kvalificirao se na izlučnom natjecanju u Leipzigu kao jedini od svih 120 europskih natjecatelja. Robert Belinić rodio je iz Popovače, osnovnu glazbenu školu "Boris Papandopulo" završio je u Kutini, a Glazbeno učilište "Elly Bašić" u Zagrebu u klasi prof. Ante Čaglja. Sada je student druge godine na Visokoj školi za glazbu u Augsburgu u klasi prof. Franza Halasza.

Hrvatskoj kulturoj javnosti Belinić je poznat i kao tumač uloge "mladog rockera" u filmu Krste Papića "Priča iz Hrvatske". (Večernji)

KNJIŽEVNIK NEDJELJKO FABRIO

Hrvatski književnik, akademik Nedjeljko Fabio, ovogodišnji je dobitnik ugledne međunarodne Herderove nagrade za književnost koju dodjeljuje bečko Sveučilište na poticaj njemačke zaklade Alfred Tetfer FBS iz Hamburga.

Akademik Fabio nagradu je dobio za cjelokupni opus.

Riječ je o nagradi koja se dodjeljuje svake godine za književnost, glazbu, likovne umjetnosti, arhitekturu i humanističke znanosti i to za zemlje istočne i jugoistočne Europe.

Herderova nagrada Fabriu će biti predana na tradicionalnoj svibanjskoj svečanosti u Beču. Osim novčanog iznosa dobitnik ima pravo predložiti svoga kandidata kojemu će ista zaklada dodijeliti jednogodišnju studentsku stipendiju za stručno usavršavanje.

O ugledu nagrade govore i neki od dosadašnjih dobitnika, primjerice česki pisac Milan Kundera, a od naših autora među ostalima Miroslav Krleža, Ivo Francić, Zdenko Škrab i Viktor Žmegač. (Večernji list)

INSTALIRANJE NOVOG APSOLUTIZMA (1. DIO)

Četrdesetosmaška previranja u Austrijskoj Carevini jasno su pokazala što pojedini narodi te carevine žele. Svoje želje jasno su tada iskazali i Hrvati. Konstituenta je tražila moguća zadovoljavajuća državno-pravna rješenja za sve te želje. Ali, carski (kraljevski) dvor nije htio pristati na demokratizaciju i preustroj Carevine. *Raspustio je Konstituantu, donio oktroirani ustav* te time pokazao da će u Carevini biti onako kako on hoće, a ne kako bi pojedini narodi htjeli. Takva politika dvora razočarala je sve sudionike nacionalnih pokreta iz 1848. Ovi su bili protiv oktroja, ali svoje protivljenje nisu mogli iskazivati, jer bi se ono ocijenilo kao antidržavno djelovanje, koje je bilo kažnjivo.

Oktroirani ustav omogućavao je stegu i centralističku politiku carskog (kraljevskog) dvora pa se taj sustav uprave doživljavao kao apsolutizam pod plaštem formalne ustavnosti. Ministarstvo unutrašnjih poslova, kojim je od 28. lipnja 1849. rukovodio Alexander Bach, bivalo je sve moćnije. Sa svojih pet vrsta policije ono je nadziralo posluš i pokornost građana, provodeći strogu presiju i represiju. U veljači 1850. bilo je raspušteno Bansko vijeće u Zagrebu, a u travnju 1850. bio je raspušten i Hrvatski sabor. Ban i odjelni načelnici raspuštenog Banskog vijeća bili su, kao činovnička banska uprava, neposredno odgovorni carskoj vladi u Beču. U lipnju 1850. ukinuta je samoupravnost županija, a županijski čelnici, veliki župani postali su otada upravni činovnici, podložni izravno središnjoj vlasti u Beču. Razočaran takvom upravnom politikom carskog (kraljevskog) dvora, ban Josip Jelačić priopćio je 1850. svom bratu Đuri: 'Ako u Beču nastave ovako kako su počeli, dajem Monarhiji još četvrt stoljeća života i ništa više'. Car je 31. prosinca 1851. ukinuo oktroirani ustav i otada uveo potpuni apsolutizam, koji je, po njegovu glavnom provoditelju Alexanderu Bachu, ministru unutrašnjih poslova, obično nazivan *Bachovim apsolutizmom*.

SVAKO političko udruživanje bilo je zabranjeno, režimska cenzura pratila je sve tiskopise, često i preventivno jer su tiskare bile obvezatne predati na uvid rukopise koje je trebalo tiskati. Cenzurirana su i pisma, bilo je ograničeno i kretanje građana iz jednog kotara u drugi i iz jedne pokrajine u drugu.

Znanstvena i književna društva mogla su djelovati, a i znanstveni i književni časopisi mogli su izlaziti. Radom je nastavila Matica ilirska. Nakon književnog časopisa 'Kolo' (zadnji, IX. svezak izašao je 1853.), izdavalica je ona od 1852. književni tjednik 'Neven'. Zbog pjesme 'Domorodna utjeha', objavljene u 38. broju 1852. njezin autor Ivan Filipović i urednik 'Nevena' Mirko Bogović bili su kažnjeni na šest mjeseci zatvora.

Ilirsko ime zadržano je i dalje u nazivu Matice, ali je inače bilo od 1850. napušteno. Neki su ga supstituirali riječju jugoslavenski, npr. Ivan Kukuljević-Sakcinski. On je 1850. osnovao Društvo za povjestnicu jugoslavensku i od 1851. uređivao godišnjak tog društva pod naslovom 'Arhiv za povjestnicu jugoslavensku'. Drugi su ilirsko ime zamijenili riječju hrvatski, npr. Ante Starčević 1852. To je bilo pravo rješenje jer je ilirski pokret bio hrvatski pokret i jer su se pod ilirskim imenom prvenstveno, često i isključivo, podrazumijevali narod i zemlja Hrvata.

Zagreb, do ilirskog pokreta shvaćan kao glavni grad Banske Hrvatske, od ilirskog pokreta postao je stožernim središtem hrvatske političke misli i kulturnog stvaralaštva te je otada držan i glavnim gradom svih Hrvata. Carskim patentom od 7. rujna 1850. objedinjeni su u *jedinstveni grad Zagreb* dotad upravno razjedinjeni dijelovi Zagreba - Gradec, Kaptol, Nova ves, Vlaška ulica i njima pripadajuća okolna naselja. Dotadašnji varoški sudac Gradeca Josip Kamauf postao je tada prvi gradonačelnik jedinstvenog Zagreba. Veoma značajno za Zagreb i za cijelu Bansku Hrvatsku bilo je pitanje postizanja crkveno-upravne neovisnosti od Ugarske. Naime, zagrebačka biskupija i ostale biskupije u Banskoj Hrvatskoj nalazile su se pod jurisdikcijom nadbiskupije u Kalocsi. Željeno izbavljenje od te jurisdikcije moglo se ostvariti jedino uzdizanjem zagrebačke biskupije u rang nadbiskupije. Za to se osobito, počevši od 1849., zalagao ban Josip Jelačić. Najzad, 15. prosinca 1852. *Sveta Stolica odlučila je da zagrebačka biskupija postane nadbiskupijom* i da u njezinom sastavu budu tri sufraganske biskupije: križevačka, đakovačka i senjska, te da prvi nadbiskup zagrebačke nadbiskupije bude Juraj Haulik, dotadašnji biskup zagrebački.

Apsolutistička presija u Banskoj Hrvatskoj nastavljala se. Godine 1852. bila je *zabranjena hrvatska trobojnica*. Godine 1854. bilo je uspostavljeno Namjesništvo. Jelačiću je i dalje ostavljen naziv bana, ali on je otada zapravo bio namjesnik. Umjesto županija uvedeno je pet okružja: zagrebačko, varaždinsko, osječko, požeško i riječko. U sklopu tih okružja uspostavljeni su kotarevi kao niže upravne jedinice. Svi su upravni dužnosnici bili imenovani dekretima viših organa. U hrvatske upravne urede dovodeni su kao službenici sve više Austrijanci, Slovenci i Česi koji su pisali i govorili isključivo njemačkim jezikom. Te su strane činovnike, zbog njihova slijepog izvršavanja Bachovih naređenja, a i zbog njihova bahatog ponašanja, Hrvati nazivali *'Bachovim husarima'*.

Kao što je Banska Hrvatska bila izložena germanizaciji (putem sudstva, upravnih ureda i škola), tako su *Istra i Dalmacija bile izložene talijanizaciji*. U istarskom okrugu uređovalo se samo na talijanskom jeziku. Inače, u Istri je bilo najviše Hrvata. Statistički podaci iz 1857. kazuju da je tada na istarskom području živio 132.091 Hrvat, 28.177 Slovenaca i 72.303 Talijana. I taj broj Talijana treba uzeti s najvećom rezervom jer su se mnogi onarodeni i poluonarodeni Hrvati i Slovenci u istarskim gradovima predstavljali kao Talijani, prema svom govornom, talijanskom jeziku. U Pazinu, sjedištu istarskog okruga, kao i u drugim istarskim gradovima, bilo je za Bachova apsolutizma sve više činovnika, stranaca, koji su *uredovali njemačkim jezikom*. U Dalmaciji je od 1852. umjesto Zemaljske vlade (s gubernatorom na čelu) u Zadru, bilo uvedeno Namjesništvo s namjesnikom na čelu. Kao dotada gubernatori, tako su otada i namjesnici bili vojne osobe u činu generala. Niži organi područne uprave u Dalmaciji bili su četiri okružja (zadarsko, splitsko, dubrovačko i kotorsko), a u sklopu tih okružja - preture i općine.

Mnoštvo ljudi bilo je pod policijskom prismotrom. Mnogi su dospjeli i u zatvor, neki samo zbog toga što je netko dojavio da su vrijeđali cara i govorili protiv Carevine. Bilo je i odlaska iz Carevine zbog političkih razloga. Jedan od tih *hrvatskih političkih emigranata*, kasnije vrlo poznat, bio je Eugen Kvaternik. Taj Zagrepčanin, kojeg su prijatelji od milja nazivali Genšek, sin Romaulda Kvaternika, uvaženog profesora povijesti na zagrebačkoj Kraljevskoj akademiji znanosti, djelovao je od 1851. kao odvjetnik u Brodu na Kupi. Kad mu je apsolutistički režim 1857. uskratio daljnje pravo bavljenja odvjetništvom zbog nekih njegovih antirežimskih izjava, on je emigrirao u Rusiju, uzeo rusko državljanstvo i nastojao zainteresirati rusku vladu za pomoć u oslobađanju Hrvatske. Ne uspijevši u tome, otišao je u ožujku 1859. u Italiju i potom u Francusku, agitirajući i dalje za oslobađanje Hrvatske. Koliko mu je bilo moguće, pratio je i iz tuđine što se zbiva u Hrvatskoj. Kad je saznao da je *ban Jelačić 20. svibnja 1859. umro*, rastužio se jer je cijenio Jelačićevo hrvatsko rodoljublje. Jelačićev primjer bio mu je jedan od novijih dokaza koliko je Austrija nezahvalna takvim Hrvatima koji su za nju mnogo učinili. Jelačić je, naime, nakon uvođenja Bachova apsolutizma doživio veliko razočaranje: srušeno je štošta od onoga što je 1848. u Hrvatskoj stvorio ili omogućio, a i osobno je bio ponižen prenatlaženom podređenošću koja ga je sputavala i minorizirala.

Ličko prelo: gosp. Ivan Pocrnić, predsjednik društva

Vjerovali ili ne.....

ČAČIĆ STUDENTIMA: VARAŽDIN JE ŽABOKREČINA I NAJBOLJE VAM JE DA NAKON FAKSA ODETE VAN

Varaždin - Vladin program 'S faksa na posao', koji će se početi provoditi 1. ožujka, jučer je u Varaždinu studentima i profesorima Fakulteta organizacije i informatike te varaždinskim poduzetnicima predstavio ministar javnih radova, obnove i graditeljstva, Radimir Čačić. - Problem Varaždina jest to što nemate od koga učiti. Varaždin je mali grad sa 40 tisuća stanovnika i mentalitetom žabokrečine. Najbolje bi zato bilo da završite fakultet i odete van, u bolje poduzeće, gdje ćete steći iskustvo. Nisam protiv programa 'S faksa na posao', ali ako ostanete ovdje, sami s poduzetničkom inicijativom, nećete previše naučiti - poručio je Čačić studentima. Iznenadeni studenti komentirali su da, ako jednom odu raditi u inozemstvo, neće imati razloga vratiti se natrag u Hrvatsku. - Nije to baš tako. Ako izračunate troškove života vani s plaćom za visoku stručnu spremu, nema puno straha da ćete tamo dugo ostati. Ja se ne bojim da će mladi otići

Mine na Prevlaci?

DUBROVNIK - Na polutotoku Oštru u uvali Velikoj prevlaci prekjčer nas je dočekala ogradna od nove bodljikave žice, kojom je pojačana stara, a odmah iza nje postavljene su dvije ploče s natpisom "mines" odnosno nacrtanom minom, koje su postavili vojnici UN-a uoči isteka misije UN-a na Prevlaci. Konavljani su zaprepašteni takvim postupkom vojnika UN-a te tvrde da dotad, osim bodljikave žice, od uvale Male do uvale Velike prevlake nije bilo natpisa "mine", pa strahuju da su i postavljene.

Hodajući oprezno uz ogradu, naš domaćin Luko Tomušić iz Vitaljine, jedan od tridesetak vlasnika zemlje na Oštru, sa gnušanjem nam je pokazivao novu žicu i natpise, ali i ponosno svoj maslinik preko puta.

JNA poluotok predala bez mina

- Natpisa i mina prije sigurno nije bilo jer sam često u svom masliniku, iz kojeg odlično vidim do područje, a i prolazim pokraj njega. Oznake i ojačana ogradna postavljene su između 10. i 15. siječnja ove godine, potom su pojačali ophodnje uz ogradu, a i kroz Vitaljinu. Treba znati da je bivša JNA poluotok predala UN-ovim vojnicima bez mina jer sam kao pripadnik HV-a to vidio u službenim dokumentima - rekao nam je Tomušić. Dolaskom na Prevlaku vojnici UN-a su 1995. godine postavili novu žičanu ogradu, i to oko 100 metara širu od ograde koju je postavila bivša JNA. Hrvatska vlast i javnost o tome ne bi znali ništa da ih prije pet dana, preko medija, nisu obavijestili ogorčeni članovi Udruge za zaštitu vlasničkih prava na poluotoku Oštru.

Nakon toga potres je zadesio naše Ministarstvo vanjskih poslova, koje je odmah opovrglo novinske napise o postavljenim natpisima o minama i mine na Prevlaci, obrazlažući da su to naši natpisi jer se obavlja razminiranje tog područja. To su zaničevali iz Hrvatskog centra za razminiranje, naglasivši da pirotehničari rade samo na području Prapratnog u Konavlima, i to uz granicu s Crnom Gorom i BiH.

- Demanti Ministarstva vanjskih poslova govori o tome da oni nemaju obavijesti o tome što se ovdje događa, pa su istodobno stali na stranu promatrača misije UN-a. Nisu to naši natpisi niti mine, a to dobro znaju ovi

SANADER: DUBOKA KRIZA VLADAJUĆE KOALICIJE

RTV Zagreb 28. siječnja - Predsjednik HDZ-a Ivo Sanader izjavio je na konferenciji za novinare u Zagrebu da se potvrđuje HDZ-ova teza da vladajuća koalicija ulazi u vrijeme vrlo labilnih odnosa i duboke krize iz koje se neće moći izvući. To je potkrijepio i nedavnim izjavama kandidata za predsjednika HSLS-a Dražena Budiše koji traži redefiniranje koalicijskog sporazuma i predsjednika HSS-a Zlatka Tomčića, koji traži jači utjecaj svoje stranke u koalicijskoj Vladi.

Prema Sanaderovim riječima, u koalicijskoj Vladi SDP vodi glavnu riječ i sve ono malo što je dobro učinjeno pripisuje u zasluge sebi, a odgovornost za loše poteze, kojih je mnogo više, trebaju snositi svi koalicijski partneri. Dodao je da odnose u koaliciji otežava i situacija sa zagrebačkim gradonačelnikom Milanom Bandićem, pa potpredsjednik SDP-ove Gradske organizacije Zdravko Tomac najavljuje i mogućnost prijevremenih izbora u Zagrebu.

van. Tome se ne treba suprotstavljati. Neka ljudi idu van i nešto nauče - rekao je Čačić, koji je predstavljao Vladin program čiji je jedan od ciljeva zadržati mlade u Hrvatskoj. Studenti su pitali hoće li, vrte li se iz inozemstva nakon godinu dana, moći iskoristiti vaučer, informatički zapis s osobnim podacima o studentu, koji ima financijsku vrijednost ovisno o zaposljivosti zanimanja i mjestu zapošljavanja. Vaučer se ne može prenesti na drugu osobu i student ga može iskoristiti samo jedanput. - Diplomirate li u roku i odete van, do 27. godine imat ćete vremena iskoristiti vaučere - odgovorio je Čačić. Studenti su doznali i to da vaučere ne gube ni u slučaju da nekoliko puta odbiju posao, a Čačić im je poručio da ih ne 'spiskaju bez veze'. - Nemojte ići u poduzeće koje s telefonom i dvije stolice glumi firmu, nego u Varaždinu birajte dokazane poslovne sustave, poput Vindije, Koke i Coninga - savjetovao je Čačić. (Jutarnji list, 23.1.)

mještani koji deset godina očekuju kraj mandata UN-a i povrat imovine - tvrdi nam Tomušić.

Pred svaki kraj mandata misije UNMP-a njihovi vojnici, kako kaže Tomušić, pojačavaju službu, ophodnje i neizostavno žičanu ogradu. Da je tako, uvjerali smo se na putu do Prevlake, gdje smo susreli dvije ophodnje, i to jednu kroz Vitaljinu, a drugu uz uvalu. Ne propuštaju zapisati registraciju i snimiti kamerom svako vozilo koje se dovede do ulaza na poluotok Oštro, prolazeći "plavu zonu" u koju nije zabranjen pristup, ali nitko ne zna njenu granicu, pa su i nas snimili na raskrižju za Oštro i prijelaz Konfin.

- U svojim izvješćima to prikazuju kao incident jer im odgovara kako bi se produljila misija. Njima je dobro, dobro su plaćeni, ne ratuje se, mještani im ne stvaraju probleme i nije ih briga što mi ne možemo do svoje zemlje. Čini mi se da nije briga ni hrvatsku vlast, pa ni Županijsku kad nam još ne vraća zemljište - ističe Tomušić, inače član Udruge za zaštitu vlasničkih prava.

Posljednji mandat?

Konavljani se pitaju što će biti kada odnosno ako vojnici UN-a odu s poluotoka Oštra za šest mjeseci. Tko će ga razminirati, ima li Hrvatska ikakav suverenitet nad njim, tko će ga zaposjesti, Konavljani ili Crnogorci jer na nj se može samo uz suglasnost vlasti SRJ, kako kaže Tomušić, o čemu postoji dokument koji je 1996. potpisao tadašnji ministar Mate Granić, pa se time priznaje da je Oštro zajedničko.

- Očekujemo da će ovo biti zadnji mandat UN-a na Prevlaci. Nije nam cilj protjerati promatrače jer, ako oni mogu živjeti uz nas bez problema, pitam se zašto mi ne možemo uz njih na Oštru i to na našoj zemlji. Ako ne bude mi ćemo to sami riješiti, ali još nije vrijeme da govorimo na koji način - izričit je Tomušić. Konavljani nisu spremni čekati 20 godina da se vrte na poluotok Oštro, te u svemu imaju potporu svoje općine, nego žele što prije rješenje kako bi se ostvarila ideja o turističkom centru koji bi im omogućio razvitak i zaustavio iseljavanje mladih iz Konavala. (Večernji 28. siječnja)

POSVEĆIVANJE KARDINALA

Dr. JURAJ BATELJA, VODITELJ POSTULATURE ZA PROGLAŠENJE SVETIM BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA:

Pamfleti protiv Stepinca su naručivani i plaćani!

IZ STEPINČEVA GOVORA U OŽUJKU 1938. GODINE

"Ljubiti narod, ali ne postati divlja životinja"

Dr. Juraj Batelja priložio je i dio Stepinčeva govora od 27. ožujka 1938. godine u kojem je pred katoličkim akademikarima i akademikarkama osudio rasizam: "Ali zar je narodnost najviše dobro čovječje? Nije, jer bi inače moralo biti u stanju da ispuni sve težnje čovjekove i učiniti ga blaženim na zemlji. A da to ne može, jasno je. A na koncu konca sa smrću prestaju i sve rasne razlike. Zato se čovjek na sudu Božjem neće opravdati pripadno u ovoj ili onoj rasi, nego poštenim životom i dobrim djelima. Ako dakle ljubav prema narodnosti pređe granice zdravog razuma, onda nije ljubav nego je strast, a strast niti je od koristi niti je od trajnog opstanka. Zato Crkva i u nacionalnom pogledu postavlja načelo - što nećeš da tebi drugi čini, ne čini ni ti drugome! Ljubav prema svojoj narodnosti ne smije čovjeka učiniti divljom životinjom koja sve ruši i izazivlje osvetu nego ga oplemenjivati tako da svome narodu pribavi poštovanje i ljubav od strane drugih naroda. Zato ljubav prema vlastitome narodu ne stoji u nikakvoj opreci s ljubavlju prema čitavom čovječanstvu nego se međusobno popunjuju. Svi su naime narodi djeca Božja i zato svi vape k Bogu - Oče naš koji jesi na nebesima!

Pravu dakle istinu i zlatnu sredinu i u ovom pitanju naučava Crkva, a ne kojekakvi rasizmi.

I vi dakle nećete nikad ispravnije izraziti svoje ljubavi prema hrvatskom narodu nego ako slijedite nauk Crkve. Ona vas odvraća od ekstrema koji u narodnosti vidi kumira, kojemu moraju pasti žrtvom i najsvetija prava čovjeka i njegove osobe. Ali Crkva vas s druge strane upućuje da je grijeh biti ravnodušan prema svom narodu kako to uči razomi i krvavi komunizam. Moralna je i etička dužnost čovjeka da svoj narod ljubi. I zato svaki pravi katolik narod svoj cijeni, radi oko njegova moralnog i materijalnog pridizanja i brani njegova prava.

Ako bi pak prezreli glas Crkve i poslušali novovjeke proroke, budite uvjereni da ćete biti ne spasioci nego grobari i svoje i hrvatske narodne sreće. Ponesite tu zavjetnu misao s ovih konferencija i recite vašim kolegama i kolegicama - grobar je svoje i narodne naše sreće onaj tko u Hrvatskoj ruje protiv Katoličke crkve!"

U polemiku oko blaženog kardinala Alojzija Stepinca, nastalu nakon objavljivanja knjige Slavka i Ive Goldsteina "Holokaust u Zagrebu", uključio se i dr. Juraj Batelja, voditelj Postulature za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca, čovjek koji je sav svoj život posvetio istraživanju života tog hrvatskog blaženika. U upravo izašlom Glasniku Postulature, dr. Batelja se pita "zbog čega autori, pišu i na temu "Katolička crkva, nadbiskup

Stepinac i Židovi", nisu jasno opisali i pred javnost iznijeli izravnu Stepinčevu djelotvornost u odnosu na Židove, već su pribjegli zaključcima na temelju članaka i autora koji često tendenciozno prikazuju povijesne činjenice."

"Proizlazi, naime, pitanje", piše dr. Batelja, "zbog čega se nadbiskupu Stepincu pripisuje odgovornost za ono što je provodila i za što je bila odgovorna javna vlast. Bilo bi razumljivo da je nadbiskup Stepinac šutio i bio nedjelotvoran, da bi mu se tad mogla predbaciti pasivnost i nebriga. Ali, kad je on pismima, osobnim interventima i u javnim nastupima otvoreno i nedvosmisleno osuđivao sve djelatnosti koje su gazile ljudska prava i ponižavale ljudsko dostojanstvo, i k tome javno s propovjedaonice, pred tisućama ljudi, osuđivao progone zasnovane na rasnoj ideologiji, što je bio jedinstven primjer u Europi u 20. stoljeću, začuđuje tolika mržnja i iz nekih izvora trajno podgrijavana kleveta na zagrebačkog nadbiskupa Stepinca. Zašto tumači povijesnih činjenica ne spomenu i ne pretresu prešućivanu zbilju, kako je državna vlast u Kraljevini Jugoslaviji paktirala s Hitlerom i "njegovim pomagačima", a istodobno je nadbiskup Stepinac spašavao prognane Židove, formirao odbore za prikupljanje pomoći i njihovo zbrinjavanje? Zašto se, naime, prešućuje da je ta ista vlast u to doba najradikalnije riješila "židovsko pitanje" u Kraljevini Jugoslaviji te zabranjivala, cenzurirala sve one članke u katoličkom tisku koji su govorili o progonima Židova i Katoličke crkve u nacističkom sustavu u Njemačkoj? Nije li zagrebački nadbiskup i materijalno pomagao izbjegle Židove i javno osuđivao rasističku ideologiju?"

Batelja naglašava da "dokumenti, činjenice i teološke prosudbe govore posve drukčije i povijesno istinitije nego falsifikatori povijesti, koji ne uvažavaju i dokumente žele prikazati udruženu djelatnost zagrebačkog nadbiskupa Stepinca i ustaške vlasti", te da "valja reći da su optužbe protiv nadbiskupa Stepinca u ovoj stvari najbezočnije djelo velikosrpskih, masonskih i protukatoličkih struja". Batelja je u tom kontekstu naveo knjige "Magnum Crimen" Viktora Novaka te "Il silenzio di Pio XII" Carla Falconija te zaključio: "Bilo bi uistinu uputno da autori spomenutih članaka i knjiga prouče tko je, kada i zašto naručio knjigu Viktora Novaka ili gosp. Carla Falconija doveo u Jugoslaviju, te koja mu je bila nagrada za pamflete napisane protiv Katoličke crkve i nadbiskupa Stepinca? Za vjerovati je da nisu uništeni svi dosjei Udbe i KPJ koji se odnose na tu temu. A na temelju Udbinih dokumenata o tome, koji su potpisane bili dostupni, može se odgovorno zaključiti tko je naručitelj, u koju svrhu i za koju cijenu je taj pamflet napisan." (Večernji list 28.siječnja)

Preporučujemo Vam:

TRAVEL SERVICE LTD.

Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

GeneralTourist Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplovne i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uredjuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske," kojeg možete slušati: na radio postaji CHIN 100.7 FM od ponedjeljom od 12:00-13:00 sati. (15.40 AM).
- Za sve informacije obratite se na naš ured.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Road Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 Generaltourist@ICA.net www.generaltourist.com Fax: (905) 602-8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 and AM 1450 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

Ličko prelo, Oakville

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 100, 31. I. 2002.

Stranica 10

je u teške materijalne prilike, neko je vrijeme risarski učitelj te se potpomaže izradom "zimmera", prodavanjem svojih slika i crteža na prigodno organiziranim lutrijama i ponekom narudžbom za izradu portreta. U to vrijeme putuje Dalmacijom, potom dvije godine Bosnom, po povratku iz Bosne naizmjenice živi u Karlovcu i Zagrebu, za boravka kod biskupa Strossmayera u Đakovu prvi je put pokušao samoubojstvo. Vrativši se u Karlovac utopio se u Korani 5. srpnja 1858. godine.

Vjekoslav Karas je bio prvi domaći školovani slikar, pojavio se usred preporodnog zanosa ilirizma i u vrijeme stvaranja moderne hrvatske nacije. Nažalost, mnogi su se njegovi radovi koje je slao iz Italije u domovinu izgubili. Međutim, ostala su djela bez kojih nije moguće zamisliti razvitak modernog hrvatskog slikarstva (*Rimska pučanka, Napolitanka zalijeva cvijeće, Djed i unuk, Odlazak srećana u rat, Djevojčica s lutkom i psom*). Najslavnije djelo hrvatskog slikarstva XIX. stoljeća svakako je portret *Rimljanke s lutnjom*, a njegovi se portreti, utvrši put razvitku hrvatske portretne umjetnosti, smatraju najvrjednijim djelima hrvatskog slikarstva uopće (*Portret Stanka Vraza, Autoportret, portreti Ane i Miška Krešića, Dječarac*).

O ozračju u kojem su nastajala Karasova djela, o njegovu golemom talentu, o potpunom nerazumijevanju, a potom zanemarivanju, pisali su Ljubo Babić i Anka Simić-Bulat, a Grgo Gamulin sažima: "Biografija Vjekoslava Karasa otvorena je rana hrvatske kulture povijesti koja nikada neće zacijeliti.....Čini se na prvi pogled kao da je njegova umjetnost do posljednjih uzroka određena sudbinom domovine u preporodno doba, njenim mogućnostima i tragedijom apsolutizma; ali i njegova osobna konstitucija bila je bez dvojbe važan čimbenik i zbog toga se tragedija nije mogla izbjeći. Bio je to trenutak u kojem je narod, prevaren i pritisnut, teško osjetio posljedice svoga političkog poraza, a "domorodci" su se povlačili u arhive i historiografiju. Pitanje održanja nacije, njena stvaranja zapravo, bilo je silom prilika prebačeno na "kulturni plan". Trebalo je stvoriti kulture

Vjekoslav Karas, Autoportret, 1845.

prevaren i pritisnut, teško osjetio posljedice svoga političkog poraza, a "domorodci" su se povlačili u arhive i historiografiju. Pitanje održanja nacije, njena stvaranja zapravo, bilo je silom prilika prebačeno na "kulturni plan". Trebalo je stvoriti kulturne vrijednosti, i to nove i moderne, u književnosti i umjetnosti, u znanosti. U likovnoj umjetnosti....nije bilo mjerila prema kojima bi ih se trebalo stvarati. Vjekoslav Karas nije u samome sebi imao mogućnosti da u toj situaciji izdrži, a ni sredina nije ustrajala u toj brizi o njemu i njegovoj nadarenosti. Počela je bila, doduše, brinuti se za nj, naivno i romantično, "privatnom inicijativom" i skupljanjem priloga, a onda ga je - bez odgovarajućih institucija i organizirane "kulturne svijesti" - prepustila njegovoj sudbini. Priča o životu Vjekoslava Karasa priča je o našem ponovnom i bolnom kulturnom rađanju.....".

Na ovoj je zagrebačkoj izložbi autor Nikola Albaneže uspio sakupiti i izložiti sva do sada poznata Karasova djela, kao i neka novo-otkrivena, postavljajući ih u kontekst njegovog doba - izložena su također djela Karasovih suvremenika (Mihael Stroy, Matija Schneider, Jakob Stager, Ivan Simonetti, Matej Brodnik, Franjo Salghetti-Drioli, Josip Franjo Mücke, Ivan Zache i dr.) te tzv. stvaralačke posvete tj. novija likovna ostvarenja inspirirana Karasom i posvećena njegovu djelu (Miljenko Stančić, Kosta Angeli Radovani, Vanja Radauš, Josip Vaništa, Kamilo Tompa i dr.). Izložbu prati katalog s iscrpnim bilješkama i bibliografijom te reprodukcijama svih izloženih djela.

Višnja Milas-Matutinović

Mladi ministranti za vrijeme svečane sv. Mise u Mississaugi

PREPORUČUJEMO VAM

PETER DONKO & ASSOCIATES, OPTOMETRISTS

E
YE
HEALTH
IS IMPORTANT
Located in the Medical Centre
Medical Clinic

EYE EXAMINATIONS
DESIGNER GLASSES & CONTACTS
LASER VISION CONSULTATION
NEW PATIENTS & WALK INS WELCOME
OPEN EVENINGS & SATURDAYS

500 Rexdale Bl. Tel (416) 674-1165

Kolinje, HBZ # 525: Slavica Milotić (Slavonija Catering),
Davorka Deraković, "kuhar" Božo Perković i Marica Meze

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 100, 31. I. 2002.

Stranica 23

Julije Klović i Vjekoslav Karas u Zagrebu

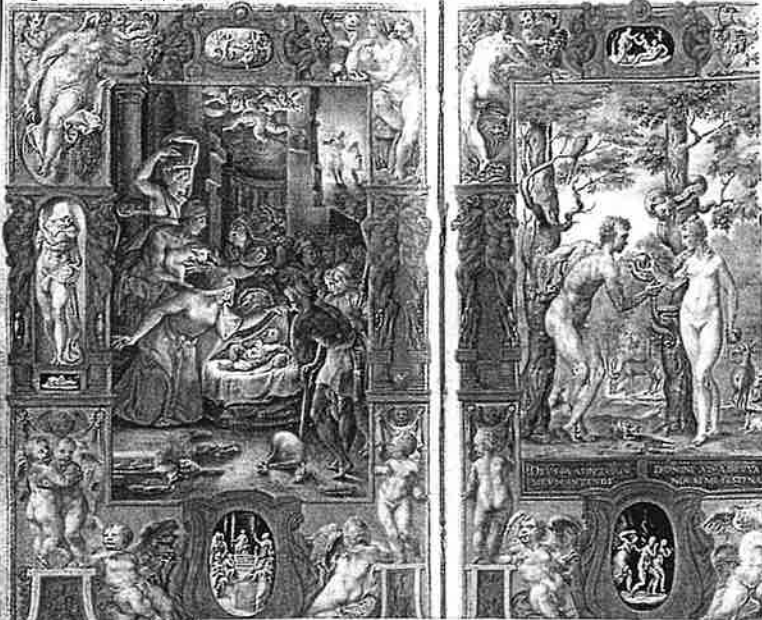
Na prijelazu iz stare u novu godinu održale su se u Zagrebu dvije osobito značajne izložbe – u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti izložba faksimilnog izdanja "Časoslova Farnese" s minijaturama Jurja Julija Klovića (1498-1578), te u Umjetničkom paviljonu prva retrospektivna izložba slikara Vjekoslava Karasa (1821-1858).

Već skoro pet stoljeća pergamentske stranice raznih crkvenih knjiga oslikane majstorskom rukom znamenitog hrvatskog minijaturiste Julija Klovića brižno su pohranjene u dobro čuvanim riznicama svjetskih biblioteka i muzeja. Objavljivanjem faksimila molitvene knjige "Časoslov Farnese" djelo ovog majstora sitnoslikarstva iz XVI. stoljeća postaje, pet stoljeća poslije njegova rođenja, dostupnije široj javnosti. Tako se ljepota originalnog rada našeg slavnog minijaturiste, koji se potpisuje don iulio clouio di crouatia, otkriva svekolikim ljubiteljima i štovateljima njegova djela.

Julije Klović rođen je u Grižanima u Vinodolu 1498. godine. O njegovoj mladosti i prvom školovanju nema podataka; ali se podaci već bilježe od 1516. kada stupa u službu kardinala Domenica, a potom Grimaniya u Veneciji. Od 1523. do 1526. je u službi kralja Ljudevita II. u Mađarskoj (tada god. 1525. radi čuveni grb grada Iloka), 1526. u Rimu, da bi se god. 1527. zareadio u Mantovi mijenjajući ime u Juraj. Međutim, ubrzo Papinom dozvolom napušta redovnički stalež te stupa u službu kardinala M. Grimaniya u Perugi (1534-38), a potom 1540. Kardinala Alessandra Farnesea u Rimu s kojim kraće vrijeme boravi u Firenzi (1551), Parmi (1556) i Piacenzi (1557-58), a od 1561. ponovno u Rimu. Tu dolazi u dodir s vodećim umjetničkim ličnostima toga doba (Michelangelo, G. Vasari, P. Breughel, V. Collona). Smatra se da je bio učitelj mladom El Grecu. God. 1578. pokopan je u rimskoj crkvi San Pietro in Vincoli.

Radovi znamenitog hrvatskog i svjetskog minijaturiste i velikog manirističkog slikara nisu izloženi u svjetskim galerijama i muzejima, već je njegovo monumentalno djelo minijaturnih razmjera uglavnom pohranjeno u riznicama muzeja i knjižnica New Yorka, Beča, Pariza, Rima i Firence pa je tako do sada uglavnom bilo dostupno vrlo uskom krugu istraživača i stručnjaka.

Već su suvremenici uzdizali Julija Klovića do zvijezda; tako je napr. Giorgio Vasari (1511-74) tal. slikar, graditelj i pisac, u svojem djelu "Životi najslavnijih arhitekta, slikara i kipara" pisao: "nikada nije postojao, niti će ubuduće još mnogo stoljeća postojati jedinstveniji ili izvrsniji minijaturist ili, bolje rečeno, slikar malih stvari nego što je don Julije Klović, jer je on nadmašio sve koji su se ikada na taj način ogledali u slikarstvu" te ga naziva "novim i malim Michelangelom"; El Greco je izradio čak njegova dva portreta, onaj iz Napulja (Pinacoteca nazionale di Capidimonte) i portret na donjem dijelu slike *Tjeranje trgovaca iz hrama* (Minneapolis, SAD, Institute of Arts) uz likove Michelagnela, Rafaela i Tiziana.

Časoslov Farnese, s Klovićevim minijaturama

Osim Časoslova Farnese valja spomenuti minijature u časoslovu Stuart de Rothesay (British Museum, London), Komentaru Poslanice sv. Pavla Rimljanima (Soane's Museum) te u Lekcionariju Towneley (New York, Public Library) za kojeg Klović radi četiri velika prizora – za Vasarija je prikaz Posljednjeg suda "tako lijep, štoviše divan i čudesan, da sam smušen misleć na nj, i čvrsto sam uvjeren da se u iluminaciji ne može, ne kažem učiniti, nego niti vidjeti niti zamisliti ljepša stvar".

"Časoslov Farnese" je molitvena knjiga i svaka njena stranica mjeri samo 17,5 x 10,8 cm. Na njoj je Julije Klović radio punih devet godina (1537-1546). Tekst je napisao kaligraf Francesco Montrechi, dok je Klović izradio iluminacije za dvadeset i osam stranica sa sučeljenim prizorima iz Staroga i Novoga zavjeta (*Borba Samsona i Filistejaca, Ezeki-jelova vizija, Salomon i kraljica od Sabe, Navještenje pastirima, Porodjenje, Bijeg u Egipat* i druge), te za dvije susjedne stranice koje za- premaju dva prizora s liturgijskim događajima u XVI. st. (Tijelovska procesija). Sve su iluminacije smještene u trideset i pet čudesno složenih okvira oko teksta – taj tradicionalni okvir Klović popunjava obiljem motiva divova i putta, lagašnih hramića i lepršavih vrpca, trofejima, nastrojanim maskama i čulnim Venerama, karijatidama, istočnjačkim vite-zovima i sfingama, biserjem i cvijećem te krajolikom s renesansnim dvorcima i hramovima, ruševinama i obeliscima, selima i planinama te morskim prizorima koji svi žive zajedno u elastičnom tkivu prilično jednostavne, a raznolike strukture.

Objavljivanjem pretiska čuvenog "Časoslova Farnese" zaokružilo se obilježavanje 500. obljetnice rođenja Jurja Julija Klovića (1998. je održan znanstveni skup o Kloviću te priređena izložba Julije Klović u grafici u Kabinetu grafike HAZU, također je izdana kovanica s njegovim likom i promovirana poštanska marka). Pretisak djela, čiji je original pohranjen u *Pierpont Morgan Library* u New Yorku, ostvarila je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU) u suradnji s austrijskom izdavačkom kućom Akademische Druck und Verlagsanstalt (ADEVA) iz Graza, u tri varijante: *bibliofilsko izdanje* s ručno izrađenim kožnim uvezom (HAZU 140 primjeraka; ADEVA 550 primjeraka); *luksuzno bibliofilsko izdanje* s metalnim koricama prema izvor-niku (100 primjeraka) te *faksimilno izdanje* HAZU sa znanstvenim komentarima Ivana Goluba i Williama Voelklea (1200 primjeraka s komentarima na hrvatskom jeziku i 600 primjeraka s komentarima na engleskom jeziku).

Tragična i tjeskobna životna i umjetnička priča znamenitog hrvatskog slikara prve polovine XIX. Stoljeća, "prvog ilirskog slikara", Vjekoslava Karasa sve do danas nije bila sveobuhvatno istražena i prezentirana. Pojedine su njegove slike izlagane u sklopu preglednih izložbi, a neke su pak sastavni dio naših sjećanja na vlastito odrastanje ili školovanje – tako nas je *Rimljanka s lutnjom* promatrala zagonetno sa stranica školskih udžbenika i prigodničarskih domoljubnih izdanja, a njen je zamišljeni izraz ustrajno bodrio prve glazbene pokušaje darovitih učenika zagrebačkih muzičkih škola u velikoj dvorani Hrvatskog povijesnog muzeja na zagrebačkom Gornjemu gadu. Stoga je hvalevri-jedan ovaj najobuhvatniji i najcjelovitije zamišljeni izložbeni projekt do sada, koji je organiziran povodom 180. obljetnice njegova rođenja, a kojim se pokušava Karasovo djelo rasuto po raznim muzejima, galerijama i privatnim zbirkama približiti današnjem naraštaju.

Vjekoslav Karas se rodio u Karlovcu, 19. svibnja 1821. u vrlo siromašnoj obitelji krojača sa sedmero djece. Završio je tek nekoliko razreda škole, bio šegrt karlovačkom soboslikaru Koprivi, te nakratko nekom stolaru. Svoju je prvu slikarsku naobrazbu stekao kod karlovačkog slikara Friedricha Hamerlitz pomažući mu u oslikavanju i obnavljanju lokalnih crkava i crkvenih slika. Tu se upoznao s bakrorezom radeći kopije povijesnih kompozicija, jedna je takva kopija izazvala pozornost Franje Kosa od Kossena koji se zauzeo za njega te, uz potporu biskupa Haulika i baruna Franje Paumgartena, uputio, tada sedamnaestogodišnjeg Karasa, na školovanje u Italiju. Boravio je u Milanu, Parmi, Sienni, Firenci i najduže u Rimu, gdje uči kopirajući djela velikih majstora, radi crteže po odljevima antičnih kipova, posjećuje galerije i muzeje i druži se sa slikarima i umjetnicima. Dokaze o svojem napredovanju redovito je morao slati u Karlovac. God. 1848. njegovi mu meceni uskraćuju daljnju potporu te se vraća u domovinu. Naišavši na izmijenjenu društvenu i političku klimu i nerazumijevanje sredine zapao

Stanislav Batan Dodig

Prof. dr. Franjo Topić: Bosna je i Hrvatska

Prošle godine, od 18.- 23. studenog gost na našim prostorima, u Hamiltonu, kao i u Torontu, bio je prof. dr. Franjo Topić, predsjednik HKD "Napredak". Satnica mu je bila prilično zbijena, mnogi su željeli s njim razgovarati, i u to kratko vrijeme njegova boravka među nama uspio sam ugrabiti pola sata vremena za kraći razgovor s njim, koji Vam donosimo daleko iza njegovog povratka natrag u Bosnu i Hercegovinu, na rad, no za riječi ovog posebnog čovjeka nikad nije prekasno.

S. D: *Za sat vremena odlazite u Vancouver, a ovdje ste proveli nepunih pet dana. Koji su Vam dojmovi?*

* Pet dana je i malo i puno. Osnovni razlog mog dolaska je osnivanje podružnice u Hamiltonu. Moram reći da sam zadovoljan, izuzetno zadovoljan. Sve je bilo dobro i solidno. Znae, organizacija je uvijek najteža. Najsitniji detalj može poremetiti sve. Ponavljam, sve je bilo pristojno organizirano – crkveni banket u subotu, osnutak podružnice u nedjelju, te tribina u utorak. U upravu su izabrani dobri i kvalitetni ljudi. Znam da mnogi ovdje sumnjaju u uspjeh. Pitaju se da li nam treba još jedno društvo više? Kako i sam naziv kaže Hrvatsku kulturno društvo "Napredak" je u prvom redu hrvatsko, pa onda kulturno. U deset godina obnove u Hamiltonu je 65 podružnica, a to je puno. Ja ne sumnjam da će i ova hamiltonska podružnica "Napretka" raditi dobro. Zašto bi ona bila izuzetak? Hamilton je polazna točka za Toronto. Ja vjerujem u ljude i u ideju Napretka.

S.D. *Tko je poželjan u "Napretku"?*

* Znam Vam ja na što Vi ciljate. 1990., 1991. i nadalje, mi u "Napretku" imali smo ista načela. Ništa bitno nismo promijenili. Nešto smo modificirali, ali temeljne stvari su ostale iste. Mi smo Vam u Napretku za sve ljude dobre volje, svih političkih određena i opredjeljenja, te religijskih uvjerenja. Mi smo se borili da definitivno raščistimo s jednounljem, a neki bi i danas da ga produže. Nije lako, svi smo mi različiti, i to je božansko što smo različiti. Mislite da je meni lako? Ima mojih kolega svećenika koji ne bi primili u crkvu bivše komuniste, krstili nekrste. Mi smo živjeli u komunizmu 50 godina, ljudi su se bojali nekih stvari. Ljudi imaju pravo da griješe, te pogotovo pravo da se mijenjaju na bolje. Ne bojte se, nemam ja iluzija, ima dosta onih koji bi željeli sutra da se vrati komunizam. Mi trebamo stručne i dobre ljude, a ne nestručne i loše. Bolan, to što je neko stručan, a loš, samo ga stvara efikasnim da napravi zlo. Zlo je sto puta jače od dobra, pogledajte samo što se desilo u New Yorku.

S.D. *Često upotrebljavate izraz "bolan, hajde bolan".*

* Ma dajte, kao da se u Dalmaciji, Slavoniji, Istri... govori čisti hrvatski?? Ja sam govorio hrvatski kada se zbog toga išlo u zatvor. Ja neke riječi govorim ciljano, jer to određuje od kuda dolazim i prepoznatljivo je.

S.D. *Kakav je stav nove hrvatske vlasti prema BiH i Hrvatima BiH?*

* Ja vam nisam političar i ne trebam se nikome dodvoravati. Ne pada mi na pamet da nekome dokazujem svoje hrvatstvo. Ponosim se time što sam Hrvat iz BiH. Gledajte, za neke stvari se trebalo i ginuti, za Vukovar, Knin.... tu nema dileme. Danas bi neki da se Srbi ne mogu vratiti na svoja ognjišta u Hrvatsku pod izgovorom da je to prijetnja Hrvatskoj. Svim onima koji nisu okaljali svoje ruke mora biti dopušteno da se vrate na svoja ognjišta. Bolan, ako ti imaš svoju vojsku, policiju, jezik, monetu, zastavu – ne može ti 5% Srba predstavljati ozbiljnu opasnost. Kada je u pitanju BiH, prethodna vlast (HDZ) htjela nas je podijeliti, a za novu vlast smo teret kojega bi se htjeli riješiti. Vatikan i USA su priznali BiH. Ti se s tim ne moraš slagati, ali moraš to uvažiti. Tko od Vas ovdje ima zastavu BiH? Imate hrvatsku zastavu, i naravno da morate imati kanadsku zastavu. Ne možete posjedovati nešto što ne uvažavate i ne priznate. Bolan, Bosna je i Hrvatska. Od 1992. do danas Hrvatska je prodala BiH 6 milijardi američkih dolara, a uvezla za jednu milijardu. Kome bi to Hrvatska prodala? – Njemačkoj, Švicarskoj, Kanadi – malo sutra! Hrvatska ima 1100 kilometara granice s BiH. Tko će to braniti, tko će to platiti? Gledajte, i mi smo potpisivali Dayton. Mnoge stvari u tom ugovoru nisu u redu, nisu poštene, ali što ćete? To je tako u životu. Ništa se u životu ne može dobiti onako, morate se boriti za to. Naravno, lakše je optuživati Međunarodnu zajednicu i kukati na njih. Mnogi od nas ne razumiju Bosnu. Kako možemo očekivati od Međunarodne zajednice da ona to razumije? Minimum koji moramo imati u BiH je jednako učešće u vlasti kao i ostala dva naroda, jezik, dvojno državljanstvo.... Ispod toga nitko i ni u čije ime ne može ići!

S.D. *Što mi odavde možemo učiniti za Hrvate u BiH?*

* Gledajte, život nije lak. Je li Vama ovdje lako? Treba podići djecu od školovati ih. Eh, da završim samo ovo, ili ono, i u tome prođe život. Znam

Nakon izvrsnog predavanja u Croatia banquet hallu, dr. Franjo Topić sa ljudima iz zajednice

da smo svi mi nestrpljivi, te da ne možemo čekati cijeli život da se nešto desi. Nas u BiH je malo. Mnogi su otišli. Ali kao da nisu otišli mnogi i iz Hrvatske?! Jasnije je meni da je domovina tamo gdje je Vama dobro. 95% svjetske migracije je ekonomska migracija. Ponavljam, nas je u BiH malo, ali nas je dovoljno. Kada bi se uvažavale samo brojke, onda bi se u svijetu računali samo Kinezi. Ne treba imati iluzija. Od onih koji su otišli samo mali broj će se vratiti. Prvu stvar koju treba urediti je da ti koji su ostali žive dostojanstveno, da žive od svog rada, a ne od tuđe milostinje. Kada se stvore dobri, povoljni uvjeti – mnogi će se i vraćati. Mi smo prošle godine stipendirali 250 daka i studenata. To je ono u što se Vi možete i trebate uključiti. Mi u Sarajevu imamo "Katolički školski centar". Skoro 30% daka su ne-Hrvati. To pokazuje našu kvalitetu, i dokazuje da radimo ispravno. Bog je krenuo s 12 nepismenih i nevjernih i svjedoci smo što je postigao. Bog nije sagradio ni jednu crkvu, to su učinili ljudi. Bog treba naš mozak i naše tijelo i sve ostalo će samo po sebi doći. Mi trebamo strpljenje, dobre ljude sa znanjem, pa će to na koncu i dragi Bog blagosloviti.

S.D. *Srbi su dobili Republiku Srpsku, hoće li se odcijepiti od BiH?*

* Dayton im ne ostavlja takvu mogućnost. Gledajte, oni žive znatno lošije od nas. Njihove plaće i mirovine znatno su niže od naših. RS će se sama od sebe ugasiti. Oni nemaju dovoljno vezivnog tkiva unutar sebe da bi mogli opstati. Srbi će se crveniti narednih pedeset godina zbog onog što su učinili. Hajde, bolan, prepustimo Srbe Srbima. Mi imamo važnije stvari ispred sebe.

S.D. *Hvala Vam za Vaše vrijeme, sretan put i dođite nam ponovo.*

Stanislav Batan Dodig

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 100, 31. I. 2002.

Damir Borovčak : *Hello Toronto – ovdje Zagreb*

PRESLUŠAVANJE SAVIJESTI

Kako svjedoči povijesno iskustvo, tek kad političari dođu na vlast, pokaže se njihova prava vrijednost, etika i savijest. U velikoj je opasnosti društvo u kojem političari nemaju smisao za istinu.

PRIJE 10 GODINA

Prije deset godina Hrvatska je nakon teških razaranja i stradanja od srbočetničkog agresora, nakon dugih iščekivanja, diplomatskih podvala i natezanja, po odluci 12 zemalja EZ-a iz Bruxellesa, bila međunarodno priznata kao suverena i nezavisna država. Vatikan je prije svijui već 13. siječnja priznao Hrvatsku, te poticao Njemačku, a njemačka diplomacija ostale članice EZ-a. Sveti Otac, temeljeći odluku na pravednosti i istini, osobno se zalagao za priznanje Hrvatske. Navečer 15. siječnja, prije deset godina, u cijeloj se Hrvatskoj slavilo do duboko u noć. Glavni trg Zagreba, Trg bana Jelačića bio je pun građana, a u slavljeničkom raspoloženju pridružio se i pokojni predsjednik Tuđman. On je tom prilikom rekao: "Ovo je dan za koji smo živjeli svi mi, kao i naši preci. Stvorili smo međunarodno priznatu Hrvatsku."

Tih su dana mjeseca siječnja 1992.g. svakim danom Hrvatsku priznavale nove i nove države svijeta, no u Hrvatskoj rat nije stao. Ratna se sudbina, i nakon Vukovara, najgrublje poigravala s Hrvatima na hrvatskim prostorima. U novinskim izvješćima tada su se spominjala sela Cerić, Tordinci, Slakovci, Antin, Donje Novo Selo, Lipovac kao "četnička" uporišta, iako je riječ o selima u kojima nikada nisu živjeli Srbi. Naime, sva ta sela, uz mnoga druga mjesta, proglašavana su "oslobođenima" po srbočetničkim hordama, od kako su to oni zvali - "ustaških vlasti". Zatim su ih tzv. "osloboditelji" koristili kao svoja uporišta za napade na hrvatske položaje i grad Vinkovce. Nije teško zamisliti kako su se osjećale stotine tisuća izbjeglih Hrvata, kada su slušali ili čitali izvješća da se iz njihovih mjesta kao tzv. "četničkih uporišta" granatira i ubija po Hrvatskoj. Stari hrvatski kraljevski Knin, bio je utvrda četničkog zla. Na jugu Hrvatske domovine, krajem siječnja 1992.g. združene srpske i crnogorske JNA-horde pokušavale su žestokim napadima osvojiti Dubrovnik. Danas na zapadnom ulazu u zidine Dubrovnika, unutar Vrata od Pila, stoji plan povijesne jezgre grada, koji prikazuje i tumači nekoliko stotina pogodaka četničkih granata u neprocijenjivu ljepotu i vrijednost - uvijek hrvatski i nikad srpski - grad Dubrovnik. A na starom dubrovačkom groblju Boninovo, kao nažalost i diljem Hrvatske, počivaju deseci branitelja - uglavnom mladića, čiji su grobovi simbolično okrenuti prema ključnom mjestu obrane - njihovom zaslugom neosvojenoj i strateški prevažnoj utvrdi Srđ povrh Dubrovnika.

ISTINA PO MESIĆU

Tako je to bilo prije deset godina i zato je danas mučno slušati neka nova tumačenja nedavne hrvatske povijesti, koje žele obezvrijediti i prešutiti doprinose zaslužnih pojedinaca pri međunarodnom priznanju Hrvatske. U "svečanim" govorima, koje su držali u Saboru predsjednici Tomšić, Račan i Mesić povodom obljetnice međunarodnog priznanja RH, naglasiti samo značaj hrvatskih branitelja, a pri tom potpuno prešutjeti zasluge njihovog vrhovnika i pokojnog predsjednika Dr. Franje Tuđmana, prešutjeti i ne naglasiti značaj Svetog Oca Ivana Pavla II., ispustiti spomenuti angažiranost tadašnje hrvatske diplomacije i zaslužnog ministra vanjskih poslova RH Dr. Zvonimira Šeparovića, namjerne su i nekulturne pogriješke koje ne idu u prilog hrvatske istine. Prešućivati pri obljetnici priznanja Hrvatske te osobe, kao i marginalizirati teška ratna stradanja ili neke diplomatske zablude, podvale i suprostavljanja svijeta oko priznanja Hrvatske, dok se obilato vrši prozivka navodnih pogriješaka tadašnje vlasti u Hrvatskoj - uz elementarnu nepristojnost - to je u stvari pokušaj gušenja kolektivne memorije i savijesti. Pokušaj je to neke nove povijesne revizije. Izreći "da su se tada vukli i neki potezi koji su, objektivno, išli na ruku velikosrpskim

ambicijama Slobodana Miloševića" i da se "svijesno antagoniziralo pripadnike srpske manjine u Hrvatskoj" a zaboraviti pri tom osobno sudioništvo u samom vrhu tadašnje vlasti, u najmanju je ruku nepošteno. Čuti to u hrvatskom Saboru zapravo je degutantno. Naime, prisjetimo se, Stipe Mesić je kao prvi predsjednik zagrebačke organizacije HDZ-a, na skupštini stranke prema izvješću HINE od 19.01.1991. (dakle, godinu dana prije priznanja Hrvatske), u svojstvu potpredsjednika stranke i tadašnjeg predsjednika Predsjedništva SFRJ, otklonio sve teze o navodnoj ugroženosti Srba u Hrvatskoj, napose u unutarnjim poslovima - te citirao narodnu poslovicu: "Možeš kako hoćeš, ali ne možeš dokle hoćeš." A Martiću je poručio da će hrvatski barjak i hrvatski grb doći u Knin, što je pozdravljeno frenetičnim pljeskom, te je tada Mesić nastavio: "Vi koji ne priznate hrvatsku vlast, na svojim opancima niste donijeli srpsku zemlju na hrvatsku! - Možete biti punopravni, ali ne i ravnopravni." Je li to također tada bilo "svijesno antagoniziranje pripadnika srpske manjine u Hrvatskoj"? Pamtimmo da se kroz Knin nije moglo već od 17. kolovoza 1990.g., a i to da je sadašnji predsjednik Mesić do 1993.g. bio član i visoki dužnosnik Vlade i HDZ-a - stranke na vlasti.

Mesić je u Saboru 15. siječnja 2002.g. izrekao i ovo: "Europa ili izolacija, demokracija ili pseudodemokracija, građansko društvo ili zapljenjeni šovinizam koji se ponekad pretvara i u otvoreno koketiranje s fašizmom, takvima moramo zaključno jasno i glasno reći da bi njihova pobjeda značila pretvaranje hrvatske prošlosti u njenu budućnost." Ali Mesić je prije 11 godina, na spomenutom skupu u kongresnoj dvorani Zagrebačkog velesajma, rekao također i ovo: "Donijeli smo slobodu Hrvatskoj i hrvatskom narodu; povratili smo čast i ponos svim Hrvatima; doveli smo na vlast demokraciju, vratili simbole i sve ono što je hrvatski narod želio i čemu je stoljećima težio. (...) Hrvatska se opredijelila na samoobranu i naoružala se. A nakon 19. siječnja, najavljenog kao 'Dan D', bit ćemo još čvršći i jedinstveniji." Jeli i to tada bio "zapljenjeni šovinizam i koketiranje s fašizmom" ili potreba obrane vlastite domovine?

PRIJE 57 GODINA

Pravi domoljubi dužni su u ime istine i osobne savijesti, odbiti sudjelovati u svim oblicima podvala istini, u nepravdi i nametnutom mentalnom ispiranju. Očekivalo se, da će prilikom izgovorenih patvorina u prigodi obljetnice međunarodnog priznanja RH, svi oporbeni zastupnici početi napuštati sabornicu, ali je to učinilo samo njih četvero iz HDZ-a. Iz sebične težnje održavanja na vlasti, od pamtivijeka do danas, često se istina zlorabila. Ali i slušanje neistine, bez snažnog i samo tako učinkovitog prosvjeda, na takovom mjestu i u takovoj prilici - čisti je propust odnosno pogriješna kalkulacija. Jasno da za ostvarenje pravednih ciljeva, oni koji žele biti uvažavani kao predvodnici, stalno i prije svega, trebaju preispitivati svoju savijest, pošteno služiti interesu općeg dobra, pa i uz opasnost gubitka osobne političke koristi! Jeli to tako bilo i ovom prigodom u Saboru, barem među redovima oporbenih zastupnika, prosudite sami.

Prema pisanju Glasa koncila od 27.1.2002., u Zagrebu je 17. siječnja u organizaciji Hrvatskog foruma održana tribina "Žrtve partizanskih zločina u Zagrebu i okolici". Tom je prigodom dr. Nedjeljko Kujundžić rekao da se prema broju hrvatskih žrtava i načinu zvijerstava, koja su produkt partizansko-komunističkih zlodjela, Zagreb i okolica mogu smatrati hrvatskim holokaustom. Prema istraživanjima žrtve su ubijane na 35 lokacija u Zagrebu i bližoj okolici. Milan Marušić, koji je prikupljao te podatke za skorašnje izdanje svoje knjige, upozorio je, kako je bilo vrlo

Uz stogodišnjicu rođenja poznatog hrvatskog pjesnika

Dobriša Cesarić

Rođen je 10. siječnja 1902. u Slavonskoj Požegi. Polazi gimnaziju u Osijeku i Zagrebu. Studira pravo i filozofiju. 1920. objavljuje svoju prvu pjesmu *Buđenje šume*. Od 1923. objavljuje svoje radove u časopisima *Savremenik* i *Književna republika*. 1931. tiska svoju prvu knjigu pjesama *Lirika*. Tokom života je izdao još desetak zbirki pjesama. Prijevodi njegovih radova objavljeni su u tri knjige, a zastupan je i u mnogim stranim antologijama. Bavi se i prijevodima iz strane literature. Od 1945. - 1958. radi u Nakladnom Zavodu Hrvatske (kasnije "Zora"). Izabran je za pravog člana JAZU 1951., a 1969. je nagrađen Nagradom Vladimira Nazora za životno djelo. Umro je u Zagrebu 1980.

SLAP

*Teče i teče, teče jedan slap;
Što u njem znači moja mala kap?*

*Glc, jedna duga u vodi se stvara,
I sja i dršče u hiljadu šara.*

*Taj san u slapu da bi mogo sjati,
I moja kaplja pomaže ga tkati.*

O SATI SUMNJE...

*O sati sumnje, sati bola,
Ko stvara taj vas kleni neće;
Jer radosti su male svijetle,
A iz vas raste aureola.*

*Slabašnu djecu radost rađa,
I njezin porod brzo gine,
A pjesme, rasplamsane bolom,
Gore ko svjetla za daljine.*

ZAŠTO VOLIM ZAGREB

Akademik Miroslav Begović: O Zagrebu sanjarim i danas

U Zagreb sam došao 1940. godine kao srednjoškolac, kad mi je bilo četrnaest godina. Nije bilo ljubavi na prvi pogled. Zagreb sam otkrivao postupno.

Kvart za koji sam sudbinski vezan jest Dalmatinska, Klaićeva ulica, Kazalište, škola na Kazališnom trgu, Zdenac života, Srednjoškolsko igralište, nekad sa zimskim klizanjem, Ulrichov salon u Ilici i sportska Haškova ping-pong dvorana iznad Čelapa te plesna škola Jakšić i Coronelli.

Bilo je to davno, u godinama Drugoga svjetskog rata. Moja generacija srednjoškolaca rado je posjećivala kazališta, a bojkotirali smo kinopredstave, da ne moramo slušati i gledati ratnu propagandu. Pratili smo događaje oko Goetheova Fausta, premijeru s Afrićem u glavnoj ulozi, zatim njegov senzacionalni odlazak u partizane - i zatim, čini mi se, s Amandom Alligerom. S dačke galerije gledali smo sjajne operne predstave i po nekoliko puta. Nemilosrdno smo izviždali talijanskog tenora Cristija Sallarija, nije nam se dopao. Bili smo oduševljeni Begovićevom predstavom Bez trećega i Racinovom Fedrom u prijevodu našeg profesora Tomislava Prpića.

To je bio moj život u Zagrebu koji mi je ostao u sjećanju i koji pamtim. Sve ono ružno potisnuto je. Zagreb je grad-fenomen koji nitko ne može zaobići, bez obzira na to živio u njemu ili samo navraćao u njega. Prostor Zagreba zadovoljava sve ljudske potrebe, težnje i želje.

Divno je živjeti u gradu u kojem vlada osjećaj sigurnosti, u kojem nalaziš emocionalnu podršku i gdje možeš stjecati nova iskustva i otkrivati nepoznato.

Zagrebačka pješačka promenade - isprepliće se od Jelačić placa - mjesta susreta - do kazališta, muzeja, knjižnica, izložbi, a zatim Kaptol, Tkalčićeva, Gornji grad, Ilica i priroda Tuškanca. Sve je to u krugu tisuću metara. To je tajna privlačnosti Zagreba.

Tri pjesnika: Gustav Krklec, Dragutin Tadijanović, Dobriša Cesarić

PUTUJUĆI SLAVONIJOM

*Evo me opet vozi vlak
Kroz magle zavičajne ravni.
Sviče. Sa novim jednim danom
Bude se neki davni.*

*Palicom pozdravlja me pastir,
I ja mu odzdrav mašem.
Kako je sraslo moje srce
S tim poljima i šašam!*

*Promatram ganut (već je jesen)
Daleko razlivene vode.
Svaki puteljak tu me mami.
"Siđi!" klepeću rode.*

VOČKA POSLIJE KIŠE

*Gle malu vočku poslije kiše:
Puna je kapi, pa ih njiše.
I bliješti, suncem obasjana,
Čudesna raskoš njenih grana.*

*Al nek se sunce malko skrije,
Nestane sve te čarolije.
Ona je opet, kao prvo,
Obično, malo, jedno drvo.*

Zagreb sam otkrivao gledanjem u pokretu. Otkrivati ljepotu zagrebačke arhitekture bilo mi je osobno, potrebno i radosno iskustvo. Još i danas nosim neizbrisivo fizičko iskustvo mirisa netom oprane Ilice u ljetnom predvečerju, mirisa i buke koji se razlijeću tržnicom.

Poetičnost Zagreba beskrajna je - o Zagrebu mogu i dan-danas sanjariti. Često me obuzima dvojaka slika Zagreba. Slika Zagreba kakva jest danas i slika grada kakav bih želio da bude jednom u budućnosti. Prva slika ispunjena je sjećanjem i nostalgijom za mladošću.

A slika željenoga Zagreba? Želio bih i sanjam da Zagreb jednom bude i grad na Savi.

Ovom gradu dugujem još jednu sretnu okolnost. Imao sam sreću da ostavim svoje osobne tragove u Zagrebu. Ti su tragovi u revitalizaciji i interpolacijama u Tkalčićevoj i Radićevoj ulici i uređenju velike sjedničke dvorane Hrvatskoga sabora.

Ponajmilije mi je priznanje za moj rad Nagrada grada Zagreba, koju sam dobio prije više od tridesetak godina za projekt uređenja Ateljea Meštrović u Gornjem gradu.

Ovdje u Zagrebu završio sam škole, sjećam se toga s ponosom, tu sam zasnovaio svoju obitelj, ovdje je rođen i živi moj unuk Ivan, ovdje sam stekao prijatelje - više od šest desetljeća Zagreb mi je obitavalište. Zagrebu dugujem sva svoja dozrijevanja i mnoge svoje radosti.

Zato je Zagreb grad koji je uvijek bio i ostao moj trajni dom. Ne bih znao, niti želio znati, a niti raditi bez Zagreba. Sve što sam postigao omogućio mi je Zagreb jer Zagreb je grad koji daje šansu da se, iako nisi rođen u njemu, osjećaš Zagrepčaninom. (Vjesnik 29. prosinca 2001.)

Crkve na Gradecu (Nastavak)

Crkva uzašašća Blažene Djevice Marije

Godine 1618. doselili su u Zagreb redovnici kapucini i nastanili se na Gradecu, gdje su, na zapadnoj strani uz "Južnu promenuadu" (danas Strossmayerovo šetalite) sagradili crkvu Uzašašća Bl. Djevice Marije, koja je bila dovršena istom oko 1650. godine. I ova je crkva stradala u požaru 14. lipnja 1706. godine.

Godine 1788. ukinuo je car Josip II. kapucinski red, pa je crkva sa samostanom pripala državi, a godine 1805. kupio ju je Ferdinand barun Kulmer. Njegovi nasljednici prodali su je profesoru isusovačke gimnazije Ljudevitu Jelačiću, koji ju je zajedno sa samostanom srušio, pa je graditelj Bartol Felbinger (Cheb u Češkoj 1785- Zagreb 1871.) godine 1826. sagradio na tome mjestu palaču od dva kata. Godine 1857. spomenutu palaču kupila je gradska općina za "malu realku", a kada je ova preselila u donji grad, 1896. godine, ovdje je smješten ženski licej, prvi u Austro-ugarskoj monarhiji. Danas se u spomenutoj palači nalazi Državni hidrometeorološki zavod.

Od spomenute crkve ostao je samo gotski prozor u zidu Jelačićeve palače. Na mjestu gdje je bio samostan sagradili su građani kuće, među njima se isticala palača baruna Lazara Hellenbacha kraj kule Lotrščak. Godine 1940. srušene su sve spomenute zgrade za gradnju palače Banovine Hrvatske, što nije nikada ostvareno, pa je prazni prostor ostao neuređen i zapušten do danas.

Crkvice Svete Uršule

O crkvi Sv. Uršule, koja je postojala u današnjoj Freudenreichovoj ulici ima malo podataka, jer je srušena zbog proširenja palače grofa Emilijana Ivana Kulmera.

Poznati pisac o starom Zagrebu i ravnatelj Muzeja grada Zagreba, dr. Franjo Buntak (1910.-1985.) pisao je u zborniku "Iz starog i novog Zagreba" knjiga 1, da je spomenuta crkvice sv. Uršule bila bliže istočnim zidinama Gradeca, s čime se složila i povjesničarka Nada Klaić.

O spomenutoj palači grofa Emilija Ivana Kulmera pisao je već 1915. godine dr. Rudolf Horvat, da ju je kupio hrvatski ban Ignaz Gyulay (Đulaj) 1808. godine i proširio do Matoševe (Kapucinske) ulice.

Lelja Dobronić pronašla je nacрте iz bečkog Arhiva, na kojima se vidi i crkvice sv. Uršule iz godine 1768., što je dokaz da nije bila na istočnoj strani Gradeca nego na zapadnoj (L. Dobronić u Zborniku "Iz starog i novog Zagreba", knj. VI.)

Crkva Svetoga Trojstva

Crkva Sv. Trojstva nalazila se u Opatičkoj ulici br. 18 u vrtu klarisa, koje su došle u Zagreb iz Mađarske godine 1646. i počele graditi samostan u Opatičkoj ulici br. 20 već iduće godine (1647.), uz pomoć hrvatskog plemstva. U spomenuti samostan primljena je, kao desetgodišnja djevojčica, i kći grofa Petra Zrinskoga, Judita Petronila (1652.-1699.)

Godine 1658. sagradile su klarise crkvu Sv. Trojstva u blizini samostana, koju je posvetio zagrebački biskup Martin Borković (1617.-1687.). Kći Petra Zrinskoga je, s drugim opaticama, pokopana u spomenutoj crkvi.

Godine 1782. ukinut je red klarisa, te je u njihovoj crkvi boravila i vojska i jako je oštetila, pa je godine 1837. srušena, a posmrtni ostaci Judite Petronile Zrinske prenešeni su u crkvu sv. Marije na Dolcu. Prilikom preuređivanja ove crkve njen grob je zametnut, pa je ostao samo mali ulomak nadgrobne ploče s njenim imenom na latinskom jeziku.

Kada je crkva sv. Trojstva srušena, na tome mjesu sagradio je graditelj Bartol Felbinger 1838. godine, palaču za grofa Karla Draškovića, koju je ovaj prodao državi, pa je u njoj osnovan "Narodni dom", u kojemu je ureden Narodni muzej, Čitaonica, Kasino i Gospodarstveno društvo. U spomenutoj palači održavale su se svečane priredbe, zabave i ostale kulturne djelatnosti.

Danas je spomenuta palača vlasništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i u njoj se nalazi Zavod za književnost i teatrologiju. Kako je spomenuta crkva bila uređena nije nigdje zabilježeno.

Kapelica svetoga Ivana Nepomuka

Ova kapelica sagrađena je ispred bivših Mesničkih vrata na br. 12 u Mesničkoj ulici. Nju je kupio zagrebački graditelj Ivan Eitner (Ajter) 1815. godine i pregradio za stanovanje. Godine 1880. sagradio je njezin novi vlasnik, tipograf Dragutin Kale, drugi kat i uredio novo pročelje, što su izveli graditelji Janko Grahov (1827.-1906.) i Franjo Klein (1828.-1889.) U spomen stote godišnjice sindikata grafičara postavljena je na ovoj kući spomen ploča da je u njoj živio tipograf Dragutin Kale (1874.-1903.),

urednik prvih radničkih novina "Radnički prijatelj".

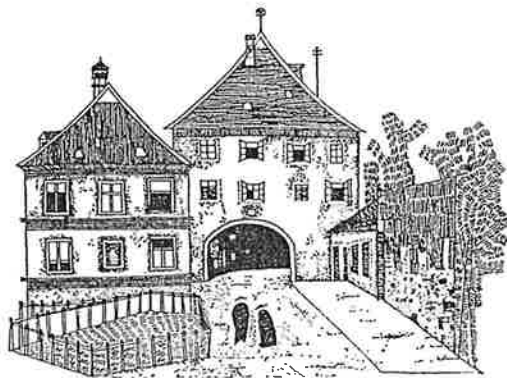
Grkokatolička crkva

Na uglu Vranjzanijeve i Ćirilometodske ulice (bivše Gospodske) bila je kuća grofa Ernesta Patačića, koji ju je godine 1680. prodao pa su u njoj smještena žumberačka djeca, koja su polazila isusovačku gimnaziju. Kuća je bila pokrita slamom te je stradala u požaru 1706. godine. U jednoj sobi bila je kapelica sv. Vasilija, po kome se zvalo i spomenuto sjemenište.

Godine 1766. požar je opet uništio zgradu sjemeništa, pa je grkokatolički vladika Trifun Vasilije Božičković (1719.-1785.) sagradio novu dvokatnicu, uz pomoć carice Marije Terezije, koja se gradila od 1768. do 1774. godine. Budući da je grkokatoličko sjemenište bilo premaleno, proširio ga je vladika Konstantin Stanić 1827. godine, a iduće godine sagradio je novu kapelicu sv. Vasilija u klasicističkom stilu.

Potres od 9. prosinca 1880. oštetio je i spomenutu kapelicu sv. Vasilija, pa je vladika Ilija Hranilović odlučio sagraditi novu crkvu, što je izveo arhitekt Hermann Bolle 1883. godine s mozaicima na pročelju. Nova crkva prozvana je Ćirilo-Methodskom. Ikonostas i unutrašnjost crkve oslikao je ukrajinski slikar Epaminondas Bučevski (1843.-1891.) a lađu je ukraasio sa četiri slike zagrebački slikar Ivan Tišov (1870.-1924.)

Kapelica Majke Božje Kamenite

Kapelica Majke Božje Kamenite, pogled

Jedina sačuvana vrata u Gradecu tzv. Kamenita vrata, spominju se 1375. godine i služila su za obranu Gradeca s istočne strane. Godine 1645., 1674., 1706., i 1731. stradala su i ona od velikih požara, a 9. studenoga 1880. godine od razomoga potresa, koji je uništio katedralu i crkve na Gradecu.

Od požara u kamenitim vratima ostala je jedino pošteđena slika Blažene Djevice Marije s Isusom, koja je pronađena u pepelu. Sv. Marija ima na glavi krunu, u lijevoj ruci kraljevsko žezlo, a desnom rukom malog Isusa, koji je s raširenim rukama u stojećem položaju. Iza njih su naslikana dva anđela. Slikar ove lijepe umjetnine nije poznat, no bit će domaći sin iz 17. stoljeća.

Nakon strašnog požara dala je udova Modlar, koja je stanovala u prvom katu, podići krasan oltar, iznad kojega se nalazi spomenuta slika.

Prigodom proslave 200 godišnjice ove slike, godine 1931. ukrašena je Majka Božja draguljima i biserima. Na oltaru nalaze se kipovi sv. Petra i Pavla s četiri anđela, s monogramom na latinskom jeziku R.A. (Regina angeloru, hrv. Kraljica anđela). Kapelicu zatvaraju krasna umjetnička kovana vrata od željeza u baroknom stilu, rad bravara Ivana Jurja Chorta (Horta).

Godine 1776. uređena je u 1. katu narodna osnovna škola, koja je radila do 1841. godine. Godine 1907. u kuli su Braća Hrvatskog Zmaja osnovala Gradsku knjižnicu, a kada su spomenute ustanove prešle u nove prostorije, ovdje su Zmajevci uredili svoje sjedište 1938. godine..

Bilo je pokušaja da se Kamenita vrata i kapelica sruše, za što je bio i slavan graditelj Bartol Felbinger no srećom, to nije izvedeno. Protiv rušenja bio je i ministar prosvjete Ivo Kršnjavi i drugi.

Godine 1929. postavio je, na zapadnom ulazu, kipar Ivan Kerdić (1881.-1953.) kip Dore Krupićeve, poznate iz Šenoina romana "Zlatarevo zlato".

Godine 1981. sliku je obnovio restaurator Ivica Lončar

Prof. Marko Orešković, Komunalni vjesnik, 1997.

malo vojnika među žrtvama, te da se uglavnom radilo o civilima, zarobljenicima ili ranjenicima iz zagrebačkih bolnica. Marušić je rekao da je nakon dolaska partizana u Zagreb 1945.g. ubijeno 4.791 osoba koja su se nalazile na liječenju, a da je na području Zagreba i okolice ubijeno više od 62.000 (!) osoba koje su bile žrtve komunističke ideologije i okrutnih partizanskih zvjerstava.

Medutim, Mesić ne prestaje i dalje nastupati u svom stilu. Već uobičajeno, kao i prošle godine, on je nazočan na obljetnici osnutka 10. Zagrebačkog partizanskog korpusa, što bilježi Večernji je list od 20.siječnja pod naslovom 'Mesić s borcima pjevao 'Po šumama i gorama'. U izvješću o proslavi tzv. Saveza antifašističkih boraca, stoji kako je Mesić prije govora skup pozdravio s "drugarice i drugovi". Naravno, u govoru je izostala prozivka pogriješaka tih tzv. antifašističkih boraca, već su svi zajedno zapjevali 'Hej, brigade', 'Konjuh planinom' i druge partizanske pjesme. Može li se to okvalificirati kao 'zapjenjeni šovinizam koji se ponekad pretvara i u otvoreno koketiranje' sada s rigidnim komunizmom? Interesantno, na skupu je bio prisutan i biznismen Goran Štok, koji je u dogovorima sa sadašnjom vlasti, vrlo jeftino i na otplatu, kupio više elitnih hotela u Dubrovniku i na Jadranu. Njegovi su roditelji bili u partizanima, a otac Izidor partizanski general. Čudna sprega stare politike i nove tajkunizacije. Skupu

Komentar:

Karadžić i Mladić u Haag, mudžahedini iz BiH, Sarajevo odustaje od tužbe protiv Beograda?

ZAGREB, 22. siječnja - Događaji zabilježeni u posljednjih tjedan dana upućuju da bi se uhićenje Radovana Karadžića i Ratka Mladića moglo uskoro dogoditi kao dio niza međuovisnih poteza antiterorističkih operacija, koje bismo mogli nazvati "čišćenje balkanskog dvorišta". Njihovo je uhićenje toliko puta najavljivano da je jasno kako se za to moraju steći povoljne međunarodne političke okolnosti.

Paradoksalno, 11. rujna 2001. godine dio je tih okolnosti. Kako je bilo prije toga svjedoči Carlos Westendorp, svojedobno (1998.) visoki predstavnik međunarodne zajednice u BiH. On je tada izjavio da dvije (ili četiri) velike države onemogućuju Mladićevo i Karadžićevo uhićenje. Tadašnja američka državna tajnica Madeleine Albright razgovarala je s ondašnjom glavnom haaškom tužiteljicom Louise Arbour o tome kako i kada pokrenuti uhićenja. Arbour je napala službeni Pariz kao zaštitnika zločinačkog dvojca, a službeni Quai d'Orsay prebacio je optužbe na London, tvrdeći da se na području njegove odgovornosti u BiH skriva najviše ratnih zločinaca.

Od tada do danas, uglavnom se točno zna sve o Karadžićevu i Mladićevu kretanju. Za aktiviranje stožera američkih snaga "Delta" i britanskog SAS-a političku su odluku trebale donijeti administracije u Parizu i Londonu, Washingtonu i Bruxellesu. Nakon rujanskog terorističkog napada na SAD, politički dogovori među velikim državama nisu više zauzdani ranijim procjenama. Zato je sasvim izvjesno da će uhićenje Karadžića i Mladića biti dio šire antiterorističke operacije i razmjene. Dio antiterorističkih obveza pripao je i srbijanskim tajnim službama koje su Amerikancima ponudile svu pomoć. Drugi dio obavlja politika.

Prije nekoliko dana objavljena vijest, da su američki specijalci uhitili Karadžića i Mladića, pojavila se u vrlo zanimljivom kontekstu. Kao izvor je naveden predsjednik SRJ Vojislav Koštunica, objavili su je ruski novinari, no Koštuničin je glasnogovornik opovrgao da je to ikada ikome rečeno. Da nije konteksta u kojem se to dogodilo, sve bi se moglo zaboraviti.

Gotovo je istodobno objavljeno da Beograd izručuje Sarajevu Aliju Delimustafića, ratnog šefa bošnjačke policije. To je važan kamenčić u antiterorističkom mozaiku koji sastavljaju američke obavještajne agencije. Kao prvi policajac BiH Delimustafić je tijekom rata bio glavni čovjek za prihvati i legalizaciju boravka muslimanskih ekstremista u Bosni i Hercegovini, ali i njihovo potencijalno kasnije prebacivanje u zemlje EU-a. Njegova povezanost s organizacijama Osame bin Laden u međuvremenu je postala sve izvjesnija.

Sad kad su vlasti Federacije BiH, unatoč oslobađajućoj presudi Vrhovnog suda, izručile američkim vlastima šestoricu osumnjičenih Alžiraca s BiH dokumentima, jasnije je zašto Delimustafić mora biti isporučen Sarajevu, a onda i onima kojima je u ovom trenutku potrebniji.

Pragmatična beogradska politika već se navikla na korisne međunarodne aranžmane. Usporedo s beogradskom odlukom o izručenju, u

su nazočili i Josip Manolić, Josip Boljkovac, te mnogi bivši komunistički represivni partijci i borci, kao Ivo Latin, Milutin Baltić, Jure Bilić, Josip i Ivo Vrhovec, te Rade Bulat i Marko Belinić ... Protiv ove dvojice posljednjih, prije više godina, podignute su i krivične prijave radi progona i pokolja Hrvata na Bleiburgu i Križnom putu, ali oni nikada nisu bili procesuirani. Mesić je i u takovom okruženju poručio da je danas potreban konsenzus o strateškim odrednicama nacionalne politike, jer smo "svi na istoj strani - strani domovine." Je li pri tom mislio i na sve one Hrvate, koji su još prije 57 godina u ime domovine završili pod zemljom ili je to bio neki novi neumjesan vic? Odavanje počasti komunističkim 'osloboditeljima' iz 1945.g., čije premnoge represije i žrtve predobro pamti hrvatski narod, ustvari je koketiranje s crvenim fašizmom, koji je Hrvatsku, u pola stoljeća svoje krvave diktature, naprosto demografski i civilizacijski opustošio.

Stoga, u ime istine i pravde, sigurno ne možemo svi biti na istoj strani. Kako svjedoči povijesno iskustvo, tek kad političari dođu na vlast, pokaže se njihova prava vrijednost, etika i savijest. Za kraj, može se samo potvrditi poznata konstatacija, - u velikoj je opasnosti društvo u kojem političari nemaju smisao za dosljednost i istinu, već samo za osobnu promociju.

Damir Borovčak

damir.borovcak1@zg.tel.hr

Sarajevu je Živko Radišić, srpski član Predsjedništva BiH, upozorio da će staviti veto na potencijalno odobrenje Parlamenta BiH da se državnim novcem plaća tužba protiv SR Jugoslavije na Međunarodnom sudu pravde u Haagu. Nije to događaj koji bi nekoga trebao iznenaditi. Lider vladajuće koalicije u BiH, Zlatko Lagumdžija, navodno je prije nekoliko mjeseci s jugoslavenskim ministrom vanjskih poslova Goranom Svilanovićem dogovarao odustajanje BiH od tužbe protiv SRJ na Međunarodnom sudu pravde u Haagu.

Kao šlag na sva zbivanja, Sarajevo je u posljednja tri dana oblijepljeno tjeralicama za Karadžićem i Mladićem. Uz velike fotografije nekadašnjih političkih i vojnih vođa bosanskih Srba istaknuto je da je za svaku informaciju koja bi dovela do njihova uhićenja predviđeno i pet milijuna američkih dolara nagrade. Moglo bi se protumačiti da je riječ o smirivanju strasti nakon obezvređivanja odluka Vrhovnog suda Federacije BiH. Dijelom. Ulog je veći. Pragmatični političari spremni su se odreći svih onih koji im više ne trebaju. Možda ne zato što bi to zaista željeli, nego prije svega zato što je i Republici Srpskoj postao pretežak pritisak međunarodnih upravitelja, pa je isporuka Karadžića i Mladića dugoročno koristan potez, a mogla bi značiti i odustajanje bošnjačke strane od tužbe protiv Jugoslavije.

Riječ je o korisnoj razmjeni: Haagu Karadžić (ne nužno i Mladić) uz Milana Milutinovića, aktualnog srbijanskog predsjednika, dodatne olakšice za SRJ i RS, suđenje krvnicima desetina tisuća Bošnjaka, a za uzvrat oslobađanje od mudžahedinskog i inog tereta koji BiH dodatno zadržava u međunarodnom protektoratskom getu. Ako se to čini prejednostavnim, dovoljno je prisjetiti se koliko je vremena trebalo proći da se stigne do politike ustupaka i trgovine događajima. (Vjesnik 23.1.)

Neka se i Vaš glas čuje....

Pišite, kritizirajte, hvalite, iznosite svoje mišljenje - naše su vam stranice otvorene!

Anonimna pisma ne objavljujemo. Važno je napomenuti da sva pisma moraju sadržavati podatke o autoru koji pak, na njegov zahtjev, mogu ostati poznati samo redakciji.

Objavljena mišljenja i gledišta nisu stav Uredništva. Uredništvo pridržava pravo kraćenja, opreme i obrade pisama.

Čitatelji HRVATSKE ISKRE, šaljte nam pisma na uredništvo 1137 Centre Street, Thomhill, Ont. L4J 3M6, Canada ili na e-mail: iskra1@icok.ca

Marina Vuković:

Za čavrljanje uz šalicu kave.... ili nešto drugo

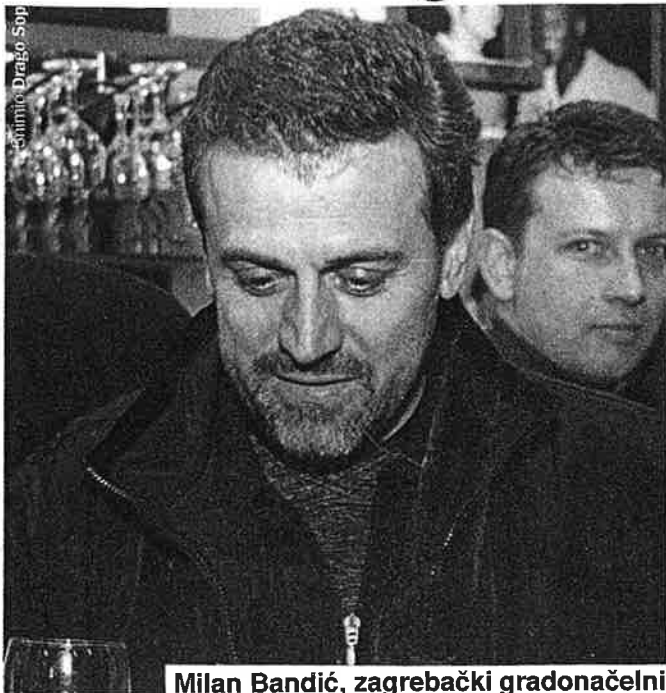
“Svako zlo za neko dobro”, možda sada misli Dražen Budiša, jer su sada naš tisak i ostali mediji njega malo stavili u “šturu” i okomili se na Milana, znate svi kojega, Bandića. Nastala je prava pravcata hajka na jadnog zagrebačkog gradonačelnika, pa je i oslobađajuća presuda zbog nedostataka dokaza pripadnicima tzv. male zločinačke organizacije na čelu s prvookrivljenim Nikicom Jelovićem, prošla gotovo nezapaženo. Koga više briga za spektakularna uhićenja, višemilijunske iznude, prijetnje ubojstvima, pranje novca, prave mafijaške obračune po Zagrebu i cijeloj domovini, kad su se novinari dočepali nacuganog gradonačelnika, i to još, zamislite, gradonačelnika naše metropole.

To što je svojevremeno, točnije 11. listopada 1997. godine bivši karlovački načelnik, sa tek 0,42 promila alkohola u krvi, tako je barem obznajeno, skrivio prometnu nesreću i pritom teško ozlijedio jednu dvadesetjednogodišnju prognanicu iz Banjaluke (sa službenim autom poglavarstva grada) koja je nakon toga ostala teški tjelesni invalid, osuđena cijeli život na tuđu skrb, nije bilo ni spomena vrijedno. Kažu, nije se to namjerno zataškalo, već je uz dodatno sudsko vještačenje slijedećih godina kaznena prijava odbačena; u međuvremenu se doznaje da je slučaj dospio na Općinski sud u Zagrebu, najvjerojatnije zbog uložene žalbe od strane obitelji oštećene, gdje i danas čeka da dođe na red. Tadašnjem gradonačelniku grada Karlovca Branku Vukeliću uopće nije ni palo na pamet da bi trebao podnijeti ostavku. Nije to palo na pamet ni bivšem virovitičko-podravskom županu, umirovljenom generalu HV-a, Đuri Dečaku, koji je zbog povelike količine alkohola u sitnim jutarnjim satima 16. svibnja 1998. godine. I tako redom, da ne duljim, u nedogled.

Nisam to spomenula zato što opravdavam Milana Bandića, njegovo pijanstvo i bježanje sa mjesta nesreće; spomenula sam to zbog nedosljednosti dobrog dijela naših novinara i medija koji su se konačno okuražili, probudili ili što sve već ne, pa sada pišu, pričaju i moraliziraju i više nego treba. Puno toga stoji, a najsigurnije je da je javnosti već pun kufer dugogodišnjih zataškavanja nedoličnih ponašanja naših političara, ali i ostalih javnih osoba, koji su dosada tretirani kao posebna kasta nedodirljivih, bogomdanih, Nitscheovskih ubremenscha, za koje donedavno nisu vrijedile regule kao za sve ostale tzv. “male ljude”, da ne kažem građane drugog reda. I sada se sve to godinama nagomilavano nezadovoljstvo sručilo na glavu Milana Bandića i eto ti afere, “drž’te lopova”. I kao što reče neki dan Z. Tomac “ovo je po prvi put da je policija visokog državnog dužnosnika tretirala kao običnog građanina, podnesena je uredna prekršajna prijava i o čitavom je slučaju obaviještena hrvatska javnost.” Toga od sada nije bilo i sadašnje nestranačko ponašanje policije izaziva i zadovoljstvo svih. Dodamo li tome još i izjavu svima nam dobro poznatog Zdravka Mamića (posebice iz svijetla sporta i nogometa) koji je pred nekoliko dana u političkoj emisiji “Forum” na našoj dalekovidnici rekao, naglasivši pritom “da je potpuno svjestan štetnosti te izjave i posljedica koje će izazvati, kako ga je naša policija barem 100 puta uhvatila i, prepoznajući ga, odmah uz dužnu ispriku i pustila”, postaje nam sve kristalno jasno.

I vratimo se sada Milanu Bandiću. Sigurna sam da se gradonačelnik Zagreba (to vrijedi i za sve ostale gradonačelnike, ali i ostale državne dužnosnike, a saborske zastupnike da i ne spominjem - to je posebna priča koja zasluhuje samostalan članak), nije smio nacugati, juriti gradom, izazvati prometnu nezgodu, bježati sa mjesta prekršaja i dozvoliti da ga ganja policija kao u akcijskim filmovima.

Sigurno je da je odmah trebao ponuditi i ostavku. Ali i Milan Bandić je samo ljudsko biće, a vozio je gradom ne kao gradonačelnik, već kao običan čovjek, kao Milan Bandić. Vjerujem da sa takvim postotkom alkohola nije ni osjetio, kako sam priznaje, da je nekoga okrznuo, vjerujem i da mu se to više nikada neće dogoditi, vjerujem i da je iskren kad kaže da noćima ne spava. On je godinama gradio svoj imidž, bio je puno puta i arogantan, bahat, pa i bezobrazan, i njegov svijet se u djeliću sekunde, poput krljke božićne kuglice srušio, razbio u tisuće malih komadića. Božićnu kuglicu više ne možemo sastaviti, možemo samo žaliti, ali Milan Bandić, čovjek, otac, suprug, ruku na srce (obećali smo nešto i dragom Bogu ovih blagdanskih dana, dana darivanja, ljubavi, radosti) zasluhuje još jednu priliku i sigurna sam da je više nikada neće propustiti i prokockati. Pružimo mu to, darujmo mu tu “drugu šansu”, da ne bismo kasnije žalili. Pustimo sada moral i moraliziranje. I kao što je sam rekao: neka baci kamen onaj koji nije griješio.

Milan Bandić, zagrebački gradonačelnik

Podsjetilo me to na našu pokojnu glumicu Enu Begović, na koju se sručilo drvlje i kamenje kad je pregazila čovjeka i pobjegla. Toliko se toga prljavog veša izvuklo i iz njezinog privatnog života, da nekoliko godina kasnije, kad je tako nesretno poginula, nisam mogla shvatiti silne hvalospjeve i veličinu tragedije iz pera istih onih koji su je za života blatili. I svakako - žaljenje. Možda zbog umirenja vlastite savjesti.

I zbog toga, ne daj Bože, eventualnog naknadnog žaljenja svih nas, Bandić zasluhuje tu drugu priliku. A Milan Bandić je previše ambiciozan da bi ju obezvrijedio. A i previše je sposoban da bi ga se sada zbog takve trenutačne ljudske slabosti odbacilo jer može još puno toga dati i učiniti, ne samo za Zagreb, jer je pokazao da se zna, hoće i može nositi sa teškim problemima i da je u stanju u Zagrebu uvesti reda, ali mu za to treba i podrška i vrijeme. A za stavljanje na stup srama od strane onih koji to žele i mogu učiniti sigurno još ima vremena.

Najviše me iritiraju izjave onih koji akcentuiraju da je on ipak gradonačelnik jedne metropole. Bože moj, Bill Clinton je bio predsjednik jedne Amerike. Pa što?

I da ne zaboravim. Milan Bandić nije osoba koja se inače “natače”, jer se kod nas jako dobro zna koji su to poznati pijanci i ne možemo ga gurati u isti koš s poznatim nam ispičuturama iz našeg javnog života. Mnogima od njih se ovakove nesreće i ne mogu dogoditi jer obično nisu u stanju ni hodati, a kamoli pronaći vlastiti auto i voziti se. Oni obično imaju i vlastite vozače koji ih ubace u auto i isporuče doma “na radost i veselje” supruge i djece, odnosno obitelji. A za mnoge bi naše javne osobe bilo daleko bolje da su ponekad pijani, nego što su nesposobni i nepošteni, jer “natočeni” se drugi dan probude i otriježne, a oni, nažalost, ostaju isti - i nesposobni i nepošteni.

A što tek reći o onima koji su trijezni upropastili tvornice u kojima je stotine tisuća ljudi zarađivalo kruh, o svim silnim direktorima i direktoričima, poslodavcima, članovima upravnih i nadzornih odbora, a tajkune da i ne spominjem (da me ne zaboli glava), koji su bez posljedica napustili svoja mjesta ne samo prekršaja, već i zločina, jer su svojom neodgovornošću, nesposobnošću, luksuznošću itd. uspropastili čovjeka, često puta jedinog hranitelja obitelji? Gdje je tu moral, kojeg su nam sada puna usta? Da se protiv njih digla ovakova medijska hajka kad je trebalo, štošta bi danas u domovini bilo drugačije. Nisam nikakav “bandićofil”, ali mislim da je zaslužio ovaj kratak osvrt.

I možda pouka svima nama. Ako nam predstoji vožnja, onda čavrljajmo uz šalicu kave, a ono nešto drugo (ako to nisu kolačići, čaj i sokići) ostavimo za neku drugu prigodu.

Vaša,

Marina

Mojim očima (i srcem)....

Pred neko vrijeme, kad sam bila na predstavi glumca Šovagovića u Torontu, upoznali su me s jednom mladom osobom koja je tek nedavno došla živjeti u Toronto. Sjećam se da smo kratko razgovarali nakon predstave i postavila sam joj pitanje kako je mogla napustiti Zagreb, misleći time na bol rastanka s gradom u kojem je odrasla. Nažalost, nije imala priliku odgovoriti mi, jer je u naš razgovor grubo uletjela neka osoba porred nas, koja mi je upravo održala “lekciju” o tome kako pričam gluposti i što to ima posebno u Zagrebu, i kako je sve bolje ovdje itd. itd. Upravo me je napala ta osoba, govoreći mi neka se onda ja vratim u Zagreb, ako mi nije ovdje dobro i slične stvari. Moram Vam reći da sam ostala gotovo bez riječi - što je za mene dosta teško - zaista nisam imala snage odgovarati na bujicu riječi, koje je upravo izlila na mene u svom kraćem, ali upravo otrovnom napadu. Vjerojatno se tako nešto dogodilo i nekome od Vas, pa mislim da je vrijeme malo pogledati kako odgovoriti onima koji nas stalno kljukaju kako su glupe naše misli o ljepoti života u Hrvatskoj.

Pitala sam, kako kažem, onu mladu ženu kako je mogla ostaviti Zagreb. Kako Vam je bilo kad ste napuštali Vaše rodno mjesto i krenuli u nepoznato? Nije važno je li to Zagreb, Split, Hrvatska Dubica ili bilo koje mjesto u kojem smo živjeli ili odrasli - uvijek u razgovorima s Vama slušam o teškim, bolnim rastancima, o suzama koje su i danas u srcu, o uspomenama koje nam ne daju mira noćima. Moj prijatelj iz Argentine upravo sanja o Zagrebu, o svakoj pojedinosti grada u kojem je odrastao i morao napustiti pred više od pedeset godina, i vjerojatno ga nikad više neće vidjeti, jer godine su tu, pa i financijska nemoć, ali i ono što se zove život. Kad sam pitala tu mladu ženu kako je mogla napustiti Zagreb, mislila sam kako joj je bilo kad je odlazila znajući da neće više moći za dulje vrijeme osjećati onu slatkost doma (koji možda i nije uvijek bio “sladak” - ali je ipak dom), ono nešto neponovljivo dobro, što osjećate samo kod kuće. Svjesna sam kako su mnogi bili prisiljeni otići “trbuhom za kruhom”, ili jednostavno bježati, jer živjeti se mora, no i kad odlazimo tako za kruhom, i onda boli, baš kao i onda kad bježimo spašavajući glavu.

Sjećam se kako me je ona druga osoba upravo “napala” govoreći mi neka se vratim u Zagreb, kad mi je sve tako lijepo tamo, neka prestanem govoriti o Zagrebu kao da je tamo med i mlijeko itd. itd. Kažem, bilo je preteško odgovoriti na tu bujicu riječi, jer ispala bi vjerojatno svađa - a ja se s takvima ne želim svađati - ne dobivate ništa time, no moram joj pisмено odgovoriti. Njene riječi zaista zahtijevaju razmišljanje i odgovor.

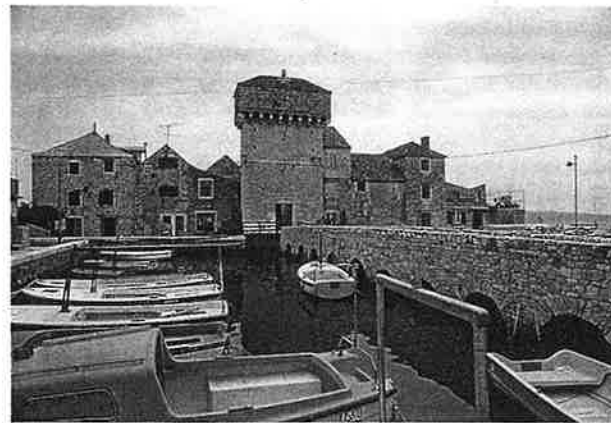
Kad bi Vas netko pitao želite li se vratiti doma (gdje god to “doma” bilo), vjerojatno bi odgovorili potvrdno, ili bi se zamislili nad odgovorom. Ne znam koliko bi bilo onih koji bi rekli jasno i glasno “Ne”. Jasno, u ovaj odgovor je uvijek uključeno i ono “pa mama si, i baka, ili deda, što je Tebi, sve to ostavi?... ”

Kad bi me netko danas pitao ovo pitanje, svakako bih potvrdno odgovorila, dobro znajući u dubini srca da koliko god si želim vratiti se “doma” - to je, bar za sada nemoguće, jer djeca su tu, unuci, kuća, prošlost, sadašnjost, budućnost - život! I koliko god si ja želim povratak “doma” - tog stvarnog “doma” više nema, jer nitko od nas se ne može više ikada vratiti “doma”. Jednom kad ste otišli, otišli ste. Sve ostalo su posjete, razgovori, a ako ste sretni pa imate svoj stan, ili kuću, i opet su to samo posjete - jer stvaran život u Hrvatskoj nije lagan. “Biti doma” znači živjeti tamo, a mnogima od nas to je upravo nemoguće, jer kako ostaviti ovo što imamo ovdje, kako razrezati srce na dva komada - jedan za Kanadu - drugi za “doma”? Jer priznali mi to ili ne - mi volimo i Kanadu! I to je za nas već postalo “doma”. I za tim “domom” bi žalili.

Ipak, neki od nas pronašli su način i otišli na nekoliko mjeseci natrag, malo ostavili djecu i unuke i upravo je nemoguće ne vidjeti sreću u njihovim očima. Jedan bračni par kupio je kuću u Stubičkim Toplicama, i nema kraja njihovim pričama. Ushićenje je bilo dobiti kućni broj, pa i kupiti kantu za smeće, a da ne govorim o pričama kako “smo uređivali kupatonicu, pa onu sobu, ma znaš, baš mi je krasno tamo! Opet sam doma! A ujutro, kad idemo po kruh - kaj da Ti kažem, svi se razgovaraju, a ne kao mi ovdje”.... Mnogi me zovu nakon povratka ovamo i govore kako su im pusti dani, prazne večeri u Kanadi, jer u Hrvatskoj se živi drugačije. Sve je drugačije - punije, toplije, ljepše - sve od običnih stvari do krajolika koji Vas okružuju.

Upravo sam se vratila iz Meksika, kako znate. Samnom je bila i moja prijateljica iz Zagreba i bilo nam je zaista izvrsno. Nasmijala sam se do suza, mislim da sam se dobro odmorila. Govori mi moja prijateljica u jednom od mnogih razgovora kako je sve tamo ljudskom rukom učinjeno

- sve je lijepo, dotjerano - zaista. Ali sve je to čovjek učinio, dok kod nas u Hrvatskoj - nećemo pretjerivati - sve nam je to Bog dao i ovako kako vidite - tako je bilo uvijek, jedino smo dodali mjestašca, ceste koje nas vode od jedne ljepote drugoj, dah Vam zastane od prekrasnih krajolika - od svega što ljudska ruka nije uopće dotakla: sunčanih jutara, boje mora, nepreglednog Velebita, plavetnila neba, mirisa kadulje.... Sjećam se jednog razgovora s gosp. Bob Galamagom iz DORE u Zagrebu kad mi je rekao kako tek sada, po dolasku u Hrvatsku, razumije zašto mi Hrvati tako grčevito volimo svoju Hrvatsku i nikako ju ne možemo maknuti s uma.

Kaštel Gomilica

I koliko god ta osoba koja me je upravo napala zbog mojih pogleda na Hrvatsku ima pravo na svoje mišljenje, jer nije sve med i mlijeko u Hrvatskoj (no nema pravo na napad) - moram Vam priznati da je danas, kad pišem ovaj članak, duboko žalim, pitajući se da li je ona zaista iskrena prema sebi. Jer vidite, mnogi od Vas, kao i ja - mi nosimo u srcu i ljubav i bol za svojim mjestom, gdje god ono bilo, dok je srce te osobe, izgleda, prazno, ili se ona zaista zavarava. Ona izgleda ne osjeća bol rastanka, ona time ni ne osjeća sreću dolaska u rodno mjesto kad mislite kako bi najradije zagrlili svakoga, poljubili tu zemlju koju sanjate noćima, poletjeli tamo preko mora i gora... Ja bih radije bila ovakova kakva jesam, često u mislima u Zagrebu, želeći vidjeti izlazak sunca na Velebitu, pomirisati cvijeće negdje na Sljemenu, uživati u zalasku sunca negdje na moru - nego ta osoba koja govori “a što je tamo tako lijepo, ili ljepše od Kanade”? Jer vidite, ako volite jedno, voljet ćete i drugo, i koliko god ja govorila kako ovdje u Kanadi nema puno lijepoga - što zaista nije istina - i nema onog nečeg posebnog što nam daje zadovoljstvo - znam da nisam u pravu i mislim da ću to osjetiti tek onda kad se vratim - ako uspijem potrgati te nevidljive lance koji me tako čvrsto vežu za Kanadu, da ni sama nisam svjesna - i ako se zaista uspijem vratiti “doma” - u svoj stan u Martićevoj ulici u Zagrebu, gdje bih željela ostariti, vjerojatno će me uspomenu na drugi “dom” - Kanadu - često salijetati.

No, želje su jedno, a stvarnost drugo, kako već rekoh. Moja djeca - Vaša djeca; unuci, budućnost, sadašnjost, prošlost - ono što se zove stvarnost života : sve je to što nas tako veže za ovu zemlju, a srce neda mira.... I ako se uspijem iščupati iz tih jakih, nevidljivih lanaca i vratiti se u Hrvatsku, vjerojatno ću se tada sjećati i sigurno čeznuti za Sturgeon lake-om, na kojem leži Bobcaygeon gdje nam je vikendica, gdje smo proveli mnoge prekrasne trenutke, gdje su nam unuci hvatali prve ribice, gdje je - uz Hrvatsku - najljepši zalazak sunca.

To je naša sreća, sreća svakog Hrvata, ali i prokletstvo - srce koje voli svoju Hrvatsku, ali i Kanadu - i jedno i drugo - ali bolje je biti takav kao ja i mnogi slični meni, nego prazan (ili uopće ne shvaćati svoju bol za “domom”) kao ta osoba koja govori “a molim Vas, a zašto bi se ona tako teško oprostila sa Zagrebom?”

Valentina

HRVATSKA ISKRA

1137 Centre Street

Thornhill, Ont. L4J 3M6

Tel: (416) 894-9235, (905) 738-4797

Fax: (905) 738-9853

sion, the Bishop of Dubrovnik carries the precious Byzantine crown of St Vlaho, whilst priests offer the silver hand, foot and a reliquary containing the bones of St Vlaho to the congregation to be kissed. In the midst of the procession, under a canopy, young people carry Jesus's swaddling-clothes, whilst the heads and hands of the people lean towards the Saint's relics, so as to touch the precious crown and kiss the hand of their protector.

This religious and traditional feast fills Dubrovnik with the colours of their national costumes, while flags, multi-coloured banners, priest's habits, and among them children bearing palm branches, soldiers and processions of brass bands.

The sounds of Dubrovnik are unforgettable. One can hear the hymn of St Vlaho, the bell-towers, pigeons' wings fluttering, whilst the portal of the Saint's church adorned with laurel branches provides a gay contrast to ochre-coloured Dubrovnik roofs and the whiteness of the flag flying from the Orlando Column.

This is the day when the city-monument wholeheartedly feasts its visitors, and is open to the whole world, conscious that, in the words of Bernard Shaw, the idea *Those who seek paradise on Earth should visit Dubrovnik* is right.

To be in Dubrovnik on St Vlaho's day means to experience the past. It also means to salute tradition, faith and culture, to enjoy the colours, the sounds and - freedom. For this holiday is also the day of Dubrovnik and the day of its millenary freedom, that cannot be broken off in this city of strong walls, churches and fortresses and where, whichever way you look, you see statues of the Dubrovnik patron-saint, holding Dubrovnik in his extended hand of stone and appearing to be gathering the city into his arms. (Tereza Gović Buconić, Magazine *Croatia*)

Humor

The smart blonde

A blonde walks into a bank in New York and asks for a loan officer. She says she's going to Europe on business and needs to borrow \$5,000.

The bank officer says the bank will need some kind of security for the loan, so the blonde hands over the keys to a new Rolls Royce. The car is parked on the street in front of the bank, she has the title and everything checks out.

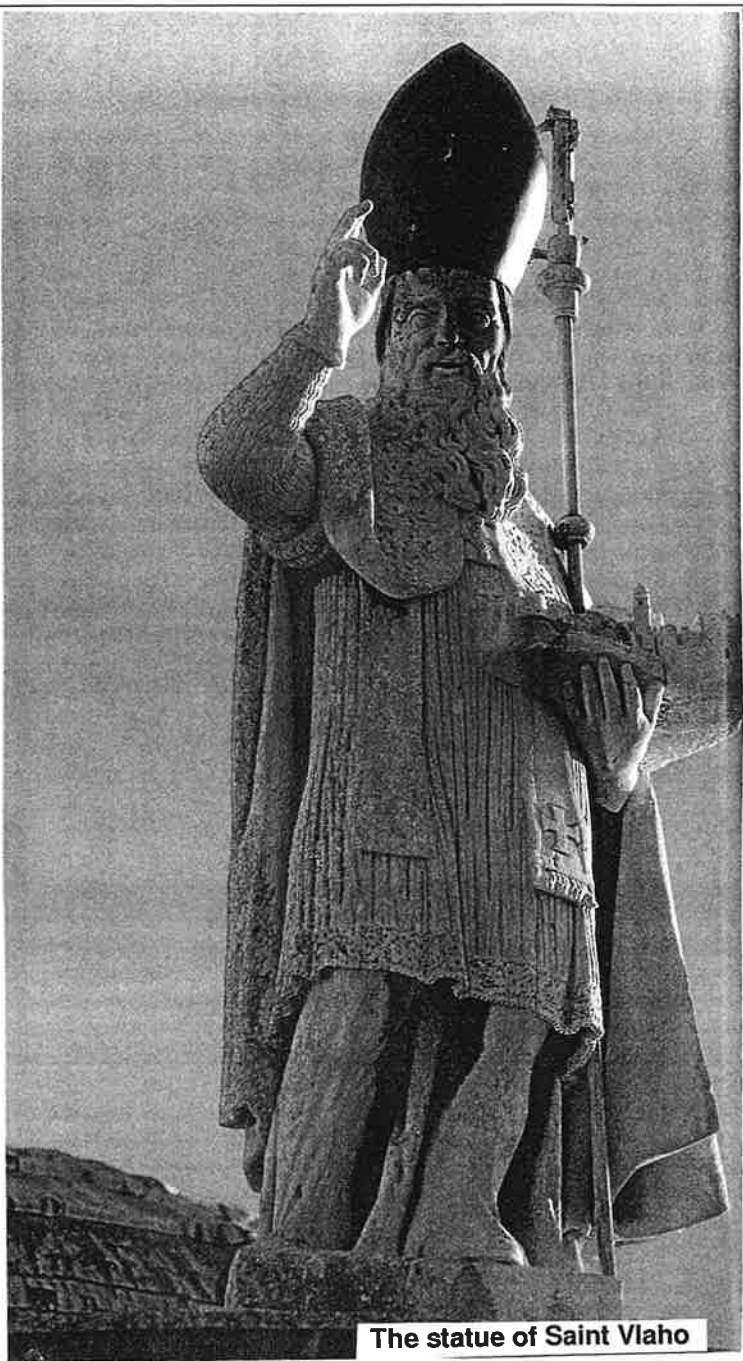
The bank agrees to accept the car as collateral for the loan. The bank's president and its officers all enjoy a good laugh at the blonde for using a \$250,000 Rolls as collateral against a \$5,000 loan. An employee of the bank then proceeds to drive the Rolls into the bank's underground garage and parks it there.

Two weeks later, the blonde returns, repays the \$5,000 and the interest, which comes to \$15.41.

The loan officer says: "Miss, we are very happy to have had your business, and this transaction has worked out very nicely, but we are a little puzzled. While you were away, we checked you out and found that you are a millionaire. What puzzles us is, why would you bother to borrow \$5,000?"

The blonde replies: "Where else in New York City can I park my car for two weeks for only \$15.41 and expect it to be there when I return?"

On average, according to material that crossed our desks this week from a PR outfit representing Bayer, makers of Aspirin and antibiotics such as Avelox, Canadians can expect to develop two to four colds per year. That works out to be about 60 million colds a year. With its Cold etiquette campaign, Bayer is trying to convince consumers not only of the danger inherent in spreading those harmful germs but suggest ways we can avoid doing so. You don't need to be a brain surgeon to figure out what those are: washing hands often, keeping them to yourself and avoid shaking hands, staying home when you're feeling ill (we wish!), taking it easy (yeah, right!), avoid or limit stress (really!) and seeking treatment if you think you're suffering from RTI or respiratory tract infection? Wonder what a mom with three active younguns running around thinks of that. (The Toronto Star, Dec. 14, 2001, Pg. F3)

The statue of Saint Vlaho

Healthy eating tips

1/ When you come home, always relax thoroughly before eating. Wait at least ten minutes before going into the kitchen. When you do eat, enjoy your food. Take the time to chew slowly and thoroughly to promote proper digestion.

2/ For snack foods, keep raw vegetables such as carrots, broccoli florets and celery stalks in the fridge. Experiment with dips made from sesame pasta (tahini), lemon juice, mustard and high quality soy sauce (tamari).

3/ Eat a fresh salad with raw, leafy green vegetables every day. Raw vegetables provide valuable vitamins, minerals and enzymes. A daily salad also regulates the body's water balance, relaxes blood vessels and combats high blood pressure.

4/ Eat some nutritional yeast every day - as a bread spread, added to soups, in flake or powder form sprinkled on salad. Nutritional yeast is a highly concentrated source of the 8-complex vitamins.

5/ Include a fermented food, such as yogurt, kefir or fermented vegetables such as sauerkraut daily to promote friendly bacteria in your intestines.

AirBorn, Fall/winter 01/02

High Representative removes the Mayor of Municipality Mostar South West

The High Representative, Wolfgang Petritsch, today removed Mr. Ivan Mandic from his position as Head of Municipality Southwest in Mostar and barred him from holding any official, elective or appointive public office and from running in elections or for office within political parties.

The main reason for Mr. Mandic's removal is his continued obstruction of implementation of the property laws with the result that the rate of property implementation in Municipality Southwest has been well below the general BiH Federation implementation rate. Mr Mandic was - inter alia - responsible for the functioning of the Municipal Housing Office (MHO) in Mostar Southwest. In this capacity, he put property cases on hold, failing to ensure that properties illegally occupied by the HDZ and the UDVDR, for example, were returned to their rightful owners. During November 2001, 43 evictions were postponed in Mostar Southwest. On 3 December 2001, Ambassador Colin Munro, the former Deputy High Representative and Head of OHR South, informed Mr. Mandic in writing that the postponed evictions must be rescheduled and completed by 31 December 2001. Less than one third of these evictions had been completed by the given date.

Mr. Mandic has also publicly defended double occupancy cases and has stated that refugees from third countries should be the last to repossess their properties.

Also, disregarding the High Representative's Decisions, of 27 April 2000 and 30 March 2001, on the Allocation of Socially Owned Land, Mr. Mandic failed to ensure that applications for waivers for the allocation of state owned land, including socially owned property, were submitted to the Office of the High Representative. Cases where waivers were never requested include the illegal addition of extra rooftop floors to existing apartment blocks in Mostar Southwest. This further illustrates Mr Mandic's general disregard for the rule of law. Keeping in mind the fact that Annex 7 is the essence of the Dayton Peace Agreement and in light of the latest changes to the Property Laws, where the High Representative has once again reiterated his commitment to facilitating returns, Mr. Mandic's conduct is clearly unacceptable. In the letter of dismissal sent by the High Representative to Mr. Mandic the High Representative noted that such conduct "has seriously impeded the implementation of the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina and its Annex 7 in particular."

Lastly, when acting as Canton Minister of the Interior, Mr. Mandic issued illegal instructions to the police in Stolac Municipality clearly aimed at preventing the reconstruction of the Emperor's Mosque. Despite repeated appeals from Ambassador Colin Munro Mr. Mandic acted in a way calculated to put the police in a difficult position, and to exacerbate tension generally, further disqualifying him for holding public office. (OHR Sarajevo, Jan. 15. 2002)

A three-part investigation into the traffic in people and drugs from Eastern Europe to the UK

There are wolves, bears and unexploded mines in the snow-covered elm and pine forests that divide Bosnia-Herzegovina from the outside world. Yet the borders of the young state that has become a springboard for illegal immigration to Britain are so porous that thousands of people are smuggled through its 432 mostly unmanned crossing points every month. The situation is so serious that Tony Blair has persuaded the Bosnian government to allow a team of British immigration officials to try to plug the gaps being exploited by international organised crime. Last week, in a mountain gorge that separates Bosnia from Montenegro, Steve Parke, a British immigration officer, and Ian Johnston, a Merseyside police officer, were checking lorries, cars and buses for signs of people headed illegally for the European Union and Britain. Mr Johnston, who works for the United Nations as deputy chief of the Bosnian border service, said: "The border is crossable anywhere. All 1,600 kms [1,000 miles] is passable, depending on how desperate you are to cross into the next country."

Mafia gangs in Istanbul and Kosovo are exploiting the post-war destabilisation in the former Yugoslavia, with its weak laws, liberal visa regimes and widespread corruption, to ferry Turkish, Iranian, Iraqi, Albanian and Afghan migrants into Europe for £5,000 a head.

A report from the International Organisation for Migration says 120,000 women and child sex workers are trafficked into the European Union each year. In B&H and, according to one member of the British team, government corruption is a major problem. "There are big fish here. They have massive influence and a lot of them are holding senior positions," he said. The view is shared by Ian Cliff, the British ambassador in Sarajevo, who said there was "massive" corruption among government officials administering the districts and cantons established in Bosnia after the Dayton Accord in 1995.

"It is basically a country that has not built a proper economy since the end of the war," he said. "People look to office as a way of supporting themselves, their families and their extended families." He said officials were subjected to bribery and threats. "Money is used very directly to influence the political system. All sorts of pressures are brought to bear on people through their families and through threats on their jobs."

The immigration team, made up of seven Britons and a Dane, is trying to establish the newly-formed Bosnian State Border Service (SBS) along 1,616km of land border. The SBS now controls 36 of 52 international

crossings - the rest are staffed by poorly paid police - but hundreds of minor crossings are unmanned.

The difficulties for the SBS are apparent at Hum where, 100ft above the river Drina, a steel bridge spans the snow-covered gorge dividing Montenegro, in the Federal Republic of Yugoslavia, from Srpska, the Serbian sector of Bosnia. In a hut on the Bosnian side, Jagos Matovic, a border guard, said people arriving with Turkish passports had only to show they had the equivalent of £33 for each day of their stay. Most were waved through by guards who lacked the technology or training to check the documents.

Mr Johnston said: "A lot of officers think that if people are transiting into Western Europe that's not a problem for Bosnia. We have to educate them that it's creating lots of problems and that Bosnia wants to be part of Europe." Turkey, Bosnia-Herzegovina and the Federal Republic of Yugoslavia want to be part of the EU.

Bosnia is also a transit point for thousands of Chinese migrants heading west from the Federal Republic. Mr Leese said there were 50 new Chinese arrivals on each flight into Belgrade from Moscow. "I asked [the Yugoslav authorities] how many leave, but they have no record," he said. "They are probably being shipped across the northern border and through the Serbian part of Bosnia."

Many of the 58 Chinese migrants found dead at Dover in June 2000 had travelled via Sarajevo, as had eight mainly Turkish migrants found dead in a shipping container in Ireland last month.

The British immigration team is likely to be called in by the Belgrade government to tighten border security. A similar request has been made by Romania. The group is proving effective at Sarajevo airport, where British-bought forgery detection equipment and new questioning techniques have disrupted the smugglers.

The new vigilance, together with the introduction of a visa requirement for Iranian visitors, reduced "disappearing" airline passengers to 8,400 last year, compared with 25,000 in the previous six months. But Mile Juric, the SBS chief, said the trafficking gangs had switched tactics. He said: "Because of the measures we have undertaken at the airport we can sense bigger pressure from Turkish citizens on the land border crossings."

Once in Bosnia, most migrants head for Sarajevo, from where couriers will ferry them onwards. They gather in the Bascarsija district, where the

architecture recalls Sarajevo's Ottoman past. In Humska Ulica street a group of Turks congregated at an international telephone booth to arrange the next stage of their journey. Others head straight to the taxi ranks at the city's bus station. Vaha Srce, a taxi driver, said that "all last year" he had been driving the six-hour journey to the northern town of Bihać. His passengers were always Kurdish, always had the US\$200 fare (£140) and often asked for the same hotel. Bihać is on the Croatian border, and from there it is just a short hop to Italy and the EU.

The clampdown on people smuggling is also made difficult by more than one million unexploded mines in the border areas. Mr Leese said: "There is no way you are going to get immigration officers walking around here. But the people who planted the mines are the same ones who are now taking money to show illegal immigrants across the border." (Independent Digital, Jan.21.2002)

Vladimir Goss: "Global Croatia" - Answer to Cultural Neglect

A Citizens Association "Globalna Hrvatska" (Global Croatia) held its Founding Assembly in Zagreb on January 20, 2002. The association (Udruga Gradjana = NGO) was initiated by Lilijana Domic, top Croatian art and literary critic and gallerist, and a major poet, and by Dr. Vladimir P. Goss, Croatian-American writer, journalist and art history professor. Among founding members are Professor Vladimir Malekovic, Director of the Arts and Crafts Museum of Zagreb, painter Miroslav Sutej, Croatian-American painter Marko Spalatin, Professor Dr. Zlatko Juric of the Faculty of Arts and Sciences and Art Academy, Professor Silvija Letica, head of the Education Department of the Croatian Heritage Foundation (Matica hrvatskih iseljenika), Ms. Visnja Boras Bedenko, Architect, Member of the City of Zagreb Preservation of Monuments Office, Dr. Nenad Vidovic, a well-known Zagreb attorney.

According to By-Laws, the Association is a "voluntary form of citizens' association created in order to stimulate, promote and implement cooperation between Croatia and the Croats abroad, which together constitute Global Croatia, in the fields of art and culture, and in related areas of mutual interest."

The stated goals of the Association are "to stimulate, promote, organize, improve and implement cooperation in the field of art and culture (and in related areas) between the Homeland and the Croats abroad, i.e., within Global Croatia, which is comprised of the constitutional homelands of the Croatian people, the Republics of Croatia and Bosnia and Herzegovina, and the Croatian communities around the world; to bring about better mutual understanding between the Croatian people and the Croatian communities abroad and to support good and fruitful relationship in particular in the fields of culture and the arts by spreading information and supporting education on all levels in order to improve the knowledge of Croatian culture, and to advocate a global approach to Croatian studies".

The Association will carry out its activities in a spirit of "mutual creative cooperation, partnership and respect within Global Croatia."

It will sponsor and promote such activities as exhibitions, lectures, round tables, festivals, concerts, performances, readings, symposia, etc., introducing to the Homeland Croatian artists and cultural activists from abroad, as well as promoting Croatian artists and cultural activists abroad, in the countries with substantial Croatian communities, or in any country which is interested in the type of activity offered by the Association.

The Association will also seek membership for Croatian artists and cultural activists from abroad in Croatian professional organizations and institutions, and vice versa. It will promote virtual links within Global Croatia by the way of the Internet. It will strongly advocate spreading knowledge of Global Croatian culture by encouraging programs of studies in the institutions of high and higher learning, as well as education of the media, both at home and abroad. It intends to create a publication program, and a library including electronic media.

Membership in "Global Croatia" is open to individuals and legal entities both in Croatia and abroad, as long as they accept the By-Laws of the Association. Annual membership fee is a voluntary contribution.

Why "Global Croatia?"

Believe it or not...

Belgrade and Zagreb join forces on tourism

The capitals of Yugoslavia and Croatia, which were at odds until a few years ago, want to join forces in a bid to woo foreign tourists, the Belgrade tourism office said on Tuesday, December 18. For the first time in 11 years the tourist organisations of Belgrade and Zagreb plan to launch a joint tour of "The three cities of former Yugoslavia: Zagreb, Belgrade and Sarajevo". Croatia broke away from the Yugoslav Federation in 1991 to become an independent state. (11, Jan. 2002. CENTRALEUROPEANNEWS.COM)

According to the initiators, there is a state of insufficient knowledge, not to say of total ignorance, in Croatia concerning the art of the Croats abroad. And just in Chile, there are 150 published writers of Croatian origin. In Argentina, Carmen Verlichak has claimed a major literary prize. So also have Josip Novakovich, Mary Helen Stefaniak, Melissa Milich, Anthony Mlikotin, Alain Horic in the US or Canada. Or Amelia Batistich in New Zealand. Marko Spalatin is recognized as one of the top US painters of today. So also is Anton Cetin in Canada. Or Charles Bilich in the Pacific region. Until recently there was no systematic program of exhibitions of Croatian artists from abroad in Croatia. Not until one such program was proposed and initiated by the founders of the Association. Croatian writers from abroad have been denied membership in Croatian writers associations.

On the other hand, there are many outstanding Croatian artists and other cultural activists who need to be introduced to the world. Recently a major US institution proposed to fund a major exhibition of Croatian painting in the US - there were no takers in Croatia to do act as partners.

This, in our opinion, constitutes a major case of cultural neglect, and "Global Croatia" hopes to remedy the situation.

Wonders of Croatian culture are still insufficiently known, both inside and outside Croatia. The fact that there exists a Global Croatian culture is a concept shared by just a few both at home and abroad. Please join us in our effort to promote some of the best aspects of Croatia's past and present.

Accept this as our cordial invitation to join.

Vladimir P. Goss

vgoss@aol.com

919-732-7576 (in the US)

091-503-0117 (in Croatia)

Castle in Lužnica, Hrvatsko Zagorje

FEAST OF SAINT VLAHO DUBROVNIK DAY

Should we find ourselves in Dubrovnik during St Vlaho festivities, we will experience a kaleidoscope of diverse customs, get to know the interior of the city, become a part of Dubrovnik's way of life, which has by now been alive for more than a millenium. But already in February, Dubrovnik is often full of sunshine, mimosas, narcissi and violets.

Dubrovnik, situated in the extreme south of Croatia, is unique, thanks to the harmony and the perfectly preserved Gothic-Renaissance style, and the Baroque one nestled in its midst, supplementing the architectonic styles. It is a city that attracts the curious citizen of the world with its building art, well-preserved city walls, churches, squares and houses.

On an honoured place, near the Prince's Palace, stands the Church of St Vlaho. Its Baroque ornateness fits the verticality of the *Baburić church-tower* and the Gothic Sponza Palace, a former customhouse and mint of Dubrovnik money.

A legend dating from the year 971 is connected to the cult of St Vlaho, a 3rd century AD martyr. It was the beginning of February, when Venetian vessels anchored at sea near Dubrovnik, vessels that, allegedly, were sailing to the East.

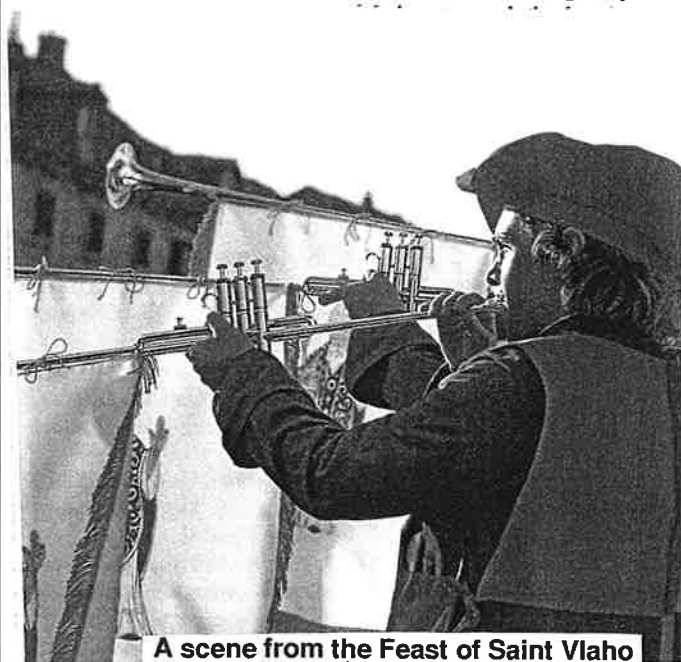
According to the words of a Dubrovnik anonym, there were 35 galleys, 35 large vessels, 30 large boats, and 12 smaller vessels. This large Venetian armada represented a real threat to Dubrovnik's freedom, although during those days, foreign soldiers had free access to the city in order to load food and water.

According to the legend, during the night of the 3rd of February, the parish priest of the St Stephen's church walked along the empty streets, towards his church. He was extremely surprised on finding a *celestial army* in it, in front of which stood a white-haired old man with a long beard and a mitre, a crosier in his hand. He introduced himself as *Vlaho the Martyr* and told the priest to warn the Dubrovnik people that on that day the Venetians were planning to attack Dubrovnik. He also mentioned that his army had been defending the City for many nights and asked that the city elders be informed about it, because the planned attack would be violent and perilous for Dubrovnik.

The Dubrovnik nobles had a meeting on that day and, during the great assembly of its people, decided that the City be urgently armed, the guards reinforced and that St Vlaho be proclaimed patron saint of Dubrovnik and a church be build in his honour.

Historians allege that before the present church of St Vlaho there were two buildings bearing his name in the eastern and the western parts of the City.

In its present location, the new church took as many as 150 years to be built, and was finished towards the end of the 15th century. It was demolished in the 1667 earthquake, and a new church was built on the foundations of the old one, however, in 1709 it was completely destroyed by a fire.

A scene from the Feast of Saint Vlaho

Sjaj blagdanske noći The splendour of the festive night

How much the loss of their patron saint's church mean to the Dubrovnik people proves the fact that the present one was built in less than five years and that the meritorious Italian master, Marino Gropelli was responsible for this architectonic *song in stone*.

The St Vlaho Church was only one of the symbols of the emerging Republic. The Saint's image recurred on Dubrovnik coins, on state seals, on arms and banners. Well-known Dubrovnik vessels always flew a white flag with the image of St Vlaho, the same vessels that navigated the Mediterranean. That is the reason why, since ancient times, this city has been called simply - the Republic of St Vlaho.

For the deft Dubrovnik diplomacy this holiday meant free entrance into the City, whose doors were open even for delinquents, debtors and exiles. This custom was called the freedom of St Vlaho or *frachisia*, lasting three days before and three days after the holiday.

Already in February, Dubrovnik is often full of sunshine, mimosas, narcissi and violets. Early in the morning there arrive congregations from nearby places, led by banners of church brotherhoods. On the main street, the Stradun, one can see the grand Primorje (littoral) and the Župa dubrovačka (Dubrovnik parish) national costumes, as well as the elegant official dresses of the Konavle inhabitants. On the Pile Square the Dubrovnik grenade launchers gather and with wide-barreled guns, nicknamed *cowards*, salute Dubrovnik with gun volleys.

As the banners get closer to the church, the most dexterous ones of the congregation wrap them around their poles in front of the doors of their patron saint, not even touching the pavement with its edgings. The Mass in the Saint's church is only the beginning of the feast.

The procession leaves through a side door of the church, moving along Puća street, coming onto Great Onofre Fountain and returning via the main street, the Stradun, ending up in the Dubrovnik Cathedral.

All the church bells in Dubrovnik are ringing. In front of the proces-